

Framåt - Åvddån

Lokal utvecklingsstrategi och översiktsplan
Arjeplogs kommun

Samrådsredogörelse

Om dokumentet

Titel: Ävddån - Lokal utvecklingsstrategi och översiktsplan. Arjeplogs kommun. Samrådsredogörelse.

Antagen av: Kommunstyrelsen 2017-10-16 § 236

Politisk styrgrupp: Allmänna utskottet

Projektledare: Ingela Edholm Forsberg, Utvecklingsstrateg

Kartor: Jonas Callin, VA-ingenjör, © Lantmäteriet och Arjeplogs kommun

Projektgrupp/Plangrupp - Arjeplogs kommun:

Mats Abrahamsson, byggnadsinspektör

Stina Berglund, teknisk handläggare

Stina Ederlöf, utbildningssamordnare lärcentra

Josefin Bäcklund, enheten för vård och omsorg

Barbro Edin, miljöinspektör

Caroline Grefbäck, controller

Thure Holmström, IT-chef

Bo Häggroth, projektledare

Hans-Erik Jonsson, räddningschef

Anna Karlsson, ekonom och projektmedarbetare

Miriam Kronberg, chef integration och arbetsmarknad

Nina Lango, minoritetssamordnare/processledare jämställdhetsintegration

Emil Sundström, teknisk chef

Lena Sundström, kommunsekreterare/folkhälsosamordnare

Fredrik Westerlund, kommunikatör/processledare jämställdhetsintegration

Malin Westling, skolchef

Näringslivsbolaget Argentis och företagarna:

Lotta Lestander, ordförande Företagarna

Per Degerfalk, vice ordförande Företagarna

Mikael Reinholdsson, VD näringslivsbolaget Argentis

Layout: Martin Stråmo, Fredrik Westerlund & Lotta Lestander, utvecklingsenheten, samt Susan Enetjärn, Enetjärn Natur. Omslagsfoto: Adolfström, Carl-Johan Utsi.

Naturmiljöbeskrivning LIS-områden: Sofia Nygårds, Enetjärn Natur

Miljökonsekvensbeskrivning: Staffan Svanberg & Tryggve Sigurdsson, Enetjärn Natur

Kartor: Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Under arbetets gång har även andra resurspersoner bidragit, bland annat Per Lidström, Anna-Lena Le Goascogne, Erika Forsberg, Christina Sundqvist & Ann-Charlotte Sjaggo, utvecklingsenheten samt Silvermuseet/INSARC. Dessa har dock inget ansvar för förslagets slutliga utformning.

Arjeplogs kommun
Kommunledningsverksamheten, Utvecklingsenheten
Postadress: Arjeplogs kommun, 938 81 Arjeplog
Besöksadress: Tingsbacka Storgatan 20, 938 31 Arjeplog
Telefon: 0961-140 00

Dnr: KS 2012/62, KS 2017/195

Innehåll

Sammanfattning	4
Synpunkter och kommentarer i sammandrag.....	6
BILAGA 1	
Sammanställning av samtliga yttranden	22
BILAGA 2	
Minnesanteckningar samrådsmöten	107
BILAGA 3	
Länsstyrelsen samrådsyttrande	114

Sammanfattning

Förslaget ”Framåt Ävvdån - Lokal utvecklingsstrategi och översiktsplan” har varit ute för avslutande samråd under tiden 20 april till och med 1 juni 2017. Utöver de synpunkter som framförts vid samrådsmöten har omkring 35 remissvar kommit in skriftligt eller per telefon och besök. Sammanfattningsvis konstateras att remissvaren inte innebär några erinringar mot den föreslagna inriktningen. Planens koppling till regionala utvecklingsstrategier och program, dess huvudinriktning, mål, strategier och åtgärder/rekommendationer med sikte på visionen ”Arjeplogs kommun välkänd för attraktiv livsmiljö och kreativ tillväxt” ligger kvar med mindre justeringar.

Remissvaren föreslår en rad kompletteringar och förtydliganden av planens innehåll inom flera områden och planen ses över och revideras med hänsyn till inkomna synpunkter.

När det gäller områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen har flera remissinstanser haft synpunkter på förslagen främst utifrån hänsyn till kulturmiljö, naturskydd, rennäring och klimat- och miljörisker. En kompletterande naturinventering har genomförts enligt länsstyrelsens rekommendation. Områden har justerats, utgått och nya områden vid Sälla samt några delområden har tillkommit.

Samrådet har visat att samebyarna har farhågor och ser svårigheter kopplade till en fortsatt utbyggnad av testverksamhet inom kommunen. Mot den bakgrunden föreslås att en separat kompletterande fördjupad planeringsinsats i form av en tematisk plan för testverksamhet påbörjas så snart som möjligt.

När det gäller friluftsliv och besöksnäring har flera instanser pekat på utvecklingsmöjligheter samtidigt som samebyar och andra påtalat problematik och utmaningar. Förslagen i planen syftar till att genom samverkan hitta hållbara former som tar hänsyn till olika parter behov. Planen förtydligas angående hållbarhetsaspekten.

Silvremuseet/INSARC:s och kulturens betydelse för lokal utveckling lyfts av olika instanser vilket förtydligas ytterligare i planen.

Företagarna har lämnat en mängd förslag på hur samverkan mellan näringslivet och kommunen kan förbättras och hur planen kan främja utveckling av företagandet. Förslagen har beaktats i skrivningarna.

Sametinget, samebyarna och länsstyrelsen har poängterat vikten av fungerande samråd och tydlighet vad gäller bland annat avvägningar mellan rennäringens riksintressen och allmänna intressen, vilket också förtydligas i planen.

Arvidsjaurs kommun och samebyarna har ifrågasatt föreslagna riksintressen för friluftsliv. Förslagen kvarstår. Att stärka Arjeplogs kommuns position som en hållbar attraktiv natur- och friluftskommun är en prioriterad strategisk utvecklingsinsats.

Arjeplogs kommuns unika förutsättningar för friluftsliv i ett nationellt och internationellt perspektiv är en grund för detta.

Hur samrådet bedrivits

Det avslutande samrådet för Arjeplogs kommuns nya översiktsplan och lokala utvecklingsstrategi – Framåt/Åvvdån – pågick från 20 april till 1 juni 2017. Samrådsunderlaget sändes ut på remiss och utåtriktade aktiviteter genomfördes i form av samrådsmöten kvällstid för allmänheten:

- 20 april - Slagnäs, Folkets hus (23 deltagare)
- 26 april - Laisvall, Klubbstugan (17 deltagare)
- 27 april - Arjeplog, Hotell Lyktan (13 deltagare)
- 3 maj - Jäckvik, Jäckviksgården (ca 20 deltagare)

Dessutom hölls samrådsmöten för särskilda intressenter:

- 23 maj Samebyarna, Hotell Lyktan
- 1 juni Företagarna i Arjeplog, Argentis

Samrådsförslaget lades ut på <http://arjeplog.se/oversiktsplan> och kommunen annonserade samrådet i massmedia, på kommunens hemsida samt i sociala medier. De instanser som så önskade beviljades förlängd remisstid. Omkring 35 remissvar inkom skriftligt eller per telefon och besök.

Bilagor

Bilaga 1

Sammanställning av samtliga inkomna yttranden med tillhörande kommentarer och ställningstaganden

Bilaga 2

Länsstyrelsens samrådsyttrande i sin helhet 2017-05-24

Bilaga 3

Minnesanteckningar från samrådsmöten

Synpunkter och kommentarer i sammandrag

Generellt stöd

Många synpunkter överensstämmer med planens innehåll och intentioner vilket framgår av bilaga 1 där alla inkomna synpunkter och hur de beaktas redovisas. Några stödande synpunkter som kan nämnas är:

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget ur ett landsbygdsutvecklingsperspektiv är väl avvägt och de platser som pekats ut för landsbygdsutveckling i strandnära lägen har goda förutsättningar att stärka den lokala servicen och näringslivet. Även områdenas omfattning anser länsstyrelsen vara väl avvägd för att områdena inte ska riskera att motverka varandra eller att ha mer än en liten påverkan på strandskyddets allemansrättsliga syfte. Vissa områden berörs dock av andra starka anspråk. Länsstyrelsen menar vidare att miljöaspekten generellt är väl inkluderad i planen. Påverkan på relevanta miljömål finns även redovisat och kommunen har gjort rimliga bedömningar i detta fall.

Sametinget ser positivt på kommunens strategi och prioriterade åtgärder/rekommendationer för rennäringen.

Trafikverket anser det positivt att Arjeplogs kommun aktivt deltar i arbetet med väg 95. Arvidsjaurs kommun ställer sig bakom förslaget att göra riksväg 95 till Europaväg, förslaget att det bör tas fram en regional strategi för testnäringen, samt stödet av att Arvidsjaurs flygplats bör utpekas som riksintresse för kommunikation.

Samebyarna Svaipa, Luokta-Mávas och Semisjaur Njarg välkomnar beskrivningen av kommunen som en del av Sápmi och vikten av Silvermuseets/INSARC:s roll som länk till forskning och universitet. Vidare noterar alla samebyarna med tillfredsställelse att kommunen ger riksintresset rennäring företräde framför riksintresset vindkraft.

SCA Skog AB (SCA) ställer sig positivt till förslaget angående LIS-område i Norra Bergnäs.

Invändningar och tilläggsförslag

Här sammanfattas invändningar och förslag på tillägg till samrådsförslaget. Kommentarer beskriver hur synpunkterna tas hänsyn till genom bearbetning av planen. Alla

inkomna synpunkter och hur de beaktas redovisas utförligt i bilaga 1 för varje enskilt remissvar.

Viktiga utmaningar och framgångsfaktorer

Luokta Mavas, Semisjaur-Njargs och Svaipas samebyar betonar utmaningen som klimatförändringarna medför redan i dag och att de kommer att påverka förutsättningarna för rennäring och andra naturbaserade näringar i kommunen. De uppmärksammar att de stora arealerna av statligt förvaltade och skyddade mark- och vattenområden inom kommunen från samebyarnas horisont ses som ett skydd för rennäringen och andra naturbaserade näringars fortsatta existens. Man pekar också på svårigheterna att hitta nya former för förvaltning av statligt förvaltat mark. Företagarna lyfter bland annat utmaningen med nuvarande strandskyddslagstiftning.

Kommentar: Planskrivningen utvecklas angående klimatförändringarna. Planens intention är att tydliggöra att förekomsten av de stora statliga naturområdena inom kommunen (exempelvis produktionsskogar och skyddade områden med höga natur- och kulturmiljövärden) kan utgöra en framgångsfaktor för lokal utveckling. Det handlar om utmaningen att hitta former att nyttja dessa resurser optimalt och hållbart med hänsyn till olika lokala intressen. Det förtydligas i planen att en process för utveckling av lokal samförvaltning ska bygga på gällande rätt och berörda parter medgivande. Det förtydligas även att utgångspunkten inte är kommunens handlingsfrihet, utan att de eventuella hållbara möjligheter som de statliga naturresurserna innebär ska tillvaratas på bästa sätt för lokal utveckling.

En förändrad strandskyddslagstiftning lyfts i planen som en viktig statlig stimulansåtgärd i Arjeplogs vattenrika kommun. Planen syftar till att nyttja befintligt regelverk så bra som möjligt.

Boende och bebyggelse

Företagarna menar att mycket av utvecklingen sker i byarna och att stat och kommun borde gå ihop för att ta fram områden så inte endast privat mark säljs och upplåts. Det påverkar bland annat bebyggelsestruktur och prisbilder i byarna. Luokta Mavas, Semisjaur Njarg och Svaipa samebyar förordar en förtätning av bebyggelsen både avseende bostads- och fritidshus. En privatperson har uppmärksammat behovet av större mer enskilt lokaliserade tomter i anslutning till byar exempelvis för möjliggörande av djurhållning.

Trafikverket understryker att vid byggande ska antalet anslutningar till allmänna vägar begränsas, att vägområde och säkerhetsavstånd ska värnas, samt att riktlinjer om buller, risker och farligt gods ska tillämpas.

Kommentar: Rekommendationer för ”Boende och bebyggelse” och riktlinjer för LIS-områden kompletteras och förtydligas enligt synpunkterna, t.ex. olika tomtstorlekar och anpassning till befintlig byastruktur, bebyggelsestruktur och utformning. Planen har en strategisk inriktning, med indelning i fyra utvecklingsbygder med prioriterade byar med omnejd. Enligt planen ska det finnas en god planberedskap som säkerställer tillgång till attraktiv mark för bostäder och etablering av verksamheter både i tätort och byar. I planens utpekade områden omfattas, förutom privat mark, även områden ägda av skogsbolag, Fastighetsverket, kommunen och Boliden. Under kommande planperiod kan fördjupade planer göras, med analyser av bland annat mark för bebyggelse, i och i anslutning till, specifika byar.

Trafikverkets synpunkter beaktas redan i förslaget men tydliggörs ytterligare.

Gestaltning och mötesplatser

Vid samrådsmötet i Slagnäs framhöll mötesdeltagarna att kommunen måste bli bättre på att städa utomhusmiljöer och se till att belysningen fungerar. Även i Laisvall lyftes frågan om den offentliga miljön. Företagarna menar att centralorten Arjeplog borde få en ansiktslyftning för en mer inbjudande miljö, t ex torget, gator, husfasader. En satsning man föreslår skulle kunna ske genom att kommuninvånare, företagare/entreprenörer och Arjeplogs kommun samarbetar.

Kommentar: Synpunkterna är i linje med planen. Frågorna behandlas under avsnitt ”Gestaltning och mötesplatser” men skrivning och åtgärdsförslag förtydligas och kompletteras.

Hälsofrämjande vård och omsorg

Företagarna och privatpersoner har tyckt till om att vikten av en utvecklad servicenivå vad det gäller hälso- och sjukvård. Man menar att det är en trygghet och nödvändighet för alla, såväl innevånare, besökare som fordonstestare, att sjukvården fungerar på ett bra sätt. Farhågor för en sämre fungerande hemtjänst i Slagnäsområdet har framförts.

Kommentar: Skrivningarna kompletteras och förtydligas ytterligare med att fungerande hälso- och sjukvård är viktigt som en näringslivsfrämjande faktor och avgörande för kommunens attraktivitet. Att målsättningarna gäller boende i hela Arjeplogs kommun förtydligas också.

Skola förskola och ungas delaktighet

Vid samrådsmötet i Slagnäs inskräppte mötesdeltagarna att den nu nedlagda skolan var viktig för byns utveckling. Svaipa sameby påtalar kommunens skyldighet att ordna samisk språkundervisning för alla barn som önskar detta oavsett språkvarietet. Man framhåller också att kunskap inom duodji och samisk kultur ska prioriteras i skolans utbildningsplanering för att kunna tillgodose de samiska barnens kulturella behov och rättigheter.

Kommentar: Överensstämmande med planens intention och förslag. Kompletterande och förtydligande skrivningar. Ambitionen är att planen ska stimulera attraktiv livsmiljö och inflyttning även till Slagnäsområdet.

Kultur

Vid samrådsmötet i Slagnäs påtalade mötesdeltagarna vikten av stöd till föreningslivet. Det har även lyfts av privatpersoner. Betydelsen av ett brett och rikt förenings- och kulturliv för kommunens utveckling har betonats i remissvar, liksom att beskrivningen av förenings- och kulturliv under avsnittet om Arjeplogsområdet är dålig och måste förbättras. Silvermuseets/INSARC:s roll har både samebyar och privatpersoner önskat ska lyftas än mer. Västra Kikkejaure sameby menar att det är viktigt att det framgår hur den samiska kulturen ska kunna främjas och utvecklas, det gäller då både den skogs- och fjällsamiska kulturen.

Kommentar: Skrivningarna ses över och kompletteras. Förstärkning av Silvermuseet som besöksmål, utvecklings- och forskningscentrum är utpekade som en prioriterad strategisk utvecklingsinsats i planen. Skrivningarna om Arjeplogsområdet utvecklas.

Natur och friluftsliv

Vid samrådsmötet i Laisvall underströk deltagarna att reservat, strandskydd och andra hinder är förlegade sätt att skydda naturen, som i stället bör göras tillgänglig på hållbara sätt. Färre förbudsområden, friare vinterfiske, fler fördelar för fastboende och bättre röjning är åtgärder Företagarna efterfrågar. Luokta Mavas, Semisjaur-Njargs och Svaipas samebyar pekar under olika avsnitt på nödvändigheten av en hållbar utveckling av friluftsliv och naturbaserad besöksnäring. Det finns en problematik kring t ex nedskräpning, skotertrafik, bristande jakt- och fisketillsyn och dålig hänsyn till renskötseln. Vid samrådsmötet i Jäckvik lyftes också frågan om bristande tillsyn från länsstyrelsen, behovet av hållbar skotertrafik och att ortsbör bör ges särskilt goda förutsättningar.

Kommentar: Möjligheten till ett varierande friluftsliv är en av de styrkor som Arjeplogs kommun, som ”småkommun i glesbygd”, har som kan utvecklas för att stärka attraktivitet för både boende och näringsliv. Det bedöms viktigt för en positiv utveckling, exempelvis för att säkerställa en rimlig nivå och kvalitet på samhällsservice och infrastruktur. Det förutsätter att friluftsliv och naturbaserad turism bedrivs hållbart så att inte, som samebyarna och andra uppmärksammar, övriga värden och näringar påverkas negativt. Problematiken och utmaningarna att hitta hållbara former för turism och friluftsliv behandlas i planen och i redan antagna program för natur, friluftsliv och fiske. Förslagen i planen syftar till att genom samverkan hitta hållbara former för ökad tillgänglighet, förvaltning och marknadsföring av naturmiljöer. Förslagen ska vara anpassade efter behov tillhörande lokala aktörer, som samebyar, turistföretag och kommuninnevånare. Skrivningen förtydligas angående hållbarhetsaspekten. Under kommande år deltar kommunen i Naturvårdverkets pilottest för ”kartläggning av friluftsområden” där en nyligen framtagen metodik ska användas.

Klimat och energi

Skellefteälvens regleringsföretag tycker att verksamheten med elproduktion och eldistribution bör beskrivas mer utförligt med hänvisning till betydelsen för Arjeplogs kommun. Sametinget och flera av samebyarna lyfter även utmaningarna med anpassning till ett förändrat klimat.

Företagare, enskilda och samrådsmötet i Jäckvik inskräppte vikten av hållbara vattennivåer i regleringsmagasinen.

Sametinget manar till god beredskap och anpassning inför klimatförändringar, samt att kommunen bör beskriva hur klimatförändringar redan i dag påverkar rennärningen. Samebyarna föreslår också ett sådant förtydligande.

Kommentar: Planen kompletteras och förtydligas enligt synpunkterna. Kommunen har under senaste året tagit upp frågan om vattennivåer med Skellefteälvens regleringsföretag, bland annat nivåerna, möjligheter till anpassning till lokala behov, information och kommunikation till berörda boende och turistföretagare och även hur olägenheter vid låga vattennivåer på bästa sätt kan förebyggas. Denna samverkan och dialog ska fortsätta. Krav på vattennivåer regleras i vattendomarna och aktualiseras först i samband med eventuella omprövningar.

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Länsstyrelsen lyfter vikten av hänsyn till vattenskyddsområden, ytvatten som används för dricksvattenförsörjning och grundvattenförekomster vid befintlig och etablering av nya fordonstestområden.

Kommentar: Plandokumentet kompletteras angående miljökvalitetsnormer och hänsyn till grundvattenförekomster.

Översvämningar, ras och skredrisker

När det gäller människors hälsa och säkerhet rekommenderar Länsstyrelsen att SGU:s bildtolkade skred och raviner uppmärksammas, att vattenregleringsföretagens översvämningsskartering används där översvämningsskikt ska visas, samt att kommunen klargör vad som ligger till grund för uppgifterna i planhandlingen om högsta beräknade vattenstånd, samt ange vilken nivå (m.ö.h.) det är. Man uppmärksammar de rekommendationer för markanvändning vid nybebyggelse som länsstyrelserna anger med hänsyn till översvämningrisker.

Kommentar: Underlagen redovisas och tas hänsyn till i planen. Skrivningarna förtydligas och rekommenderade skikt används.

Företagsamhet och kompetensförsörjning

Företagarna uttrycker en vilja att bli mer involverade i utvecklingen av Arjeplogs kommun och efterfrågar former för kommunikation och samarbete. Företagarna kräver också att kommunen ska vara väl insatt i de regelverk som gäller konkurrens, anbud och avtal.

Kommentar: Planen förtydligas ytterligare angående åtgärder som främjar detta.

Rennäring

Sametinget betonar vikten av fungerande samråd och vad de bör innehålla. I ett gemensamt yttrande från Luokta-Mávas och Semisjaur-Njarg framför de båda samebyarna att det är viktigt att formalisera samverkan mellan samebyar, biltestnäring och besöksnäring. Dialog och tidig delaktighet lyfts av samebyarna och Sametinget fram som viktigt i alla frågor som berör rennäringsen.

Kommentar: Åtgärder i linje med detta föreslås under flera avsnitt i planen. Kommunens ambition är att säkerställa och utveckla kvalitetssäkrade och fungerande former för samrådsförfarande i samverkan med samebyarna.

Testnäring

Länsstyrelsen i Norrbottens län påpekar att biltestområden vid våtmarker inom Öberget och Tjintokk måste planeras för att begränsa påverkan på naturvärden, medan det i Kurrokvejk inte bör göras något som kan påverka hydrologin och i Lippi bör förläggas utanför områden med kända fornfynd.

Luokta Mavas och Semisjaur-Njarg samebyar föreslår att de för testnäring utpekade områdena på Aisjaur och Jutissjön stryks. Maskaure och Ståkke samebyar menar att biltestnäringen ges ett felaktigt företräde framför rennäringsen och att den senare bör skyddas från den förra. Västra Kikkejaure sameby menar att biltestverksamheten inte kan byggas ut eller etableras överallt.

Kommentar: Samrådet har visat att samebyarna har farhågor och ser svårigheter kopplade till en fortsatt utbyggnad av testverksamhet inom kommunen. Mot den bakgrunden föreslås att en separat kompletterande fördjupad planeringsinsats i form av en tematisk plan för testverksamhet påbörjas så snart som möjligt. I

avvakten på det föreslås tre nya landbaserade områden för testverksamhet som utvecklingsområden. Det är Lippi, Slagnäs och Kuorrokveik. Övriga föreslagna testområden utpekats tills vidare som intressanta för fortsatt utredning.

Avsnitt om särskild hänsyn och försiktighetsmått till våtmarker och fornlämningar införs. För Kurrokveik pågår redan en process i nära samråd med Länsstyrelsen i samband med pågående tillståndsprövning.

Besöksnäring

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att särskilda samråd hålls med samebyarna vid utveckling av fritidshusturism. Särskilt uppmärksammas problem med lösgående hundar och hundspannsturism. Länsstyrelsen påtalar att utvecklingen av turism och friluftsliv i Bäverholmen måste ske utanför klass 1-området för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. I Laisvall /Laisvall by krävs en arkeologisk förundersökning och i närheten av Vejejaur behöver fornlämningsfrågan hanteras noggrant.

Företagarna ställer en del önskemål inom besöksnäringen: utveckling av Silvervägens fjällområde, naturrastplatser, vandringsleder, bryggor, sjösättningsramper och att Sädvajaure ska hållas fullt uppdämd under sommarsäsongen. Färre förbudsområden, friare vinterfiske, fler fördelar för fastboende och bättre röjning är andra åtgärder Företagarna efterfrågar. Företagarna föreslår ett bilmuseum.

På mötet i Laisvall ansåg många att Arjeplog saknar kompletterande näringar och att säsongsförlängning är viktigt. Laisdalen har en lång snösäsong och bör använda detta för att locka till exempel skidåkare.

Flera av samebyarna poängterar vikten av dialog och en hållbar besöksnäring. Samebyarna Luokta Mávas och Semisjaur-Njarg föreslår att målbilden för det turismpräglade Silvervägsområdet justeras något till en något mer nyanserad utmaning utan förlora den positiva målbilden. Svaipa sameby menar att målbilder och strategier bör utvecklas mot bakgrund av att rättsläget beträffande jakt- och fiskerätt ännu inte är fullt ut utredd och prövad.

Kommentar: Planen har en tydlig inriktning mot samverkan och dialog mellan olika aktörer som förtydligas ytterligare liksom stängselskyldighet. Planen innehåller ett avsnitt om djurhållning och skyddsavstånd. Planen kompletteras i anslutning till beskrivningar av Bäverholmen (TF 16), Laisvall by TF (22) och Vejejaur (TF 25). I anslutning till TF 22, Laisvall, finns ingen uppgift om förekomst av boplats.

Förslag från företagarna och Laisvall behandlas och ingår i olika avsnitt av planen.

Ett ”bilmuseum” ingår till exempel som åtgärdsförlag under testnäringensavsnittet i form av utredning av tillskapande av en ”Auto Arena Arjeplog”. Det kan även tas med under avsnittet om ”Arjeplogsområdet” och ”Besöksnäring”.

Målbilden för Silvervägsområdet omformuleras något. Oklarheter beträffande jakt- och fiskerätt har inte bedömts inverka på målbild och strategier under besöksnäringensavsnittet.

Skogsbruk

Samebyarna Luokta Mávas, Semisjaur-Njarg och Svaipa pekar på att skogsbruket är den näring som främst konkurrerar med renskötselns markanvändning. Man menar att skogsbrukets tidigare omfattande avverkningar i dagsläget innebär stora arealer med ungskog ofta med eftersatta gallringar. Det medför att de traditionella vinterbetesmarkerna, utanför kommunen, mot kusten på grund av skogsbruket och effekterna av klimatförändringarna ofta innebär ett låst vinterbete. Det medför i sin tur att vinterbetesmarkerna inom Arjeplogs kommun, framför allt de fjällnära, blir allt viktigare

Kommentar: Problematiken beskrivs men förtydligas ytterligare i planen.

Kommunikationer och service

Flera remissinstanser lämnar synpunkter i linje med planens förslag om service, digital kommunikationer och transporter. Vid samrådsmötet i Jäckvik lyftes behovet av åtgärder längs riksväg 95 särskilt med tanke på utbygganden av Tjernfjellstunneln. Företagarna och samebyarna betonar vikten av bredband och mobilnät.

Kommentar: Synpunkter i linje med planförslaget.

Riksintressen

Rennäring - Miljöbalken kap 3

Länsstyrelsen uppmärksammar på att riksintresseområden för rennäring är under översyn av Sametinget och att hänsyn till nya värdebeskrivningar bearbetas in i förslaget. Man uppmärksammar att om ett riksintresse riskerar att påtagligt försvåras/skadas

får vägning mot ett allmänt intresse aldrig göras. Samebyarna har också inskräpt att kommunen bör uppmärksamma detta.

Kommentar: Rennäringen har som riksintresse en starkare ställning jämfört med ett övrigt utpekad allmänt intresse enligt miljöbalken. Planskrivningen förtydligas angående att företrädet för allmänna intressena test- och turismnäring gäller då inte riksintressen, till exempel för rennäringen, kan påtagligt skadas eller påtagligt försvåras.

Kommunen ska dock enligt miljöbalken och plan- och bygglagen, förutom riksintressen, även peka ut sådan användning av mark- och vattenområden som bedöms medföra en från allmän synpunkt god hushållning. Förutom rennäringen har en hållbar utveckling av besöks- och testnäringarna bedömts vara mycket angelägen för fortsatt positiv samhällsutveckling med arbetstillfällen, service och infrastruktur i kommunen. Det är av största vikt att hitta former för god planberedskap för utveckling även av test- och besöksnäringen som inte påtagligt försvårar för renskötseln i området.

De senaste tillgängliga uppdaterade riksintressen och värdebeskrivningarna ska användas i planen.

Naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv -

Miljöbalken kap 3

Arvidsjaur kommun ställer sig tveksam till att utreda fler områden som riksintresse för friluftsliv, detta med hänvisning stora delar av kommunen redan är riksintresse eller skyddade på andra sätt. Även samebyarna Luokta Mávas, Semisjaur-Njarg och Svaipa avstyrker detta med hänvisning till att friluftslivet redan hotar renskötseln, natur- och kulturvärden. Särskilt problematiskt är detta i Silvervägens fjällområde, där trycket från Norge ökat.

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen bättre måste tillgodose att Laisdalen är av riksintresse för kulturmiljövården. Utveckling av fiskeresursen får inte innebära rivning av de mest värdefulla flottningsområdena. Riksintresset Kasker behöver tydligare hänsynstas i planen.

Kommentar: Förslagen om riksintressen för friluftsliv kvarstår med förtydligande av hållbarhetsaspekten. Att stärka Arjeplogs kommuns position som en hållbar attraktiv natur- och friluftskommun är en prioriterad strategisk utvecklingsinsats. Arjeplogs kommuns unika förutsättningar för friluftsliv i ett nationellt och interna-

tionellt perspektiv är en grund för detta.

Kommunen har inte föreslagit några utökningar av riksintresseklassning för friluftsliv inom Silvervägens fjällområde. Den speciella situationen utmed områdena kring Silvervägen beskrivs och åtgärder föreslås med sikte på bra möjligheter både för en hållbar växande natur- och friluftlivbaserad besöksnäring och en livskraftig renskötsel. Under ett flertal avsnitt påtalas vikten av att komma vidare med insatser för att hitta former för en hållbar skotertrafik som fungerar för både rennäring, besöksnäring, kommuninnevånare och besökare. Kommunen har även påbörjat en dialog med norska grannkommuner om skoterfrågor, som leder, planering och information. Kommunen har avstyrkt leddragningar från norsk sida mot gränsen till dess samråd och samtycke getts från berörda samebyar. Kommunen har dessutom antagna program för naturvård, friluftsliv och fiskeutveckling för att arbeta mer offensivt med frågorna i samverkan alla aktörer.

Länsstyrelsen har till Naturvårdsverket föreslagit att nedre delen av Laisdalen klassas som riksintressant för att ur ett landskapsperspektiv koppla till övriga riksintresseområden. I övrigt lämnade de förslagen inom Arjeplogs kommun att beaktas i framtida översyn.

Planen kompletteras avseende Laisälvens kulturmiljövården och hänsyn till dessa. Riksintresseområdet Kasker har undantagits från LIS- område Mellanström.

Mineralutvinning - Miljöbalken kap 3

Samebyarna är kritiska till gällande minerallagstiftning och har därför svårt att acceptera dokumentets skrivning i detta avsnitt. Det tycket det vore lämpligt att i översiktsplanen uttalades att om brytning tillåts så skall full ekonomisk kompensation ges för all skada som verksamheten åsamkar samebyn in i fråga.

Kommentar: Skrivningen kompletteras angående ekonomisk kompensation för skada på andra näringar, som rennäringen.

Vindkraft Miljöbalken kap 3

Länsstyrelsen önskar att det ska framgå av planen att Försvarsmakten ska remitteras ärenden som berörs av vindkraft så riksintressena inte hamnar i konflikt med varandra.

Kommentar: Tydliggörs i planen

Riksintresse för rörligt friluftsliv – Miljöbalken kap 4

Svaipa, Luokta Mavas och Semisjaur-Njargs samebyar tillstyrker inte den aktuella skrivningen i detta avsnitt där turismen och friluftslivet, främst då det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas och har hög prioritet vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Kommentar: Formuleringen är i stort en återgivning av lagtexten, miljöbalkens beskrivning av riksintresset MB 4 kap 2 §. Skrivningen i planen förtydligas angående hållbarhet och hänsyn till natur- och kulturvärden. En hållbar utveckling av rörligt friluftsliv och naturbaserad besöksnäring förutsätter även hänsyn till rennäringens intressen.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen - LIS områden

När det gäller LIS-områden menar Länsstyrelsen att mer ingående beskrivningar av växt- och djurliv behövs, och att det bör framgå av planen vilka områden som kräver ytterligare utredningar. Det måste framgå hur strandskyddets syften inte riskerar motverkas. Länsstyrelsen anser dessutom att varje LIS-område bör beskrivas ur perspektivet klimatförändring och -anpassning. För varje avsnitt bör översvämning, ras, skred och erosion belysas.

Länsstyrelsen framför att hänsyn måste tas till miljöer utpekade i länets kulturmiljöprogram och riksintresse för kulturmiljö till exempel Kasker. Inom naturreservat och andra områden med höga naturvärden anser Länsstyrelsen inte att det är lämpligt att placera LIS-områden. Länsstyrelsen påpekar vidare att det i de områden där det finns fornlämningar är arkeologisk förundersökning eller utredning en förutsättning för exploatering i närhet av dessa, vilket behöver framgå under ”Hänsyn och försiktighetsmått”. Hänsyn till fornlämningar som måste hänsynstas anser Länsstyrelsen behöver förtydligas i dokumentet.

Statens fastighetsverk (SFV) anser att stor hänsyn ska tas till strandskyddets syften inom föreslagna LIS-områden, framför allt i närheten av Piteälven och Laisälven med tillhörande käll- och biflöden som tillhör Natura 2000-områden. Vidare anser SFV att bebyggelse bör undvikas inom naturreservat och att man i planläggningen ska ta ansvar för att bevara kultur- och jordbrukslandskap, inklusive äldre hävdad mark för jordbruk.

Sametinget anser inte att kommunen ska peka ut LIS-områden inom riksintresse för rennäringen och att det bör framgå av riktlinjer och/eller under varje områdesbeskrivning att riksintresse rennäring och renbruksplaner ska beaktas i planering och att dialog med berörda samebyar krävs vid lokalisering av bebyggelse.

Luokta Mavas och Semisjaur-Njargs samebyar påpekar att det är av vikt att LIS-områden inte inverkar menligt på flyttleder eller på andra sätt försvårar rennäringen. Svaipa sameby erinrar om att utveckling av LIS- områden ska ske på ett avstånd om minst 500 meter från befintliga anläggningar för rennäringen eller särskilt vid trånga passager i och vid flyttleder. Samebyarna avstyrker LIS-områden i Ballastviken, Aspnäs, Grutton, Blyudden och Laisvall by. Samebyarna har invändningar, reservationer eller avvaktar med slutligt ställningstagande avseende LIS områden i Jutis, Tjärnberg, Jäckvik, Västerfjäll, Kalnäs, Sundnäs-Långudden och Norra Bergnäs.

Vad gäller LIS- området i Hällbacken har samfällighetsförening meddelat att man inte är intresserad av en förtätad bebyggelse i anslutning till samfällighetens närområde och gällande detaljplan. Man framför att eventuell utökad bebyggelse inte får använda föreningens vägar, infart och ytor.

SCA Skog AB (SCA) anser att efterfrågan på tomter i Norra Bergnäs området är så stor att en begränsning på ett tiotal tomter är för liten. Man anser att gränsen bör tas bort eller ersättas av ett trettiotal tomter.

Skellefteälvens vattenregleringsföretag påpekar att bebyggelse efter Rattikvägen bortom Tjardnas och nedströms Hornavans regleringsdamm är olämpligt.

Arjeplogs allmänning har presenterat två nya möjliga områden för landsbygdsutveckling varav det ena vid Sälla och det andra vid Kakel. Svenska kyrkan har också inkommit med förslag på område vid Sälla.

Synpunkter på justering av LIS- områdena i Mellanström och Racksund har inkommit liksom förslag på nya delområden mer bynära i Jutis.

Kommentar: En naturvärdesinventering har utförts och beskrivningar och kartor kompletteras enligt länsstyrelsens önskemål. Kommunen är medveten om att Natura 2000 och riksintresseklassade nationalälvar påkallar särskild prövning och uppmärksamhet. Samtliga LIS-områden inom Natura 2000-områden och riksintresse för naturvård har ingått i naturvärdesinventeringen för bättre underlag. Vid prövning och genomförande ska hänsyn tas till de hotfaktorer som anges i bevarandeplanerna.

Riktlinjer och områdesbeskrivningar kompletteras enligt länsstyrelsens och Sametingets förslag.

Nio LIS- områden utgår, Aspнас, Kalnäs, Lippi, Kåttjokk och Rattik inklusive alla fyra föreslagna LIS- områden inom naturreservat (Ballastviken, Stenudden, Blyudden, och Örnvik). Dessutom utgår den del av Norra Bergnäs som ingår i planerat naturreservat.

Örnvik och Blyudden som berör reservat kvarstår dock som turismutvecklingsområde respektive LIS- utredningsområde. Möjlighet till utveckling av befintlig campinganläggning i Örnvik efterfrågas av fastboende turistföretagare. Dessutom önskas förbättrad infrastruktur för ökad säkerhet i form av uppställnings- och parkeringsmöjligheter samt helikopterplatta av både sameby, stugägare och turistföretagare. Ytterligare utredningar behövs för att klargöra om och hur utveckling kan vara möjlig med hänsyn till att området både ligger inom Tjeggelvas naturreservat och inom utpekad värdefull kulturmiljö. Blyudden inom naturreservatet utgår som LIS- område i nuläget. En del av området kvarstår dock för fortsatt utredning för eventuell förtätning i och i nära anslutning till befintlig bebyggelse så att flyttning och strövning av renhjordar fortsatt möjliggörs öster och väster om fritidshusbebyggelsen. Utredds ytterligare i samråd med samebyn och Länsstyrelsen till kommande aktualiseringsprövning av planen. Detta gäller även LIS- området Laisvall by och Aspнас där samebyarna har erinringar. Lippi utgår då det bedöms kunna utvecklas utan att utpekas som LIS-område. Kåttjokk utgår med hänsyn till naturmiljön, odlingslandskapet.

LIS-områdena i Tjärnberg, Grutton, Sundnäs- Långudden, Jutis och Norra Bergnäs har justerats med hänsyn till samebyarnas synpunkter. Det återstår endast tre områden som delvis berör eller tangerar rennäringens riksintresseområden; Hällbacken, Laisvall och Siedigávva-Rävudden. Samebyarna har i samrådet inte haft någon erinran mot dessa. Alla områden utom Hällbacken ligger med marginal mer än 500 meter från renskötselplaneringar. LIS-området i Tjärnberg anpassas i samråd med samebyn då samebyn har farhågor för störningar och det kan beröra en trång passage längs en flyttväg. Störningar till följd av etableringar nära flyttled förebyggs genom att de leder samebyarna i samråd fört fram som särskilt viktiga är undantagna och att riktlinjer angående stängsel, hundhållning och övriga anpassningar föreslås efter samråd med samebyarna. De indirekta störningar som kan uppstå för renskötseln vid olika typer av etableringar uppmärksammas på flera ställen i planen.

Rattik utgår efter Skellefteälvens vattenregleringsföretags erinran, men kvarstår som del i en fördjupad utredning av minskade risker och hållbar utveckling av hela ”Rattikområdet” i samverkan med bland annat regleringsföretaget.

Hällbacken LIS- områdes utbredning har justerats. En kompletterande bebyggelse för fritids- och fastboende i Hällbacken har i översiktsplaneskedet ur allmän synpunkt bedömts vara en lämplig markanvändning. Enligt den så kallade proportionalitetsprincipen ska det alltid finnas en rimlig balans mellan nyttan av ett beslut i en fråga och de konsekvenser som beslutet får för motstående enskilda intressen. I det här fallet bedömer kommunen, efter samråd med Länsstyrelsen, det lämpligast att de aspekter som framkommit i samrådet lämnas till de grundliga

avvägningar som görs vid en kommande detaljplaneprovning.

Norra Bergnäs LIS- område har justerats med hänsyn till planerat naturreservat och efter samebyns samrådspunkter. Med hänsyn till osäkerhet avseende hänsyn till naturvärden m.m. lämnas ingen uppskattning av antalet möjliga tomter i planen. Tomter kan också tillskapas utanför strandskyddsområdet.

Allmänningens och Svenska kyrkans förslag på områden för landsbygdsutveckling vid Sälla har tagits med. Allmänningens förslag på ett område vid sjön Kakel ligger kvar som objekt till nästa aktualitetsprovning då den fördjupade planen för testverksamhet tagits fram.

Sammanlagt ingår efter samrådet 28 LIS områden i planen och fem områden kvarstår som utredningsområden.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Sametinget uppmärksammar att traditionell kunskap och en fungerande renskötsel från kust till fjäll bland annat är avgörande för att nå miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö. Renskötsel som exempelvis är en förutsättning för att bibehålla karaktären av betespräglat landskap i fjällen beror inte bara av åtgärder i fjällområdet utan i hela renskötselområdet.

Luokta Mavas och Semisjaur-Njargs samebyar uppmärksammar att problematik med olovliga förråd och båtplatser samt nedskräpning kan följa som indirekta effekter av ökad fritidshusbebyggelse och turism. Man påtalar även att MKB:n bör belysa de sammantagna effekterna av hela den planerade markanvändningen i planförslaget som kan få negativa effekter för rennäringen inom en eller flera samebyar. Uppföljning är viktigt.

Kommentar: MKB:n förtydligas i linje med Sametingets synpunkt dock med beaktande av planens avgränsning. Problematiken som samebyarna framför uppmärksammas i andra delar av planen. Kan förtydligas i MKB-delen också. Vikten av regelbundna uppföljningar förtydligas.

Redaktionella förändringar, uppdateringar och rättelser

Länsstyrelsen har påtalat att planhandlingarna är svåra att orientera sig i och föreslår en del förtydligande formuleringar. Samebyarna har uppmärksammat att kartmaterialet är

felaktigt – Tuorpon sameby har till exempel inget gränsbestämt betesområde inom Arjeplogs kommun.

Flera av samebyarna har påtalat vikten av att kontrollera stavning av dokumentets titel Framåt på pitesamiska.

Kommentar: Inkomna synpunkter har föranlett ett stort antal förtydligande och kompletteringar av skrivningarna i planen. Dessa framgår av bilaga 1. Kartmaterialet har uppdaterats. ”Framåt” stavas enligt de uppgifter kommunen fått fram ”Ávvdån” på pitesamiska enligt de stavningsprinciper som ordboken, grammatiken och pitesamiska ordlistegruppen har arbetat fram. Kommunen har tillfrågat ett flertal kunniga personer i ärendet.

Till utställningsversionen redigeras dokumenten för bättre orientering. Bland annat redovisas utvecklingsområden för turism och testområden inte enbart under respektive bygd/område utan även under avsnitten om företagsamhet. TF-områdena benämns i utställningsversionen T-områden, Turism-områden, mot bakgrund av att de inte ger en heltäckande bild av områden för friluftsliv.

Alla dokumenten uppdateras, rättas och förtydligas. Kartmaterialet ses över.

Sammanställning av synpunkter framförda under samrådet 2017-04--2017-07

Bilaga 1 till Samrådsredogörelse till Framåt- Ävvdån, Lokal utvecklings- och översiktsplan för Arjeplogs kommun .

Statliga organ

Länsstyrelsen
Lantmäteriet
Sametinget
Skogsstyrelsen
Statens fastighetsverk
Sveriges geologiska undersökning SGU
Trafikverket

Grannkommuner

Arvidsjaur kommun

Samebyar

Luokta Mavas och Semisjaur Njargs samebyar
Maskaure sameby
Ståkke sameby
Svaipa sameby
Västra Kikkejaur sameby

Företag, näringslivsorganisationer

Arjeplogs allmänningsskogar
Företagarna Skellefteälvens vattenregleringsföretag

SCA

Synpunkter från enskilda personer

Statliga organ

Länsstyrelsen

Planförslaget

Sammanfattningsvis kan planförslaget konstateras innehålla 37 LIS-områden för bostadsändamål och/eller anläggningar för turism och upplevelsenäring. 8 framtida

områden för biltest utöver dagens 19. Samt ett antal befintliga områden för turism och friluftsliv där kommunen bedömer att en fortsatt turismutveckling är lämplig.

Planhandlingarna är svåra att orientera sig i. När samma plats avsätts för olika verksamheter, som Västerfjäll P1 och TF 3 är det svårt att förstå om detta rör samma område eller närliggande. För flera TF-områden saknas detaljkartor, varför Länsstyrelsen har svårt att bedöma inverkan av eventuella motstående intressen.

Kommentar: Till utställningsversionen har dokumenten redigerats för bättre orientering. Bland annat redovisas utvecklingsområden för turism och testområden inte enbart under respektive bygd/område utan även under avsnitten om företagsamhet.

TF-områdena benämns i utställningsversionen T-områden, Turism-områden, mot bakgrund av att de inte ger en heltäckande bild av områden för friluftsliv. Kommunen kommer under kommande år delta i Naturvårdverkets pilottest för Kartläggning av friluftsområden och tillämpa en nyligt framtagen metodik för detta. I avvaktan på detta redovisas områden för ”Friluftsliv och fritid” och ”Utvecklingsområde natur och friluftsliv” endast i fördjupningen över tätorten.

T-områdena beskrivs kortfattat i text och utpekade som befintliga turismnoder, generella utvecklingsområden, och inga detaljkartor är aktuella i dagsläget annat än för de delar som även berörs av LIS-områden. För flera områden kan utveckling ske inom gällande detaljplaner. Inverkan och anpassning till motstående intressen sker i kommande prövningar.

Utvecklingsområden för biltestverksamhet

Våtmarkerna inom Öberget och Tjintokk bedöms vara relativt opåverkade. Här kan ingrepp tillåtas om påverkan på natur- och kulturvärden begränsas.

Verksamheter som planeras på våtmarker innefattar ofta markavvattnande av område genom invallning eller dikning som kan skada både land- och vattenmiljöer genom förändringar av hydrologi, fauna, flora och vattenkvalitet. Dikning kan medföra nedbrytning och ökat läckage av löst organiskt material och näringsämnen såsom fosfor. Dikningen riskerar också att öka läckage av kvicksilver och metylkvicksilver till vattendragen. Dessa effekter uppstår framförallt i samband med dikesgrävningen och avvattningsfasen och under närmast efterföljande högvattenperioder. Anläggningar i våtmarker berör främst miljö kvalitetsmålen Myllrande våtmarker samt Levande sjöar och vattendrag. Om våtmarksområdena vid Öberget samt Tjintokk ska ingå i framtida

biltestanläggningar behöver både markanvändning och genomförande planeras så att påverkan på naturvärdena begränsas enligt ovan.

Kurrokvejk har av Länsstyrelsen klassats som ett område med mycket höga naturvärden när det inventerades. Våtmarker som har klassats med mycket höga naturvärden för regionen är av internationellt eller nationellt bevarandevärde. De är oftast till stor del opåverkade och behöver bevaras för framtiden. Inga ingrepp som kan påverka eller ytterligare påverka hydrologin bör tillåtas. För Kurrokvejk behöver kommunen göra en bedömning om och i sådana fall hur en tillkommande biltestverksamhet skulle kunna tillkomma utan dikning eller andra vattenpåverkande åtgärder.

Kommentar: Avsnitt om värden, särskild hänsyn och försiktighetsmått införs för tydliggörande av att hänsyn och begränsande av påverkan på våtmarker ska tas. För Kurrokvejk pågår redan en sådan process i nära samråd med Länsstyrelsen i samband med tillståndsprövning. Kuorrokveik kvarstår som utvecklingsområde för testverksamhet.

Lippiholmens västra och sydvästra sida är rik på fornlämningar varför en utvidgning av testverksamheten bör läggas utanför dessa områden. Boplatsen som ligger längst ner i sydöst bör också undantas från testverksamhetens område eftersom en användning av det området kommer att behöva föregås av arkeologiska undersökningar. Av erfarenhet har det också visat sig att fornlämningar som ligger inom ett testområde ofta skadas eller i vissa fall totalförstörs. För att uppnå planens mål och strategier för kulturmiljö bör nya testområden, om möjligt, förläggas utanför områden med kända fornlämningar. För föreslaget nytt område i Lullebådne är det viktigt att planlägga nedfarterna till isen så att inte fornlämningar som ligger längs stränderna påverkas, som till exempel boplatserna vid Stensund.

Kommentar: Avsnitt om hänsyn till fornlämningar och testverksamhetens påverkan har införts och förtydligats och områdena har i vissa delar justeras. Mot bakgrund av bland annat samebyarnas synpunkter föreslås att en kompletterande planeringsinsats i form av en separat tematisk plan för testverksamhet ska genomföras. Endast Lippi, Slagnäs och Kuorrokveik föreslås som utvecklingsområden, de övriga anges som utredningsområden för testverksamhet att ingå i kommande fördjupning.

LIS-områden

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget ur ett landsbygdsutvecklingsperspektiv är väl avvägt och de platser som pekats ut har goda förutsättningar att stärka den lokala servicen och näringslivet. Även områdenas omfattning anser Länsstyrelsen vara väl avvägd för att områdena inte ska riskera att motverka varandra eller att ha mer än en liten påverkan på strandskyddets allemansrättsliga syfte. Vissa områden berörs dock av andra starka anspråk.

Mer ingående beskrivningar av växt- och djurlivet behövs av de enskilda områdena för Länsstyrelsen att ta ställning till om det är lämpligt att peka ut områdena som LIS-områden sett ur strandskyddets andra syfte; att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet. Detta underlag kan komma att visa att flera strandavsnitt är helt olämpliga för exploatering.

Kommentar: Arjeplogs kommun har låtit genomföra naturinventering av de delar av föreslagna LIS-områden som utifrån en förstudie visat sig kunna hysa höga naturvärden. Resultaten beaktas vid exploatering av områdena. För tillkommande LIS-områden som inte ingått i förstudien och inte inventerats ges riktlinje om kompletterande undersökningar.

Utpekande av LIS-områden behöver åtföljas av ett underlag som redovisar hur strandskyddets syften inte riskerar att motverkas. Det behöver också framgå av planens rekommendationer vilka LIS-områden som kommer att kräva utförligare inventeringar och beskrivningar av påverkan i upphävande- eller dispensituationer. Länsstyrelsen anser att planhandlingarna behöver, för varje LIS-område, kompletteras vad gäller respektive områdes förutsättningar avseende risker kopplat till klimatförändringar, samt kompletteras med rekommendationer för klimatanpassning. De riskfaktorer som behöver tas upp för varje avsnitt är översvämning, ras, skred och erosion. Se även Människors hälsa och säkerhet.

Kommentar: Hur strandskyddets syfte inte riskerar motverkas förtydligas under beskrivningen av de olika LIS-områdena, liksom om ytterligare inventeringar utredningar kan bli behövliga. Även ytterligare beskrivningar angående risker kopplade till klimatförändringar och andra riskfaktorer samt anpassningar till dessa har förtydligats.

Hänsyn till kulturmiljövärden

Hela Tjeggelvasområdet är en utpekad miljö i länets kulturmiljöprogram. Därför vore det önskvärt om det i översiktsplanen tydligare kunde anges vilka riktlinjer man avser att ha (vilken hänsyn som krävs) för tillkommande bebyggelse för turismen. I området Örnvik (P2) är det lämpligare att lägga LIS-området utanför klass 1-områdets avgränsning (enligt Norrbottens bevarandeprogram för odlingslandskapet) då det annars blir svårt med anpassning och att ett mycket litet område kan bebyggas.

Kommentar: Stenudden och Örnvik inom Tjeggelvasområdet utgår som LIS-områden. Örnvik kvarstår dock som utvecklingsområde för turism. Hänsyn till kulturmiljövärden inklusive eventuell återupptagen hävd, landskaps- och byggnadsvård får utvecklas i fortsatta processen och belysas genom kompletterade utredningar. Utveckling utanför klass 1-områdets utbredning skulle dock enligt tillgängligt underlag innebära att ett helt nytt område tas i anspråk i stället för komplettering i anslutning till befintlig bebyggelse. Möjlighet till utveckling av befintlig campinganläggning i Örnvik efterfrågas av fastboende turistföretagare. Dessutom önskas förbättrad infrastruktur för ökad säkerhet i form av uppställnings- och parkeringsmöjligheter samt helikopterplatta av både sameby, stugägare och turistföretagare. Ytterligare utredningar behövs för att klargöra om och hur utveckling kan vara möjlig med hänsyn till att området både ligger inom Tjeggelvas naturreservat och inom utpekad värdefull kulturmiljö.

LIS-områden inom Naturreservat

Några utpekade områden omfattas av fler områdesskydd än strandskydd. I regeringens proposition 2008/09:119 Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden på sidan 109 står det följande: Att ett område omfattas av annat områdesskydd bör ofta förhindra att det redovisas som ett område enligt denna paragraf. Det finns ett visst utrymme att redovisa ett område som också omfattas av andra skyddsbestämmelser, om en verksamhet, anläggning etc. kan tillgodose ett allmänt intresse inom t.ex. ett naturreservat och detta kan bedömas vara förenligt med syftet med reservatet.

Länsstyrelsen anser inte att det är lämpligt att placera LIS-områden inom naturreservat eller andra områden som har höga naturvärden och har andra skydd då exploateringen kan strida mot andra skyddsbestämmelser. Förutom de höga naturvärdena som kan gå förlorade i uppförande av byggnader kan anläggningar som inte är till för att tillgodose allmänhetens intressen verka privatiserande på området. Att uppföra en ny anläggning i ett område kan dels strida mot syftet med skyddet men även vara förbjudet som exempelvis i Tjeggelvas naturreservat där det är förbjudet att uppföra nya byggnader.

Kommentar: Tre föreslagna LIS-områden inom NR och planerade reservat utgår: Stenudden, Ballastviken och del av Norra Bergnäs.

Örnvik kvarstår, som redogjorts ovan, som utvecklingsområde för turism inom befintligt område samt med utredning av utökning främst utanför strandskyddsområdet. Blyudden utgår som LIS-område enligt samebyns, Länsstyrelsens och Statens Fastighetsverks synpunkter. En begränsad del av området kvarstår för fortsatt utredning (B-LIS) för eventuell förtätning i, och i nära anslutning till, befintlig bebyggelse så att flyttning och strövning av renhjordar fortsatt möjliggörs öster och väster om fritidshusbebyggelsen. Utredds ytterligare i samråd med samebyn och Länsstyrelsen till kommande aktualiseringsprövning av planen.

LIS-områden berörda av fornlämningar

I flera av de utpekade LIS-områdena kända fornlämningar och i några LIS-områden ett mycket stort antal av dessa. I RAÄ:s FMIS hittas information och kunskap om var de kända lämningarna finns som måste hanteras om markanvändningen på platsen ska ändras. Generellt kan man säga att tillstånd behövs från Länsstyrelsen om en fornlämning påverkas. För olika sorters fornlämningar finns olika respektavstånd som ska skydda lämningen.

I Norrskär (S2), Kallön (S5), Stenudden (P3), Kalnäs (P7), Aspnäs (Si6) och Laisvall by (L3) ligger boplatser vars faktiska utbredning är okänd. Därför krävs en avgränsande, arkeologisk förundersökning eller utredning innan någon exploatering kan ske kring lämningarna. Inom 150 m från angivet läge i fornlämningsregistret måste därför samråd med Länsstyrelsen ske innan någon plats för åtgärder bestäms. På många platser kan dessa vara tidsödande och kostsamma för exploatören. Detta behöver framgå under Hänsyn och försiktighetsmått.

I Stenudden (P3) finns även ytterligare fornlämningar inom föreslaget vilka har områden runt sig som även de är skyddade och som måste beaktas vid ny bebyggelse.

På Bergnäsudden (S3) finns ett stort antal ytstora fornlämningar på ön, framförallt kring dess sydvästra strand samt i nordöstra delen av ön. Här kommer varje ny etablering att kräva arkeologiska undersökningar och/eller utredningar i 150 meters-cirklar runt var och en av fornlämningarna.

I Tjäckkokk (S4) och Kallön (S5), under Hänsyn och försiktighetsmått bör framgå vilken hänsyn man avser att ta till härden som ligger inom LIS-området. För härdar gäller generellt ett villkorsområde på 20 m runt dem.

För fornlämningarna inom Racksund/Stibma (A2) bör texten under Särskild hänsyn och försiktighetsmått kompletteras med den hänsyn kommunen avser att ta för dessa fornlämningar, inklusive vilket skyddsområde runt dem som är planerat.

Sundsnäs – Långsudden (P4) och Mellanström (A8) (utöver den södra delen av Máhkávarrieviken) är synnerligen fornlämningstäta, varav en hel del boplatser som vanligen är betydligt större till sin omfattning än vad som visas i fornlämningsregistret. Det innebär att etableringar här oftast inte kan ske utan prövning enligt kulturmiljölagens 2 kapitel och arkeologiska undersökningar. Länsstyrelsen behöver kontaktas i god tid innan platser för bebyggelse bestäms närmare.

Kommentar: LIS-områden justerade och skrivningar och kartor kompletteras enligt Länsstyrelsens synpunkter.

Områden för turism och friluftsliv

Inför avgränsningen av område TF 16 är det viktigt att utvecklingen här sker utanför klass I-området för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden.

Inom område TF 21 ligger en boplatz i området vars faktiska utbredning är okänd. Därför krävs en avgränsande, arkeologisk förundersökning eller utredning innan någon exploatering kan ske. Inom 150 m från angivet läge i fornlämningsregistret måste därför samråd med Länsstyrelsen ske innan någon plats för bebyggelse bestäms.

Vid område TF 25 behöver fornlämningsfrågan hanteras noggrant vid ny bebyggelse vid norra stranden av Nedre Vuojiaures strand eftersom det finns flera fornlämningar där, varav en offerplats. Platsens lämplighet för ny bebyggelse kan behöva utredas särskilt av kommunen mot bakgrund av fornlämningssituationen.

Kommentar: Planen kompletteras i anslutning till beskrivningar av Bäverholmen (TF 16), Laisvall by TF (22) Vejejaur (TF 25). I anslutning till TF 22, Laisvall, har finns ingen uppgift om förekomst av boplatz. Se ovan angående förändrade beteckningar som T (Turism) områden.

Rennäring

Kommunen önskar att stimulera fortsatt fritidshusturism. I denna process är det viktigt att särskilda samråd hålls med samebyarna. Här bör även frågan om antal hundgårdar och storlek på hundgårdarna diskuteras, då samebyarna redan i dagsläget upplever problem med lösgående hundar i renskötselområdet samt med hundspannsturism.

Kommentar: Detta har uppmärksammats och är linje med planförslaget, men förtydligas och utvecklas ytterligare i dokumentet liksom stängselskyldighet. Planen innehåller ett avsnitt om djurhållning och skyddsavstånd.

Riksintressen

Riksintresseområdena för rennärigen är under översyn av Sametinget för närvarande. Inför granskningen bör hänsyn till de nya värdebeskrivningarna arbetas in i planförslaget.

Kommunen anger i planen att det starka allmänna intresset för utveckling inom test- och besöksnäring kan i vissa fall bedömas ha företräde även om riksintresse för rennärigen berörs. I de fall ett riksintresse riskerar att påtagligt skadas/påtagligt försvåras får en vägning mot ett allmänt intresse aldrig göras. Endast i en fråga där andra motstående riksintressen är aktuella får en vägning göras mellan dessa.

Kommentar: Planskrivningen förtydligas angående att företrädet gäller då inte riksintressen kan skadas påtagligt eller försvåras. Förhållandena mellan olika typer av riksintressen beskrivs i planen. Kommunen ska dock enligt miljöbalken och plan- och bygglagen, förutom riksintressen, även peka ut sådan användning av mark- och vattenområden som bedöms medföra en från allmän synpunkt god hushållning.

De senaste tillgängliga uppdaterade riksintressen och värdebeskrivningarna ska användas i planen.

Laisälvens älvdal är av riksintresse för kulturmiljövården, vilket behöver tillgodoses av översiktsplanen. På sidan 32 anges att Laisälven är en större outbyggd älv, ett mycket värdefullt exempel på ett stort naturligt vattendrag. Men i Laisälven finns flera värdefulla kulturmiljöer som visar på flottningens betydelse i området. Här är det viktigt att förvaltningen av fiskeresursen inte innebär rivning av de mest värdefulla flottningsområdena. Därför bör det i översiktsplanen anges att en sådan hänsyn ska tas.

Kommentar: Planen kompletterats med avseende på detta.

De norra delarna av Mellanström (A8) omfattas av riksintresset Kasker som förutom byn även består av myrodlingarna och de omfattande utdikningarna. Om LIS-området behåller sin avgränsning till granskningsskedet behöver översiktsplanen bli tydligare med hur hänsyn till riksintresset ska tas och inom vilka avstånd från fornlämningarna man avser att samråda enligt kulturmiljölagen.

Kommentar: LIS-området har justerats de riksintressanta delarna utgår.

För att säkerställa att de områden som i den redan antagna vindkraftsplanen utpekats som lämpliga för etablering av vindkraft inte hamnar i konflikt med riksintressen för totalförsvarets militära del ska Forsvarsmakten remitteras ärenden som berör vindkraft.

Kommentar: Framgår av gällande vindkraftsplan men kan förtydligas i översiktsplanen

Natura 2000

Ett flertal av LIS-områden ligger vid Piteälvens Natura 2000-område. För att säkerställa en fri passage längs stränderna samt minska risken för negativ påverkan på växt- och djurliv anser Länsstyrelsen att den lagstadgade fria passagen i LIS-områdena behöver utformas med särskild omsorg. Aktiviteter på land resulterar ofta i påverkan på vattenmiljön t.ex. genom röjning i strandkanten, båttrafik, pirar, muddringar, etc. En mer genomgående bedömning av påverkan på vattenområdena av föreslagna LIS-områden skulle behövas särskilt med tanke på de vattenmiljöer som ingår i Natura 2000-området.

Inom Natura 2000-områden ska den sammanlagda påverkan av åtgärder prövas och om det blir aktuellt med en Natura-prövning enligt 7 kap. 28 b § miljöbalken kommer förmodligen hela LIS-områdets påverkan att behöva prövas i samma prövning. Länsstyrelsen anser vidare att det är olämpligt att placera LIS-områden i områden där Skogsstyrelsen har upprättat naturvårdsavtal samt områden med höga naturvärden. Exempelvis har Rävudden/Siedegavvá en del höga naturvärden som ligger vid Håjkanjårgga. Ett annat område med höga naturvärden är delar av Norra Bergnåset.

Kommentar: Kommunen är medveten om att Natura 2000 påkallar särskild prövning och uppmärksamhet. Delar av Norra Bergnäs med höga naturvärden och planerat reservat utgår. Samtliga LIS- områden inom Natura 2000 områden naturvärdesinventeras för bättre underlag inklusive området vid Rävudden/Siedegavvá. Efter eventuella justeringar samt eventuell riktlinjer om hänsyn och försiktighetsmått bedöms därför planerad bebyggelse inte komma påverka de skyddade livsmiljöerna eller livsvillkoren för utpekade naturtyper och arter på ett sådant sätt att prövning enligt 7 kap 28 § miljöbalken erfordras. Detta också med hänsyn till områdenas relativt begränsade omfattning och att de främst lokaliseras i direkt anslutning till befintlig ianspråktagen och bebyggd mark. Planen kompletteras och förtydligas bland annat avseende vikten av särskild omsorg vid säkerställande av fri passage i LIS områden i anslutning till Natura 2000-områdena Piteälven och Laisälven. Vid prövning och genomförande ska hänsyn tas till de hotfaktorer som anges i bevarandeplanerna.

Miljökvalitetsnormer, MKN

I planen framgår att hänsyn till miljökvalitetsnormer kommer att tas när översiktsplanens föreslagna exploateringar genomförs. Generellt är den miljöaspekten väl inkluderad i planen. Påverkan på relevanta miljömål finns även redovisat och kommunen har gjort rimliga bedömningar i detta fall.

Planförslaget visar att kommunen är medveten om problematiken med underdimensionerade eller dåligt fungerande avlopp med tanke på de avloppskänsliga ytvatten som finns inom kommunen. I MKB: n anges att ny bebyggelse antingen ska kopplas till befintligt kommunalt avloppsnät och att i de fall enskilda avloppslösningar blir aktuella kommer det att ställas höga krav. Lösningar för kommunala, samfälliga och enskilda avlopp är viktigt för vattendirektivets genomförande.

Länsstyrelsen vill dock särskilt lyfta fram vikten av att ta hänsyn till vattenskyddsområden eller de ytvatten som används till dricksvattenförsörjning när nya biltestverksamheter ska etableras. Även grundvattenförekomster och tillhörande miljökvalitetsnormer bör beaktas, särskilt i området öster om centralorten, där det finns flera grundvattenförekomster i närheten av både befintlig och planerad biltestverksamhet.

Kommentar: Plandokumentet kompletteras angående MKN och hänsyn till grundvattenförekomster.

Människors hälsa och säkerhet

De geotekniska säkerhetsfrågorna finns belysta i planförslaget. Det finns markeringar för inträffade skred enligt SGI:s skreddatabas. För att ge en mer komplett bild av de geotekniska säkerhetsfrågorna, framförallt slamströmmar, bör även SGU:s bildtolkade skred och raviner uppmärksammas. <http://gis.swedgeo.se/rasskrederosion>
Mot bakgrund av ett framtida förändrat klimat, med hänsyn till eventuellt ändrade flöden och flödesreglering i vattendragen bör också stranderosion uppmärksammas.

Kommentar: Underlaget redovisas och hänsynstas i planen. Skrivningarna angående stranderosion förtydligas.

Länsstyrelsen anser att det är bra att kommunen tillämpat data (100-års flöde) från vattenregleringsföretagens översvämningsskartering i planering av strandnära bebyggelse. När det gäller kartbilder i planhandlingarna där översvämningsskikt ska visas, rekommenderar Länsstyrelsen att vattenregleringsföretagens översvämningsskartering används.

Kommentar: Ändras så att detta skikt används.

Sannolikheten för att ett 100-års flöde ska inträffa under en 100-års period är 63%. Givet att den totala tillrinningen i kommunen förväntas öka till följd av klimatförändringar finns det starka skäl att planera bebyggelse med säkerhetsmarginal mot översvämning. Länsstyrelserna har i rekommendationer för markanvändning vid nybebyggelse angett följande:

Markområden med stor sannolikhet för översvämning

I områden som hotas av 100-årsflöde, dvs. där sannolikheten för översvämningar beräknas till 63 procent eller högre under en 100-årsperiod, bör det inte tillkomma någon bebyggelse alls, med undantag för enkla byggnader som garage och uthus.
Markområden med viss sannolikhet för översvämning

I områden som hotas av högsta dimensionerande flöde, dvs. där översvämningar beräknas ske mer sällan än vart hundra år kan samhällsfunktioner av mindre vikt lokaliseras. Exempel är byggnader av lägre värde, byggnader av mer robust konstruktion, vägar med förbifartsmöjligheter, enstaka villor, fritidshus och mindre industrier med liten miljöpåverkan.

Markområden med låg sannolikhet för översvämning

Endast i områden som inte hotas av 100-årsflöde eller högsta dimensionerande flöde bör riskobjekt och samhällsfunktioner av betydande vikt lokaliseras. Detta kan vara offentliga byggnader, t.ex. sjukhus, vårdhem, skolor, infrastruktur av stor betydelse såsom riksvägar och andra vägar utan reella förbifartsmöjligheter, järnväg, VA/avfallsanläggningar, el-/teleanläggningar samt industrier med stor miljöpåverkan eller andra industriområden. Även sammanhållen bostadsbebyggelse bör placeras ovanför nivån för högsta dimensionerande flöde.

Kommentar: Skrivningarna kompletteras och förtydligas.

I avsaknad av underlag från vattenregleringsföretagen, gällande översvämningsskarteringen som MSB framställt, anges att den är för översiktlig för att kunna utgöra grund för planering. Länsstyrelsen delar den uppfattningen, men bedömer att uppgifterna kan användas som indikation på områden där kommunen behöver genomföras detaljerade utredningar i de fall bebyggelse planeras.

Kommentar: Det är i linje med rekommendationerna och skrivningarna i planen.

När det gäller uppgifter om vattennivåer och översvämningssrisker för områden som inte omfattas av översvämningsskartering, behöver kommunen klargöra vad som ligger till grund för uppgifterna i planhandlingen om högsta beräknade vattenstånd, samt ange vilken nivå (m.ö.h) det är.

Kommentar: Kompletteras med nivå för högsta flöde där så bedöms möjligt utifrån tillgängligt underlag. För övriga områden anges med riktlinjer att beräkning måste göras när prövning av bebyggelse aktualiseras. (Detta enligt överenskommelse vid kompletterande samråd med Länsstyrelsen 2017-08-21)

Övrigt

Generellt kan sägas att när exploateringar planeras vid de stora sjöarnas stränder kan det vara aktuellt med arkeologiska utredningar innan någon byggnation sker. Därför ska det alltid ske samråd med Länsstyrelsen i samband med planering av ny bebyggelse

i strandnära läge eller inom 150 m från redan kända fornlämningar. Möjligen kan en skrivning om detta läggas in där man redogör för de olika lagstiftningarna.

Kommentar: Plandokumenten kompletteras med en redogörelse för gällande lagstiftning enligt Länsstyrelsen förslag. Samråd enligt PBL sker i samband med prövningar, inga ytterligare särskilda rutiner bedöms erforderliga. (Detta enligt överenskommelse vid kompletterande samråd med Länsstyrelsen 2017-08-21)

Planeringsunderlag

På sidan 19 saknas åldersrekvisitet i beskrivningen av vad en fornlämning är. Detta bör kompletteras.

Möjligen borde de miljöer som innefattas av länets fornvårdsprogram inom Arjeplogs kommun redovisas i kartan på s. 14 och eller under rubriken Övrig skyddsvärd natur, kultur och leder för friluftsliv. Dessa är Nasafjäll, Junkarälven, Åsen, Rackträsk och Adolfström.

Kommentar: Plandokumenten har kompletterats enligt Länsstyrelsens förslag.

Detaljsynpunkter

I planen står det att exploatering och verksamhet i riksintressen och i anslutning till flyttleder ska anpassas så de inte äventyrar möjligheten att bedriva rennäring. Lämpligare skrivning kan vara att exploatering och verksamhet i riksintresseområden och i anslutning till flyttleder ska anpassas så de inte påtagligt försvårar näringens bedrivande.

Kommentar: Skrivningen ändrad enligt Länsstyrelsens förslag.

Försvarsmakten önskar upplysa om att den verksamhet som FMV bedriver inte påverkar Kungsleden. Nordvästra gränsen för utökat provområde går vid Kungsleden och således stängs leden aldrig av.

Kommentar: Skrivningen ändrad enligt detta och Länsstyrelsen uppmärksammas

på att kartan på <http://www.lansstyrelsen.se/norrbotten/Sv/nyheter/2014/Pages/var-kommentar-om-beslutet-om-skyddsobjekt-for-fmv,-vidsel.aspx> då ev. behöver justeras avseende Kungsleden inom Jokkmokks kommun.

För att underlätta medborgarkommunikation och handläggning inom Försvarsmaktens influensområden kan det med fördel införas en upplysning om att reglerna för bygglovsbefrielse (Friggebod, Attefall osv) ej gäller samt att Försvarsmakten ska remitteras samtliga ärenden som avser någon typ av bygglovsbefriade åtgärder enligt 9 kap. § 4a-c inom dessa områden.

Kommentar: Dokumentet kompletterat med detta, både under avsnitt om Boende och bebyggelse och Totalförsvarets riksintressen.

Lantmäteriet

Lantmäteriet har ingen erinran mot planförslaget

Sametinget

Samråd

Det framgår inte vilken möjlighet till inflytande som samerna haft i planprocessen. Samerna har rätt till inflytande och ska ha möjlighet att påverka besluten när mark inom det samiska traditionella området berörs. Det framgår av lagen om nationella minoriteter, Urfolksdeklarationen, FN:s konvention om politiska och medborgerliga rättigheter samt Europarådets ramkonvention. De berörda samebyarna som har renbetesområden inom kommunen är sakägare och Sametinget anser att följande ska uppfyllas i samrådsprocessen mellan kommunen och samebyar:

- Den traditionella näringen får inte bli tillintetgjord.
- Samrådsförfarandet har varit omfattande och har resulterat i ett positivt stöd för åtgärden hos en majoritet av de rådfrågade.
- Samebyarna ska få så mycket information om åtgärden att de kan fatta ett informerat beslut om projektet och om de så önskar lämna sitt ”fritt och informerat samtycke”.
- Samebyarna ska ges möjlighet till ett effektivt deltagande och ett faktiskt

inflytande. För att nå ett effektivt deltagande avses; tidsaspekten, ekonomiska resurser och att inga andra faktorer redan låst förutsättningarna.

- Den samiska kulturen och de samiska rättigheterna ska respekteras.

Kommentar: Planprocessen har olyckligt dragit ut på tiden men samebyarna har varit involverade och haft inflytande genom dokumenterade enskilda samrådsträffar år 2010 och 2012 samt vid olika rådslag och regelbundna gemensamma samrådsmöten 2015 -2017. Ytterligare samråd genomförs. Planens inriktning är att säkerställa och förbättra samernas möjligheter till inflytande genom bra former för dialog och samråd.

Allmänt om renskötselrätten

Renskötselrätten är enligt 1 § rennäringslagen den rätt som personer av samisk härkomst har att använda mark och vatten till underhåll för sig och sina renar. Denna bruksrätt räknas liksom andra bruksrätter – t.ex. vanlig nyttjanderätt och servitut – till kategorin särskild rätt till fastighet. Renskötselrätten är en civil rättighet som vissa bestämda personer har och som gäller på ett visst markområde och den gäller för obegränsad tid. En enskild markägare kan inte avsluta förhållandet att renskötselrätt gäller på hans eller hennes mark genom uppsägning. Renskötselrätten har således ett starkt skydd enligt lag. Enligt rennäringslagen krävs ett förfarande där regeringen upphäver rätten för att den skall upphöra att gälla. I sådana fall tillämpas expropriationslagens bestämmelser i tillämpliga delar. Bestämmelsen om egendomsskydd i 2 kap. 15 § regeringsformen gäller även för samernas renskötselrätt. Att renskötselrätten ska skyddas innebär att en kommun vid planering av mark måste ta hänsyn till vilka ingrepp som kan accepteras för att renskötselrätten inte ska kränkas.

Kommentar: Planens syftar till en hållbar mark och vattenanvändning som inte medför ingrepp som kränker renskötselrätten.

Huvuddokument - Miljö och riskfaktorer

Enligt grundlagen och internationella bestämmelser ska samernas kultur främjas och de ska ha möjlighet att behålla och utveckla sin kultur. De samiska traditionella kunskaperna är centrala i förvaltningen av vårt landskap. Det är viktigt att i fysisk planering komma ihåg betydelsen av det omgivande landskapet och kopplingen till att allt har ett samband och påverkas av varandra, kultur är inte frånskilt de ekologiska och

sociala perspektiven. Den samiska kulturen är beroende av de traditionella markerna och staten har ansvar att skydda den samiska kulturen och dess markanvändning. Vikten av helhetsperspektiv och sektorövergripande synsätt är förutom i den samiska kulturen också kopplad till bland annat grön infrastruktur, Europeiska landskapskonventionen och Konventionen om biologisk mångfald. En förutsättning för både ekosystemtjänster och biologisk mångfald, vilket är direkt kopplat till renar och renskötsel, är helhetssyn på landskapet.

Kommentar: Skrivningarna förtydligas angående helhetsperspektivet människa, landskap, natur och kultur.

Även om kommunen inte ännu påtagligt påverkats av klimatförändringarna är det viktigt att ha en god beredskap och anpassa både samhällsservice, byggande och näringsliv för framtida utmaningar och möjligheter. Sametinget anser att kommunen kan beskriva den aktuella situationen för renskötseln då den redan idag påverkas av klimatförändringarna.

Genom återkommande vintrar med låsta betesförhållanden av istäckta marklavar och dessutom borthuggna hänslavs bärande skogar. Forskningen lyfter fram att konkurrerande markanvändning är en av de faktorer som har störst betydelse för renskötseln och att det även kommer att ha stor betydelse för effekterna av ett förändrat klimat. Vilket innebär att tillgången till olika betesmarker och flexibilitet att nyttja dem vid olika årstider och väderförhållanden är mycket viktigt för renskötselns klimatanpassningsmöjligheter.

Kommentar: Skrivningarna förtydligas angående klimatförändringarnas betydelse för rennäringen.

Rennäring

Sametinget ser positivt på kommunens strategi och prioriterade åtgärder/rekommendationer för rennäringen. Dock kan det förtydligas att alla åtgärder som berör renskötseln och andra samiska näringar ska föregås av tidig dialog och möjlighet till inflytande i beslut, se mer ovan under Samråd.

Kommentar: Skrivningarna förtydligas angående samråden.

Utvecklingsbygder - Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Sametinget anser inte att kommunen ska peka ut LIS-områden inom riksintresse för rennäringen. Det är inte bara området i sig som ska skyddas genom riksintressen, utan renskötseln ska garanteras utövande. Till områden av riksintressen för rennäringen måste därför buffertzoner och funktionella samband finnas. Men även övriga områden av intresse för renskötseln ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som innebär påtaglig skada. Det finns en risk att samiska kulturhistoriska lämningar går förlorade då många av dem finns intill vatten och vattendrag där man bott, flyttat och betat med renarna. Flera av LIS-områdena som kommunen pekat ut ligger på flyttleder, vid svåra passager och i direkt anslutning till renskötselanläggningar. Sametinget bedömer att bland annat ökad mänsklig aktivitet och byggnation kan störa renskötselarbete samt renarnas betesro, flytt av renar och renarnas fria strövning.

Kommentar: Efter samråd återstår endast tre områden som delvis berör eller tangerar rennäringens riksintresseområden; Hällbacken, Laisvall och Siedigávva-Rävudden. Samebyarna har i samrådet inte haft någon erinran mot dessa. Alla områden utom Hällbacken ligger med marginal mer än 500 meter från renskötselanläggningar. LIS-området i Tjärnberg ska anpassas i samråd med samebyn då samebyn har farhågor för störningar och det kan beröra en trång passage längs en flyttväg.

Störningar till följd av etableringar nära flyttled förebyggs genom att de åtgärder nära de leder samebyarna i samråd fört fram som särskilt viktiga är undantagna och att riktlinjer angående stängsel, hundhållning och övriga anpassningar efter samråd med samebyn föreslås. De indirekta störningar som kan uppstå för renskötseln vid olika typer av etableringar uppmärksammas på flera ställen i planen.

Kulturmiljövärden inklusive samiska kulturlämningar beaktas vid prövning av tillåtligheten av verksamhet inom LIS- områden.

Även om det framgår tidigare i dokumentet att riksintresse rennäring och renbruksplaner ska beaktas i planering så anser Sametinget att det kan förtydligas under generella riktlinjer eller en egen rubrik under varje LIS-område att dialog med berörda samebyar krävs vid lokalisering av bebyggelse.

Kommentar: Skrivningarna förtydligas enligt Sametingets förslag.

Miljökonsekvensbeskrivning - Miljökvalitetsmål

Den samiska traditionella kunskapen och renskötrelsens framtid är avgörande för att nå miljökvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö och bidrar till att uppfylla Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv. Renen kräver vidsträckta sammanhängande områden året om från kust till fjäll. Även om miljökvalitetsmålet syftar till att bibehålla karaktären av betespräglad landskap i fjällen måste åtgärderna i arbetet med etappmål innefatta förutsättningar för berörda fjäll- och skogssamebyars hela renskötsel, inklusive betes- och flyttningsförhållanden i kust- och skogsland nedanför fjällen. Renarna som nyttjar naturresurserna bidrar till att den biologiska mångfalden hålls i balans.

Kommentar: MKB 'n förtydligas i linje med Sametingets synpunkt dock med beaktande av planens avgränsning.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har tagit del av ert förslag till översiktsplan för Arjeplogs kommun och konstaterar att vi inte har något att erinra mot detta.

Statens Fastighetsverk (SFV)

SFV anser att stor hänsyn till strandskyddets syften inom föreslagna LIS områden måste tas, framförallt när det gäller bebyggelse i närhet av nationalälvarna Piteälven och Vindelälven/Laisälven med tillhörande käll- och biflöden. Detsamma gäller bebyggelse i närhet vattendrag som tillhör Natura 2000 områden.

Kommentar: Stor hänsyn tas enligt SFV's synpunkt. Kommunen är medveten om att Natura 2000 och riksintresseklassade nationalälvarna påkallar särskild prövning och uppmärksamhet. Samtliga LIS- områden inom Natura 2000 områden och riksintresse för naturvård naturvärdesinventeras för bättre underlag. Vid prövning och genomförande ska hänsyn tas till de hotfaktorer som anges i bevarandeplanerna.

Eventuell bebyggelse bör ej ske invid strandlinje, d v s passage skall alltid lämnas

närmast strand och bebyggelsens placering bör omsorgsfullt utredas inom varje LIS område så att strandskyddets syften uppfylls (miljöbalken 7 kap 13§).

Kommentar: Gällande lagstiftning följs. Planen kompletteras och förtydligas avseende vikten av särskild omsorg vid säkerställande av fri passage i LIS områden i anslutning till Natura 2000- områdena Piteälven och Laisälven.

Bebyggelse bör undvikas inom föreslagna områden som utgör naturreservat.

Kommentar: Alla fem föreslagna LIS- områden inom naturreservat utgår som LIS- områden. Möjlighet till utveckling av befintlig campinganläggning i Örnvik efterfrågas av fastboende turistföretagare. Dessutom önskas förbättrad infrastruktur för ökad säkerhet i form av uppställnings- och parkeringsmöjligheter samt helikopterplatta av både sameby, stugägare och turistföretagare. Ytterligare utredningar behövs för att klargöra om och hur utveckling kan vara möjlig med hänsyn till att området både ligger inom Tjeggelvas naturreservat och inom utpekad värdefull kulturmiljö. Örnvik kvarstår därför som turismutvecklingsområde även om eventuell kommande utveckling av turismanläggningen främst kan komma att ske utanför strandskyddsområdet.

Blyudden utgår som LIS- område enligt samebyns, Länsstyrelsens och SFVs synpunkter. En begränsad del av området kvarstår för fortsatt utredning (B-LIS) för eventuell förtätning i och i nära anslutning till befintlig bebyggelse så att flyttning och strövning av renhjordar fortsatt möjliggörs öster och väster om fritidshusbebyggelsen. Utredds ytterligare i samråd med samebyn och Länsstyrelsen till kommande aktualiseringsprövning av planen.

SFV anser att det är av stor vikt att man i planläggningen tar yttersta ansvar för att kultur- och jordbrukslandskapet skall bevaras. Bebyggelse bör inte ta i anspråk jordbruksmark, inklusive äldre hävdad mark för jordbruk. För områden som ingår i bevarandeprogram för odlingslandskapet bör LIS områdets lämplighet ytterligare utredas för att säkerställa att odlingslandskapet inte påverkas av eventuell bebyggelse.

Kommentar: Stor hänsyn tas till kulturmiljövärden och ingen jordbruksmark avses tas i anspråk. Ett område kvarstår som ingår i bevarandeprogram för

odlingslandskapet, Örnvik. Hänsyn till kulturmiljövärden inklusive eventuell återupptagen hävd och landskapsvård får utvecklas i fortsatta processen och belysas genom kompletterade utredningar

Samrådsunderlaget har i detta skede inte bedömt de platsspecifika konsekvenserna av bebyggelse och innehåller inte några detaljerade kartor. Beskrivning av behovet av utbyggnad av infrastruktur saknas i varje enskilt fall. Detta gör det svårt att bedöma eventuell påverkan på natur-, kultur- och friluftsliv i utpekade områden. SFV förutsätter att myndigheten i nästa skede får ta del av och yttra sig i detaljplan avseende respektive LIS område.

Kommentar: SFV är remissinstans i de detaljplaneärenden som berör Fastighetsverkets marker.

Sveriges geologiska undersökning, SGU

Vi svarar i allmänhet till länsstyrelsen när det gäller kommunala översiktsplaner. Vi vill dock hänvisa till information på vår hemsida,

Om grundvatten <http://www.sgu.se/grundvatten/vattenskyddsomraden/remisser-till-sgu-om-grundvattentakter/>

Om markanvändning: <https://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/>

Kommentar: Informationen har beaktats vid framtagande av planen.

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av remisshandlingar för översiktsplan i Arjeplog. En stor del av utvecklingen är starkt förknippad med infrastruktur och inte minst statlig infrastruktur. Trafikverket ser fram emot att vara en del av utvecklingen i dialog med kommunen och övriga aktörer för att uppnå ett så bra resultat som möjligt.

Riksintresseväg 95

Vägen är ett viktigt kommunikationsstråk mellan kommuncentrumen Skellefteå, Arjeplog och Arvidsjaur. Väg 95 är även en viktig förbindelse mellan kust, inland, fjäll och Norge och är av stor betydelse för turismen i Arjeplogsfjällen. Vägen är dessutom en rekommenderad väg för farligt gods transporter.

Det pågår en åtgärdssvalstudie där man tittar på förbättringar till väg 95, delen genom Arjeplogs samhälle. I studien har ett antal åtgärdsförslag fallit ut och de av åtgärdsvalsstudien rekommenderade åtgärderna kommer att bli underlag för kommande prioriteringar till länstransportplanen. Planen beslutas av Region Norrbotten.

Kommunen lyfter upp behovet av att utveckla och tillgodose riksintresset väg 95 genom samverkan med flera aktörer. En åtgärdsvalsstudie för väg 95 planeras att påbörjas under året där kommunerna, myndigheterna och övriga relevanta aktörer kommer att bli inbjudna att medverka. Trafikverket anser det positivt att Arjeplogs kommun uttalar en avsikt att aktivt delta i detta arbete.

Anslutning till allmän väg

Trafikverket eftersträvar att antalet anslutningar till allmänna vägar begränsas. Därför ser vi gärna att befintliga anslutningar används om de är lämpliga eller att samordning sker. Ny anslutning till allmän väg kräver tillstånd enligt väglagen 39§. Detta gäller inte anslutningar som är redovisade i detaljplan för då görs prövningen av anslutningens läge i framtagandet av detaljplan.

Kommentar: Planskrivningen förtydligas angående detta.

Bebyggelse vid väg

Trafikverket hävdar vägområdet och säkerhetsavståndet. Vägområdet är den mark som tas i anspråk för väganordningar och anges generellt som väg till krönet på bakslänten av diket samt ytterligare en kantremsa om 0,5 meter vid åkermark respektive 2 meter vid skog. Inom vägområdet krävs tillstånd enligt väglagen § 43 från väghållaren för att utföra arbete och uppföra fasta objekt.

Säkerhetsavståndet är det område utanför körbanan som ska vara fritt från fysiska hinder i form av fasta och oeftergivliga föremål. Säkerhetsavståndet bestäms av vägens utformning och tillåten hastighet.

Enligt 47 § Väglagen gäller generellt ett byggnadsfritt avstånd på 12 meter från vägområdet. Länsstyrelsen har beslutat om ett utökat byggnadsfritt avstånd på 30 meter för E45 och för väg 95. Trafikverket rekommenderar ur trafiksäkerhetssynpunkt att byggnadsfritt avstånd följs.

Kommentar: Behandlas i planen men förtydligas.

Buller

När ny bebyggelse prövas ska bullerutredningar visa hur man klarar bullerriktvärden enligt förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader.

För att kunna göra bedömningen vill Trafikverket förtydliga att vid detaljplaneläggning eller bygglov invid allmänna vägar eller järnväg är det viktigt att bullerberäkningar/utredningar bifogas till handlingarna om det inte är uppenbart onödigt.

De riktlinjer som Trafikverket har om hur nära väg och järnväg olika typer av bebyggelse får lokaliseras går oftast inte att tillämpa när det gäller buller, då kan avstånden behöva vara mycket längre.

Kommentar: Planskrivningen förtydligas angående detta.

Risker, farligt gods

Transporter av farligt gods är en viktig aspekt att beakta när ny bebyggelse planeras att lokaliseras intill transportanläggningar. Kommunen avser att använda Länsstyrelsens riktlinjer som vägledning vid planering och lovgivning.

Biltestnäring

Testnäring är en viktig näring för Arjeplogs kommun som betraktar näringen som ett allmänt intresse enligt miljöbalken. Trafikverket, testnäringen och kommunen för kontinuerliga dialoger för att ta fram trafiksäkra och hållbara lösningar för näringen.

Grannkommuner

Arvidsjaurs kommun

Arjeplogs kommun föreslår bland annat i planen att Riksväg 95 klassas som Europaväg idet nationella stamnätet och eventuellt ingår i TEN-T 1 • Detta främst mot bakgrund av riksvägens förväntade utökade funktion för interregionalt/gränsöverskridande godstransporter genom byggandet av Tjernfjellstunneln på norsk sida. Arvidsjaurs kommun ställer sig bakom förslaget och har frågan om att göra riksväg 95 till europaväg i kommunens översikts- och tillväxtplan.

Arjeplogs kommun beskriver också i planen att kommunen stödjer Arvidsjaurs kommuns rekommendation att Arvidsjaurs flygplats bör utpekas som riksintresse för kommunikation, vilket är positivt och viktigt.

Arjeplogs kommun föreslår också att det bör tas fram en offensiv regional strategi för utveckling av testnäringen liksom det gjorts för andra sektorer. Arvidsjaurs kommun ser positivt på förslaget om en ett samlat regionalt grepp för näringens utveckling för att säkerställa att regionens position i en föränderlig värld.

Arjeplogs kommun föreslår även att ett antal nya områden utreds som riksintresse för friluftsliv, bland annat de stora sjöarna (inklusive Storavan) samt Ekopark Tjadnes-Nimte som berör Arvidsjaurs kommun. Arjeplogs kommun beskriver vidare att kommunen förutsätter att riksintresseklassningen inte förhindrar fortsatta investeringar för utveckling av såväl friluftsliv, anläggningar, strandnära bostadsbebyggelse och andra intressen. Arvidsjaurs kommun ställer sig tveksamma till förslagen då varje riksintresseklassning innebär en mer eller mindre stor inskränkning i det kommunala planmonopolet och riskerar att förhindra, försvåra eller försena framtida investeringar. Stora delar av Arvidsjaurs kommun är redan utpekade som riksintresse eller skyddade på annat sätt och det har därför under översiktsplanarbetet varit en stor utmaning att hitta exploateringsbar mark. Kommunen önskar därför att stor restriktivitet tillämpas vid utpekande av riksintressen.

Kommentar: Länsstyrelsen har till Naturvårdverket endast föreslagit en utvidgning av Laisälvens riksintresseområde för friluftsliv **för att ur ett landskapsperspektiv koppla till övriga riksintresseområden.** Övriga förslag från Arjeplogs kommun som kan beröra Arvidsjaurs kommun har de lämnat att beaktas i framtida översyn. När ärendet aktualiseras kan kommunerna samråda närmare i frågan. Arjeplogs kommun vidhåller sitt förslag.

Samebyar

Luokta Mavas och Semisjaur Njarg samebyar

Dessa samebyar har inkommit med ett gemensamt yttrande.

Beträffande det språkliga i ”Framåt – Åvddån – Lokal utvecklingsstrategi och översiktsplan” bör man kanske för säkerhets skull konsultera en språkexpert, men samebyarna ser det som positivt att det samiska språket får sin plats.

Kommentar: Konsultation och rättelse sker.

Huvuddokumentet

1. Från vision till handling

Samebyarna har inledningsvis inget att erinra mot den skisserade visionen och noterar att dessa är väl så ambitiös. I avsnittet om viktiga utmaningar och framgångsfaktorer nämns klimatförändringar som en av de globala trenderna som kommer att påverka kommunen. Från samisk och från rennäringen håll är följderna av klimatförändringarna redan påtagliga och kommer på sikt förändra förutsättningarna för det naturbaserad näringarna i kommunen. Konstaterandet att kommunen dels är en del av Sápmi, dels en samisk förvaltningskommun som inrymmer både svensk och samisk kultur och språk samt har en tydlig internationell prägel, är en styrka, välkomnas. Från samiska sida är ett interkommunal och regionalt samarbete viktigt, framförallt därför att samebyarna i kommunen har stor del av sina vinterbetesmarker i grannkommunerna mot kusten. Samebyarna vidimerar att de är en utmaning för kommunen att hantera faktumet att det finns stora arealer av statligt förvaltd och skyddade mark- och vattenområden inom kommunen, vilket begränsar kommunen handlingsfrihet. Sett från samebyarnas horisont är detta ett skydd för rennäringen och andra naturbaserade näringars fortsatta existens. Det skulle nog vara möjligt att hitta andra förvaltningsformer, men dessa måste självsagt både respektera civilrättsligt grundade rättigheter till mark och vatten och med berörda parter medgivande. Det hela försvåras dock med att rättsläget inte till fullo är klarlagt.

Kommentar: Planskrivningen kompletteras med tydliggörande av att en process för utveckling av lokal samförvaltning ska bygga på gällande rätt och berörda parter medgivande. Det kan påtalas att utgångspunkten inte är kommunens handlingsfrihet, utan att de eventuella hållbara möjligheter som de statliga

naturresurserna, som produktionsskogar och skyddade område med höga natur och kulturmiljövärden, innebär ska utnyttjas på bästa sätt för lokal utveckling.

2. Attraktiv och hållbar livsmiljö

Kommunen framhåller i dokumentet att brist på bostäder och tomter i attraktiva lägen både i tätorten och i byarna. Efterfrågan på attraktiva tomter för fritidshus är också stor. I områden utan för tätorterna förordar samebyar en förtätning bebyggelsen, både när det gäller bostadshus som fritidshus.

Kommunen föreslår här att strategin beträffande fritidsbebyggelsen lite diffust att man skall utnyttja hela potentialen för utveckling och tillväxt i befintliga och tillkommande fritidshusbebyggelse. Prioriterade åtgärder/rekommendationer är att i högra grad möjliggöra bebyggelse i strandnära lägen och effektivisera och korta prövningsprocesser, som handläggningstiden på bygglov. Eventuell bebyggelse på icke lagfaren mark, ofta kallad ”statens mark, krono mark”, men även kallad ”sameallmännigarna” av bl.a. domstolsverket är framförallt reglerat i rennäringslagen. Huvuddelen av mark ovan odlingsgränsen sådan mark. Marken kan under vissa förutsättningar arrenderas och där arrendeavgiften går till berörd sameby och Samefonden. Dessa markers fasträttsliga karaktär måste givetvis beaktas när kommunen avser detaljplanelägga nya områden för bostäder eller fritidshus.

Vid detaljplaneläggning skall bestämmelser om stängselskyldighet övervägas och vid bygglovsprövning informera den sökande om behov av stängsel som bekostas av sökande för att skydda planteringar från betande renar.

Kommentar: Överensstämmer med planens intention och förslag

3. Berättelsen om Arjeplog

I den varumärkesplattform som kommunen lanserar bör självfallet inkludera områdets långa samiska historia, det samiska kulturlandskapet och den levande samiska kulturen. Det samiska språket bör självfallet också exponeras. ”Culture planning” kan här vara en sätt möjliggöra detta. Skyltning på samiska bör här vara en del av detta.

Kommentar: Överensstämmande med planens intention och förslag

4. Service

Samebyarna har inget att erinra mot skisserade strategier, målbilder och prioriterade åtgärder i detta avsnitt.

5. Hälsöfrämjande vård och omsorg

Se svar i punkt 4.

6. Utbildning

Arjeplogs kommun är ett förvaltningsområde för samiskt språk och kultur. De som begär ska ges möjlighet att få hela eller delar av förskolans verksamhet av personal som behärskar samiska. Inom skolans område finns en skyldighet att ordna modersmåls undervisning, vilket för Arjeplogs del bl.a. innebär erbjudande om undervisning i samiska.

Kommentar: Överensstämmer med planen

7. Kultur

Arjeplogs kommun är på många sätt mångkulturell kommun med kopplingar från det samiska till det svenska och norska och numera också till en global kontext. I egenskap av samisk förvaltningskommun har kommunen ett särskilt ansvar att främja samiskt språk och kultur. Arjeplogs kommun har som det framhålls i dokumentet ett särskilt ansvar för pitesamiskan som talas i och omkring Arjeplogs kommun. Kunskapen om och upplevelsen av den samiska kulturen skall stärkas och synliggörs, med särskilt fokus på revitalisering av det Pitesamiska språket. På norsk sidan pågår revitaliserings ansträngningar i samarbete intressenter på svensk sida. Inom ramen minoritetspråkslagstiftningen skall samverkan med samerna ske i alla frågor som rör den samiska befolkningen.

Kommentar: Överensstämmer med planen

8. Kulturmiljö

Samebyarna har inget att erinra mot skisserade strategier, målbilder och prioriterade åtgärder i detta avsnitt. Samebyarna vill dock understryka en försiktighet bör iakttas, så inte känsliga kulturmiljöer förlits och det inte innebär ett intrång för renskötseln.

Kommentar: Överensstämmer med planen

9. Natur och friluftsliv

Samebyarna har inget att erinra mot skisserade strategier, målbilder och prioriterade åtgärder i detta avsnitt. Åtgärder för att få igång en samverkansprocess mellan kommun, samebyar, myndigheter, statliga markägare/bolag för utveckling av lokal samförvaltning är möjlig, men samebyarna vill understryka att det legala ramverket är dels lite komplicerat, dels rättsläget inte klarlagt.

Kommentar: Planskrivningen kompletteras med att en process för utveckling av lokal samförvaltning kan ta tid och är komplicerad, juridiska oklarheter mm.

Samebyarna ställer sig lite tveksamma att utan reservationen att i samverka med Länsstyrelsen och andra för ökad tillgänglighet och marknadsföring av skyddad natur, naturreservat och nationalparker. Ofta tolkas detta som att göra områden tillgängliga genom använda moderna teknik både på marken och i luften.

Kommentar: Förslagen i planen syftar till att genom samverkan hitta hållbara former för ökad tillgänglighet och marknadsföring av ett urval av naturmiljöer, anpassade efter lokala aktörers, som samebyars, turistföretags och kommuninnevånare, behov och som de har inflytande över. Skrivningen förtydligas angående hållbarhetsaspekten.

Arjeplogs kommun har utan tvivel ett exklusivt natur- och kulturlandskap som ger utomordentliga förutsättningar för friluftsliv, fiske, jakt och naturbaserad besöksnäring. Fritidsfisket ovan odlingsgränsen inom kommunen är utifrån sålda fiskekort och intäcker det mest omfattande i Norrbottens län. Småviltsjakten, framförallt utmed Silvervägen/

Graddisvägen är omfattande, vilket sätter en press på renskötelsen i området. Samtidigt är kontrollen på hur jakten och fisket bedrivs mycket begränsad, vilket medför det förekommer regelvidriga aktiviteter kopplade till dessa aktiviteter. Nedskräpning är ett annat problem kopplat till den naturbaserade besöksnäringen.

Kommentar: Problematiken uppmärksammas och åtgärder föreslås i planen liksom i redan antagna program för natur, friluftsliv och fiskeutveckling.

10. Miljö- och riskfaktorer

Samebyarna har inget att erinra mot skisserade strategier, målbilder och prioriterade åtgärder i detta avsnitt

11. Klimat och energi

Effekterna av klimatförändringarna är redan påtagliga för det naturbaserade näringarna, framförallt då rennäringen. Att ökad kunskap om och hänsyn till rennäringens behov av alternativa betesmarker och utfodringsmetoder i ett förändrat klimat är helt nödvändigt, vilket framhålls i dokumentet. Renbetesmarkerna inom kommunen, framför allt de fjällnära blir allt viktigare beroende på de traditionella vinterbetesmarkerna, utanför kommunen, mot kusten pga. skogsbrukets allmakt minskat drastiskt och att effekterna av klimatförändringarnas låst vinterbetet. Samebyarna har inget att erinra mot skisserade strategier, målbilder och prioriterade åtgärder i detta avsnitt i övrigt.

Kommentar: Problematiken förtydligas ytterligare i planen

12. Företagsamhet och kompetensförsörjning

Samebyarna har inget större erinringar mot de skisserade strategierna, målbilderna och det prioriterade åtgärder i detta avsnitt. Avsnittet om rennäringen och samiska näringar i stort är fylligt och informativt. Samebyarna vill dock betona vikten att en formaliserad samverkan mellan samebyarna och biltest- och besöksnäringen etableras och vidmakthålls, vilket betonas i dokumentet. Samebyarna noterar i dokumentet prioriteringen av utveckling av samisk turistverksamhet, med utgångspunkt från den samiska befolkningens förutsättningar och behov.

Beträffande skogsbruk är den närings som främst konkurrerar mest med renskötelsns

markanvändning. Skogsbrukets tidigare framfart med stora och omfattande kalhyggen har fått till konsekvens till ungskogen täcker stora arealer, dessutom har berörda skogsföretag och skogsförvaltare eftersatt gallringen av dessa ungskogar. Skogsbrukets inverkan på renskötseln har berörts under avsnittet om Klimat och energi, där det framhölls att vinterbetesmarkerna inom kommunen, framför allt de fjällnära blir allt viktigare beroende på de traditionella vinterbetesmarkerna, utanför kommunen, mot kusten pga. skogsbrukets allmakt och att effekterna av klimatförändringarnas ofta inne bär ett låst vinterbetet.

Kommentar: Problematiken förtydligas i planen.

12. Mineralutvinning

Mineralutvinningen har en lång historia i kommunen. Nasafjällsepoken på 1600-talet har satt många spår. Mindre känt är att detta resulterade att gruvstadgan från 1673 och 1723 översattes till samiska. Skälet till detta var att även sameer genom de s.k. lappskatteländen erkändes om ägare av mark.

Samebyn stöder strategin för att kommunen skall verka för en översyn av minerallagstiftning med sikte mot ett regelverk som redan i ett tidigt skede involverar motstående intressen.

Samebyn stöder också kommunens rekommendation att kommunen alltid ges möjlighet till yttrande i samband med Bergsstatens prövning av undersökningstillstånd och Länsstyrelsens prövning av undersökningsarbeten, som provbrytningar, enligt miljöbalken 12 kap 6 §. Detta för att lokala intressen och förhållanden, som renskötsel och besöksnäring, ska uppmärksammas och beaktas i så tidigt skede som möjligt i prövningsprocessen.

13. Distansoberoende sektor/Kulturella och kreativa näringar

Samebyarna har inget att erinra mot skisserade strategier, målbilder och prioriterade åtgärder i detta avsnitt. Ett problem för samiska företag inom dessa sektorer är att många verkar långt utanför tätorten. Utbyggnaden av det markbundna fibernätet kommer sannolikt inte att nå dessa företag pga. för höga kostnader både för den enskilde företagare och det offentliga.

Kommentar: Bredbandsutbyggnad och digitalisering i hela kommunen är en utpekad prioriterad strategisk utvecklingsinsats i planen. Ingår också i förslag på strategier och åtgärder i kapitel ”Digital kommunikation” och i kommunens redan

antagna Bredbandsstrategi. Som påtalas innebär det stora utmaningar i store delar av de glesbefolkade delarna av kommunen.

14. Innovationer och forskning

Samebyarna har inget att erinra mot skisserade strategier, målbilder och prioriterade åtgärder i detta avsnitt.

Samebyarna vill i detta sammanhang betona Silvermuseet/INSARC's viktiga roll som länk till forskningsmiljöer och universitet.

Kommentar: Förstärkning av Silvermuseet som besöksmål, utvecklings- och forskningscentrum är utpekad som en prioriterad strategisk utvecklingsinsats i planen. Förtydligas även under avsnittet om Arjeplogsområdet.

15. Kommunikationer

Det s.k. enskilda vägnätet är omfattande i Arjeplogs kommun, vilket har sina historiska förklaringar, men som idag kan uppfattas som orättvist mot dessa som bor och verkar i anslutning till dessa vägar, samtidigt som vägarna är öppna för alla. I dokumentet ges en bakgrund till detta. Kostnaderna för drift och underhåll täcks av statsbidrag och uttaxerade medel.

Samebyarna stöder kommunens strategi att arbeta för att kostnader och bidrag för drift och underhåll samt huvudmannaskap för enskilda vägar överförs på staten. De enskilda vägarna ska ingå i det allmänna vägnätet i Arjeplogs kommun.

En väg dit är som skissas i dokumentet är att Arjeplogs kommun blir pilot i ett projekt där Trafikverket tar över statsbidrag, drift och underhåll av de enskilda vägarna.

Samebyarna vill som framgår i dokumentet understryka vikten att skyltningen av vägarna på samiska genomförs.

16. IT-infrastruktur

Samebyarna har inget att erinra mot skisserade strategier, målbilder och prioriterade åtgärder i detta avsnitt. Utbyggnaden av det markbundna fibernätet kommer sannolikt inte att nå dessa samiska företag pga. för höga kostnader både för den enskilde företagare och det offentliga. Ett alternativ är att Arjeplog snarast begåvas med de

kommande 5 G tekniken. Uppslaget i dokumentet att biltestetnäringen kan vara aktuell för pilotförsök med den kommande 5 G tekniken, kan vara ett steg på vägen. Täckningen av det befintliga 4 G nätet är på sina håll dålig, bl.a. i de övre delarna av Piteälven. Behovet av större täckning av 4 G nätet har att göra med en ökad användning av elektroniska renskällor.

Kommentar: Bredbandsutbyggnad och digitalisering i hela kommunen är en utpekad prioriterad strategisk utvecklingsinsats i planen. Ingår också i förslag på strategier och åtgärder i kapitel ”Digital kommunikation” och i kommunens redan antagna Bredbandsstrategi. Som påtalas innebär det stora utmaningar i store delar av de glesbefolkade delarna av kommunen.

17. Riksintressen

I avsnittet om riksintressen är dokumentet rörande rennärningen fylligt och informativt. Samebyarna har inget att erinra mot skisserade strategier, målbilder och prioriterade åtgärder i detta avsnitt, även om vissa är problematiska.

18. Riksintressen enligt miljöbalken (MB) kapitel 3/Rennärningen (MB 3:5)

Konflikter mellan rennärningens riksintressen och andra riksintressen prövas nu rättsligt och förhoppningsvis kommer en praxis att så småningom att finns på plats, men konflikten som sådan kommer nog att bestå. Det är riktigt som det framhålls i dokumentet att förutom tidig delaktighet från samebyarna i detaljplanering, tillståndsprövningar, an-passningar och kompensationsåtgärder kan också indirekta åtgärder behövas. Det handlar exempelvis om att förebygga störningar i renskötseln från följder av utökad bostadsbebyggelse, besöksnäring eller testindustri i form av ökad fordonstrafik, skoterkörning och liknande. Det är angeläget att kommunen har kontinuerlig dialog med samebyarna för att följa upp och utvärdera planens konsekvenser för att kunna justera den och ta fram förebyggande åtgärder. Samebyarna noterar med tillfredsställelse kommunens bedömning i dagsläget är att ge riksintresset för rennärningen företräde framför riksintresset vindkraft då det bäst bedöms främja en långsiktigt god hushållning. Huruvida det starka allmänna intresset av en utveckling av test- och besöksindustrin inom kommunen i vissa fall bedömas ha företräde även om riksintresse för rennärningen berörs är än så länge en öppen fråga.

Samebyarna noterar i detta sammanhang kommunens intention att kontinuerligt föra en dialog med samebyarna om uppföljning av planens konsekvenser och förebyggande åtgärder.

Kommentar: Planskrivningen förtydligas angående att företrädet för allmänna intressena test- och turismnäring gäller då inte riksintressen kan påtagligt skadas eller påtagligt försvåras. Kommunen ska dock enligt miljöbalken och plan- och bygglagen, förutom riksintressen, även peka ut sådan användning av mark- och vattenområden som bedöms medföra en från allmän synpunkt god hushållning.

19. Naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv (MB 3:6)

Samebyarna avstyrker att inom kommunen utöka områden för riksintressen för friluftsliv. Pressen från fiske, småviltsjakt och friluftsliv generellt inom samebyarnas område stor och skapar problem för renskötseln och på sikt en hotar natur- och kulturvärden. Pressen är speciellt besvärande utmed områdena kring Silvervägen.

Kommentar: Möjligheten till ett varierande friluftsliv är en av de styrkor som Arjeplogs kommun, som småkommun i glesbygd, har att utveckla för att stärka sin attraktivitet för boende och näringsliv. Det bedöms viktigt för en positiv utveckling, exempelvis för att säkerställa en rimlig nivå och kvalitet på samhällsservice, infrastruktur mm. Det förutsätter dock att friluftsliv och naturbaserad turism bedrivs hållbart så inte, som samebyarna uppmärksammar, andra värden och näringar påverkas negativt, som natur- kulturvärden eller rennäring. Problematiken och utmaningarna att hitta hållbara former för turism och friluftsliv som är förenliga med andra intressen, som rennäringen, behandlas i planen.

Kommunen har inte föreslagit några utökningar av riksintresseklassning för friluftsliv inom Silvervägens fjällområde. Den speciella situationen utmed områdena kring Silvervägen beskrivs och åtgärder föreslås med sikte på bra möjligheter både för en hållbar växande natur- och friluftslivbaserad besöksnäring och en livskraftig renskötsel.

Förslagen bedöms lämpliga att kvarstå. Länsstyrelsen har till Naturvårdsverket föreslagit att nedre delen av Laisdalen klassas som riksintressant för att ur ett landskapsperspektiv koppla till övriga riksintresseområden. I övrigt lämnade de förslagen inom Arjeplogs kommun att beaktas i framtida översyn.

I detta sammanhang bör framhållas områdena att det rörliga friluftslivet utmed riksgränsen ökat i omfång och i frekvens de senaste åren. På norsk sida finns stora befolkningscentra som i högre grad börjat se fjällområdena i Arjeplogs kommun som sitt "omland." Det strängare regelverket beträffande användningen av snöskotrar på norsk sida, har lett till områdena på svensk sida blivit en tummelplats för norska

medborgares skoterturism. Genom lättnader för kommunerna på norsk sida att dra skoterleder på mark som förvaltas av den norska staten, har kommunerna börjat dra lederna till den svenska gränsen, för att därigenom nå områden där skoteråkningen är mer eller mindre fri. Regleringen och omfattningen av skotertrafiken är nu nästan bortom all kontroll.

Kommentar: Under ett flertal avsnitt påtalas vikten av att komma vidare med insatser för att hitta former för en hållbar skotertrafik som fungerar för både rennärning, besöksnäring, kommuninnevånare och besökare. Kommunen har även påbörjat en dialog med norska grannkommuner om skoterfrågor, som leder, planering och information. Fortsatt samverkan med samebyarna i detta arbete är mycket angeläget. Kommunen har avstyrkt leddragningar från norsk sida mot gränsen till dess samråd och samtycke getts från berörda samebyar.

Mot vad som ovan framhållits måste frågeställningarna kopplade till naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv tas på mer allvar. Förhållningsätten från berörda myndigheter och även kommunalt håll har en tendens tangera gränsen till en ”låt gå” politik.

Kommentar: Planens ambition är att ta dessa frågeställningar på stort allvar och ge dem utrymme. Att stärka kommunens position som attraktiv natur- och friluftslivskommun är utpekad som en prioriterad strategisk utvecklingsinsats. Enligt samebyarnas synpunkter förtydligas att detta också innebär en hållbarhetsdimension. Ett annat exempel är förslagen om utökad samverkan och utveckling av modeller för hållbar lokal samförvaltning av naturresurser. Att om möjligt, även om det handlar om långa processer och oklarheter, stärka det lokala inflytande och samarbetet för dessa frågor som har stor betydelse för många aktörer.

Kommunen har dessutom antagna program för naturvård, friluftsliv och fiskeutveckling för att arbeta mer offensivt med frågorna i samverkan med samebyarna och andra aktörer.

Under kommande år deltar kommunen i Naturvårdverkets pilottest för ”kartläggning av friluftsområden” där en nyligt framtagen metodik ska tillämpas. Samebyarnas synpunkter är naturligtvis mycket viktiga i det arbetet som ska startas under hösten.

20. Mineralutvinning (MB 3:7)

Samebyarna är kritiska till gällande minerallagstiftning och har därför svårt att acceptera dokumentets skrivning i detta avsnitt. Det vore plats att i översiktsplanen uttalades att om brytning tillåts så skall full ekonomisk kompensation ges för all skada som verksamheten åsamkar samebyn in i fråga

Kommentar: Skrivningen kompletteras angående ekonomisk kompensation för skada på andra näringar, som rennäringen.

21. Energiproduktion (MB 3:8)

Samebyarna noterar med tillfredsställelse kommunens bedömning att ge riksintresset för rennäringens företrädare framför riksintresset vindkraft då det bäst bedöms främja en långsiktigt god hushållning.

22. Totalförsvaret (MB 3:9, 3:10)

Samebyarna har inget att erinra skrivningarna i detta avsnitt. Berörd samebyn för kontinuerliga samtal inom ramen för gällande avtal med FMV om användningen av de tillfälliga skyddsområdet, när enstaka prov kräver större skjutavstånd och medför behov av ett utökat skyddsområde.

23. Riksintressen enligt miljöbalken (MB) kapitel 4

Samebyarna är inte eniga med den aktuella skrivningen i detta **avsnitt** där turismen och friluftslivet, främst då det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas och har hög prioritet vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön, i områdena kring Hornavan, Tjeggelvas, Saggat. Det gäller också väg 45.

Kommentar: Formuleringen är i stort en återgivning av lagtexten, miljöbalkens beskrivning av riksintresset MB 4 kap 2 §. Skrivningen i planen förtydligas angående hållbarhet och hänsyn till natur- och kulturvärden. En hållbar utveckling av rörligt friluftsliv och naturbaserad besöksnäring förutsätter även hänsyn till rennäringens intressen. Riksintresseklassningen omfattar inte väg 45 men del av väg 95.

24. Obrutet fjäll (MB 4:5)/ Natura 2000 (MB 4:8)

Samebyarna har inget att erinra skrivningarna i detta avsnitt.

25. Regionala samband och mellankommunala intressen

Samebyarna har inget att erinra skrivningarna i detta avsnitt och understryker vikten att berörda kommuner samverkar dels sig i mellan och dels med berörda samebyar som rör kommunalt överskridande renbete, flyttleder m.m.

II. Utvecklingsbygder

1. Riktlinjer lokalisering verksamheter

Samebyarna har inga större att erinra mot skrivningarna i detta avsnitt, men understryker tolkningen av riktlinjerna bör vara restriktiv.

2. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Samebyarna vill här framhålla att sjöarna ofta används som flyttleder för ren både på höstvinster och under våren. Renarna använder också sjösystemen när på egenhand, framförallt under våren när renarna är på väga till vår och sommarlanden. Samebyarna menar att strandskydd reglerna genom åren fungerat som en buffert för både flyttlederna och renarnas naturliga vandringar. En eventuell uppluckring av strandskyddsreglerna bör endast ske där det redan finns en befintlig bebyggelse. Samebyarnas erfarenheter av en tät strandnära bebyggelse i vinterbeteslanden utanför kommunen är inte positiva, utan snarare tvärt om.

Kommentar: Skrivningen kompletteras angående sjösystemens betydelse för rennäringen.

Samebyarna förutsätter att de ändrade strandskyddsbestämmelserna som trädde i kraft år 2010, möjliggör för kommuner, som Arjeplog att nyttja långa obebyggda strandsträckor tillämpar bestämmelserna strikt. Det nya regelverket innebär att kommunerna i

översiktsplanen ska peka ut områden för landsbygds- utveckling i strandnära lägen, så kallade LIS-områden. Att ett område pekats ut som LIS-område i översiktsplanen innebär dock inte ett automatiskt upphävande av strand- skyddet inom området, utan fortfarande måste strandskyddsdispens sökas eller strand- skyddet upphävas inom en detaljplan, vid en planerad åtgärd. Närmare information om detta finns i Naturvårdsverkets strandskyddsvägledning.

Kommentar: I enlighet med skrivningar i planen.

3. Övergripande riktlinjer LIS- områden

I dokumentet framhålls att de utpekade LIS-områden inte skall ses som en tvingande markanvändning, utan som en möjlighet till ett utökad nyttjande. Det är upp till mark- och fastighetsägarna att ta ställning till om den utökade möjligheten och dispens från strandskyddet ska nyttjas eller inte. På statens mark/Sameallmänningarna är det sålunda är det länsstyrelsen och samebyn är kan betraktas som förvaltare/markägare. Lagstiftningen kan dock leda till att samebyn och länsstyrelsen har olika åsikter i frågan, vilka då kan överprövas i sedvanlig ordning.

Samebyarna har inga större att erinringar mot de föreslagna skrivningarna av riktlinjer för LIS-områden. Samebyarna noterar dels att de bör tillämpas med restriktivitet i Piteälvområdet, dels i Silvervägens källområden med hänsyn till rennäringen. Den omfattande bebyggelse som redan finns om utmed Silvervägen, talar för att försiktighetsprincipen bör tillämpas hög grad. Strandnära bebyggelse innebär ofta att det ofta upprättas ”spontana” båtplatser, vilket ibland leder till nedskräpning och förfulning av landskapet. Det bör som det framgår i dokumentet upprättas gemensamma anläggningar för båtplatser och bryggor. Dessa ”spontana” båtplatser kan ibland skapa problem framförallt i anslutning till flyttleder och samling av ren. Detaljplanläggning bör som det framhålls i dokumentet vara en regel, vilket möjliggör att bl.a. samebyarna komma med synpunkter på detaljnivå.

Samebyarna tillstyrker också skrivningen att restriktivitet ska tillämpas på öar och längs forssträckor med hänsyn till deras värden för natur och friluftsliv. Här bör tillföras att forssträckor mellan sjöar ofta är trånga passager i samban med flyttning och samling av ren.

Kommentar: Problematiken med olovliga båtplatser och nedskräpning uppmärksammas i planen och i antagna program för Natur friluftsliv och fiskeutveckling. Inga forssträckor och endast en mindre ö ingår i föreslagna LIS-områden. Skrivningen kompletteras med att forssträckorna kan utgöra trånga

passager.

IV. Piteälvområdet Natur och kultur

Samebyarna har inget att erinra mot den deskriptiva delen av avsnittet.

1. Målbild/ Strategier

Samebyarna har inget att erinra mot den föreslagna målbilden och strategin, även om kanske skulle framgå att det samiska näringarna dominerar i älvdalen.

Kommentar: Skrivningen förtydligas.

2. Prioriterad åtgärd/rekommendation

Samebyarna har inget att erinra mot den föreslagna prioriterade åtgärderna och rekommendationerna.

3. Områden för turism och friluftsliv

Områdena Mavas, Miekak, Västerfjäll, Vuonatjviken och sedan Örnvik, där varsamhet bedrivit en längre tid. I Västerfjäll har på senare tid uppstått en omfattande fritidsbebyggelse. Västerfjäll och Örnvik är också föreslaget som LIS-område. Några större utbyggnader i Mavas, Miekak, Vuonatjviken **och** Örnvik har inte annonserats, med undantag av Västerfjäll.

4. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Samebyarna har inga större erinringar mot den deskriptiva delen av avsnittet.

Västerfjäll

Samebyarna har reservationer mot skisserade LIS-området. Samebyarna har heller inga informationer om hur delägarna av Västerfjällshemmanet ställer sig till förslaget. Mot bland annat den bakgrunden reserverar sig samebyarna mot förslaget i nuläget.

Kommentar: LIS-området är efterfrågat av delägare i Västerfjällshemmanet för

komplettering med sex ytterligare fritidstomter.

Örnvik/Aledis

Samebyarna har inga informationer om vilka synpunkter huvudmannen bosättningen i Örnvik/Aledis har i frågan, men i princip har sameby inga större erinringar att det skisserade LIS-område. Ett slutligt ställningstagande kan tas när alla fakta är på bordet.

Kommentar: Örnvik utgår som LIS- områden men kvarstår som utvecklingsområde för turism. Möjlighet till utveckling av befintlig campinganläggning i Örnvik efterfrågas av fastboende turistföretagare. Dessutom önskas förbättrad infrastruktur för ökad säkerhet i form av uppställnings- och parkeringsmöjligheter samt helikopterplatta av både sameby, stugägare och turistföretagare. Ytterligare utredningar behövs för att klargöra om och hur utveckling kan vara möjlig med hänsyn till att området både ligger inom Tjeggelvas naturreservat och inom utpekad värdefull kulturmiljö.

Stenudden

Luokta Mavas samebyn har i internt planbeslut fastställt var medlemmar i samebyn kan bevilja tillstånd få arrende av fritidsbostad. Ett av det två utpekade planområden är området utmed Saddegava vägen. Jämfört med de skisserade LIS-området i dokumentet är samebyn planområde något mindre.

Kommentar: Området utgår då det ligger inom Tjeggelvas naturreservat där uppförande av byggnader är förbjudet och det i dagsläget inte till kommunen framförts önskemål från medlemmar i samebyn eller andra.

Sundnäs - Långudden

Beträffande det skisserade LIS-områdets utsträckning är samebyarna lite frågan till områdets stäckning västerut mellan vägen och sjön. Samebyarna vill dock avvakta att komma med en slutlig ståndpunkt tills berörda intressenters synpunkter är offentliga.

Kommentar: LIS- områdets utbredning har justerats och minskats. Efterfrågan för utveckling har funnits en längre tid i olika delar av området också mellan

vägen och sjön. Området bedöms lämpligt att kvarstå efter justering. Sundnäs-Långudden är utpekad som en utvecklingsmotor i området med potential.

Siedigávva-Rävudden

Luokta Mavas samebyn har i internt planbeslut fastställt var medlemmar i samebyn kan tänka sig bevilja tillstånd få arrende av fritidsbostad. Det föreslagna LIS-området utsträckning i stort sett identiskt med Luokta Mavas samebys planbeslut.

Kommentar: LIS- området kvarstår.

Norra Bergnäs

I det skisserade LIS-området har Luokta Mavas och markägaren SCA en överenskommelse rörande bebyggelsen den sydöstra delen av de skisserade LIS-området, d.v.s. området inne i Bergnäsvisken. Överenskommelsen innebar att SCA ej sålde strandnära tomter i den delen. De sålda tomterna och bebyggelsen ligger nu högre upp i skogen. Skälet till detta var närheten till samebyns flyttled ut från viken. Från den ursprungliga byn, Norra Bergnäs finns nu redan strandnära bebyggelse inom hela de skisserade LIS-området.

Kommentar: LIS-områdets sydöstra del justerat enligt synpunkterna då bebyggelse kan ske enligt befintlig överenskommelse mellan sameby och SCA 100 meter från strandlinjen. LIS- området i och i anslutning till befintlig bebyggelse kvarstår för att möjliggöra förtätning i ett redan ianspråktaget område med hög efterfrågan. Delområdet vid bebyggelsen nordost om kapellet utgår.

Kalnäs

Samebyarnas är skeptiska till föreslagna LIS-området. Skälet till detta är att Luokta Mavas samebyn har en skiljningsanläggning mitt i mot det föreslagna LIS-området. Från skiljningsanläggningen går flera flyttleder, dels i östlig riktning efter Vuolvojaur, dels västligriktning mot, dels i sydvästlig riktning mot Bergnäsvisken. En strandnära bebyggelse, setts från samebyns anläggning på motsatt sida av sjön, innebär med stor sannolikhet störning för renskötselns vidkommande. Anmärkas här kan också att

området ligger inom Stákke sameby område.

Kommentar: Med hänsyn till samebyarnas synpunkter utgår området i detta skede. I samråd med berörda samebyarna kan eventuella alternativa lämpliga lokaliseringar i östra Piteälvsområdet identifieras under kommande planperiod.

V. Silvervägens fjällområde

1. Natur och kultur

Samebyarna har inga större reservationer mot den deskriptiva delen av avsnittet.

2. Målbild

Samebyarna vill här betona att målbilden är lite för ensidig skriven och där man lätt kan få en uppfattning att det är en skönskrivning, utan förankring i verkligheten. Även om den skisserade målbilden vore den önskvärda är det kanske på sin plats att formulera den i form av en utmaning, med utan att därför förlora den positiva målbilden.

Kommentar: Ett reviderat förslag till målbild formuleras.

3. Strategier

Samebyarna har inget att erinra i denna del.

4. Prioriterade åtgärder

Samebyarna har inga större invändningarna skrivningarna i denna del.

5. Områden för turism och friluftsliv

Områdena Sandviken, Vuoggatjålme, Polcirkeln, Sädvaluspen, Jäckvik, Gruttur, Jutis, Aspnäs är föreslagna som LIS-områden. Samebyarna vissa reservationen till vilka vi senare återkommer.

6. Område för test- och eventverksamhet

Samebyarna har vissa reservationer rörande testverksamhets omfattning. Det gäller framförallt områdena ovan odlingsgränsen. Eventuell testverksamhet på sjöis är ovan odlingsgränsen förutsätter en överenskommelse med länsstyrelsen/samebyn.

Vad avser ny biltestverksamhet så anser samebyarna att den skall förläggas i direkt anslutning till redan befintlig verksamhet och att inga nya sjöar eller vattendrag tas i anspråk. Samebyn yrkar på att de utpekade områdena på Aisjaur och Jutissjön stryks.

Kommentar: Under planprocessen har flera potentiella områden för test övervägts och synpunkter som framförts av samebyarna under planprocessen hänsynstagits. I första hand har områden i anslutning till befintlig verksamhet utretts. Områden har utgått eller justeras. I Arjeplogs närområde finns många anspråk på mark- och vattenanvändningen, också från samebyarna, så det är angeläget att hitta fler lämpliga områden. Det är av stor vikt att hitta former för god planberedskap för utveckling även av testnäringen som inte påtagligt försvårar för renskötseln. Mot bakgrund av bland annat samebyarnas synpunkter föreslås därför en kompletterande planeringsinsats i form av en separat tematisk plan för testverksamhet. Endast Lippi, Slagnäs och Kuorrokveik föreslås som utvecklingsområden, de övriga, inklusive Aisjaur och Jutissjön, anges som utredningsområden för testverksamhet att ingå i kommande fördjupning.

7. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Samebyarna vill här framhålla att sjöarna ofta används som flyttleder för ren både på höstvintr och under våren. Renarna använder också sjösystemen när på egenhand, framförallt under våren när renarna är på väga till vår och sommarlanden. Samebyarna menar att standskydd reglerna genom åren funderat som en buffert för både flyttlederna och renarnas naturliga vandringar. En eventuell uppluckring av strandskyddsreglerna bör endast ske där det redan finns en befintlig bebyggelse. Samebyarna erfarenheter av en tät strandnära bebyggelse i vinterbeteslanden utanför kommunen är inte positiva, utan snarare tvärt om.

Kommentar: Skrivningen kompletteras angående sjösystemens betydelse för rennäringen.

Samebyarna förutsätter att strandskyddsbestämmelserna som trädde i kraft år 2010 som möjliggör för kommuner, som Arjeplog att nyttja de långa obebyggda strandsträckor tillämpar bestämmelserna strikt. Det nya regelverket innebär att kommunerna i översiktsplanen ska peka ut områden för landsbygds- utveckling i strandnära lägen, så kallade LIS-områden. Att ett område pekats ut som LIS-område i översiktsplanen innebär dock inte ett automatiskt upphävande av strand- skyddet inom området, utan fortfarande måste strandskyddsdispens sökas eller strand- skyddet upphävas inom en detaljplan, vid en planerad åtgärd. Närmare vägledning finns i Naturvårdsverkets strandskyddsvägledning

Ballastviken

Semisjaur-Njarg sameby har invändningar mot förslaget eftersom det berör och tar hitintills oexploaterad mark i anspråk. Samebyn yrkar på att området stryks.

Kommentar: Området ligger i anslutning till befintlig bebyggelse men utgår i detta skede med hänsyn till samebyns synpunkter. Det ingår även i Hornavan – Sädvajaure naturreservat.

Tjärnberg

Semisjaur-Njarg sameby har invändningar mot förslaget eftersom det kommer att väsentligt försvåra nyttjandet av flyttleden till och från samebyns skiljningsanläggning. Samebyn yrkar på att det västra området helt stryks och att det sydostliga området begränsas för att inte försvåra samebyns möjligheter till att nyttja skiljningsanläggningen och områdena runt denna. Slutgiltigt ställningstagande tar samebyn då ett konkret förslag till detaljplan eller utbyggnad finns.

Kommentar: LIS- området har begränsats genom justering av delområdena efter samebyns synpunkter. Problematiken med flyttled och närhet till skiljningsanläggningen är uppmärksammas och detaljutformning i fortsatta prövningar ska ske i nära samråd med samebyn och anpassas så att renskötseln i området inte påtagligt försvåras. Det reviderade LIS- området kvarstår dock för att möjliggöra alternativa etableringar. Området är efterfrågat av fastboende turistentreprenör för utveckling och stärkt serviceunderlag. Utveckling i anslutning till befintlig verksamhet och bebyggelse är i linje med i planen föreslagna riktlinjer. Ytterligare justeringar och anpassning av vilka områden som

slutligt tas i anspråk sker i kommande detaljerade prövningar där samebyn ges möjlighet till inflytande så att inte möjligheterna att nyttja skiljningsanläggningen och anslutande områden försvåras.

Jäckvik norra

Samebyn avvaktar med slutgiltigt ställningstagande tills ett konkret förslag till detaljplan eller utbyggnad finns. Samebyn konstaterar att det berör oexploaterad mark ovan odlingsgränsen varmed tillstånd från Länsstyrelsen behövs.

Kommentar: Området bedöms lämpligt att kvarstå. Jäckvik är en utpekad serviceort och utvecklingsområde för turism. Utveckling i anslutning till befintlig verksamhet och bebyggelse är i linje med i planen föreslagna riktlinjer. Fastboende har efterfrågat området för utveckling. Efterfrågan är stor på tomtmark i Jäckviksområdet så det är angeläget med god planberedskap.

Jäckvik södra

Samebyn avvaktar med slutgiltigt ställningstagande tills ett konkret förslag till detaljplan eller utbyggnad finns. Samebyn konstaterar att det berör oexploaterad mark ovan odlingsgränsen varmed tillstånd från Länsstyrelsen behövs.

Kommentar: Området bedöms lämpligt att kvarstå. Jäckvik är en utpekad serviceort och utvecklingsområde för turism. Utveckling i anslutning till befintlig verksamhet och bebyggelse är i linje med i planen föreslagna riktlinjer. Efterfrågan är stor på tomtmark i Jäckviksområdet så det är angeläget med god planberedskap.

Gruttur

Samebyn har invändningar mot förslaget eftersom bebyggelsen berör delvis oexploaterad mark och ligger i närheten av samebyns flyttled. Samebyn yrkar på att förslaget stryks.

Kommentar: Med hänsyn till samebyns synpunkt har området minskats kraftigt till att endast omfatta närområdet till befintlig bebyggelse för att ändå möjliggöra

utveckling av den naturbaserade turistverksamhet som redan bedrivs i området.

Aspnäs

Samebyn har flyttled längs med sjön och en exploatering genom ökad fritidshus bebyggelse och eller biltestverksamhet kan väsentligt försvåra för renskötseln. Samebyn yrkar på att området stryks.

Kommentar: LIS området utgår i nuläget men kvarstår för fortsatt utredning (B-LIS) för eventuell utveckling i och i nära anslutning till befintlig bebyggelse och campinganläggning fram till nästa aktualitetsprövning av planen. Området berörs av den fördjupad planering för att identifiera lämpliga områden för testverksamhet.

Jutis

Samebyn har invändningar mot förslaget som berör flera delområden. Områden som berör tidigare oexploaterad mark samt områden som direkt påverkar samebyns flyttled. Samebyn avvaktar slutgiltigt ställningstagande tills dess att konkreta byggplaner finns tillgängliga.

Kommentar: LIS-området med delområden har reviderats kraftigt efter samebyns synpunkter så att huvuddelen av områden som berör oexploaterad mark både öster och väster om byn utgår. Områden i direkt anslutning till byn kvarstår och har utökats något i anslutning till bebyggelsen i nordvästra delen. Samebyns flyttled är uppmärksammat och detaljutformning i fortsatta prövningar ska ske i nära samråd med samebyn och anpassas så att renskötseln i området inte påtagligt försvåras

Felaktigheter i kartmaterialet

Avslutningsvis önskar samebyarna att de felaktigheter som vi påtalat vid mötena angående kartmaterialet rättas till alternativt att kommunen vid sin publicering noterar att på grund av sin stora skala så kan lokala felaktigheter på kartmaterialet återfinnas.

Kommentar: Komplettering angående felaktigheter i kartmaterial införs.

VI. Planeringsunderlag

1. Riksintresse för rennäringen (MB 3:5)

Nämnas i detta sammanhang är att även två norska renbetens distrikt har haft rätt att flytta med ren genom kommunen enligt den tidigare gällande renbeteskonventionen mellan Sverige och Norge. En ny renbeteskonvention håller på att förhandlas fram och sannolikt kommer renbetesdistrikten att bibehålla flytträten genom kommunen och kanske få viss betesrätt om man kommer överens med berörda samebyar. Samma möjligheter kommer samebyarna till en del få på norsk sida.

Uppgiften att Tuorpon samebyn har betesmark är felaktig, men man nyttjar ”olovligt” och utan formellt tillstånd betesmark inom Luokta Mavas sameby. Luokta Mavas sameby och även till en del Semisjaur Njargs samebyar har problem att renar från samebyarna i Jokkmokk strövar in på samebyarna marker.

Nämnas i detta sammanhang är att samebyarna tillsammans med Sametinget nyligen reviderat samebyarnas markanvändningsplaner, jfr karta 2

Kommentar: Rättats och kompletterats.

2. Karta 1. Visar samebyar inom Arjeplogs kommun

Kartan är felaktig. Tuorpon samebyn har inget gränsbestämt betes område inom Arjeplogs kommun. Detta har också felaktigt angivits i Sametingets kartverk. Luokta Mavas sameby har krävt detta korrigeras i de aktuella kartverken, vilket det till en del gjorts. Sannolikt beror felaktigheten på att kommunen använts sig Sametingets felaktiga kartverk.

Kommentar: Sametinget har efter förfrågan levererat rättat material – kartor och text har justerats.

VII. Miljökonsekvensbeskrivning

1. Naturmiljö

Fritidsbebyggelse kan rent generellt skapa konsekvenser för natur miljön. Ett exempel är utvecklingen i de övre delarna av Piteälven. I Tjeggelvas och Västerfjällsområdet har på senare tid fritidsbebyggelsen ökat, vilket har fått till konsekvens att båtar med permanenta små förvarings bodar för utombordsmotorer dykt upp i sjöarna uppströms

Tjeggelvas. Antalet båtar har ökat med åren och båt uppställningsplatserna tar en allt större yta och som förfular naturmiljön i sig, men också genom nedskräpning. Luokta Mavas sameby har påtalat detta både för kommunen och länsstyrelsen. Dessutom menar samebyn att dessa fasta båtplatser men små förvaringsbodas i laglig mening inte är tillåtna. Båtarna och förvarings bodar är i regel helt anonyma, vilket gör att det är omöjligt att kontakta ägarna. I flera sjöar hyrs dessa båtar ut kommersiellt. Även ett flygföretag har en liknande uthyrning av båtar i de övre delarna av Pite älv. Sportfiskare rapporterar ofta att dessa båtar också används vid olovligt fiske.

Kommentar: Problematiken uppmärksammas i andra delar av planen. Kan förtydligas i MKB-delen också.

2. Rennäring

I dokumentet konstateras att i takt med ökade exploatering och förändringar i klimatet har samebyarnas marker redan minskat och rennäringen blivit trängre. Det är därför viktigt att inte bara se till varje enskilt projekts påverkan på rennäringen utan istället undersöka den sammantagna effekten. Ofta förbises de kumulativa effekterna.

I Tabell 16 redovisas en konsekvensbedömning för de åtgärder som bedömts vara av störst betydelse för planförslagets kommunövergripande påverkan avseende rennäring.

Slutsatsen av hur åtgärderna kommer att påverka samebyarna verksamheten uttalas att bli små var för sig, men det kumulativt effekterna av hela den planerade markanvändningen i planförslaget kan få negativa effekter för rennäringen inom en eller flera samebyar. Osäkerheten är sålunda stor och av tidigare erfarenheter har det negativa och samlade effekterna ofta underdrivits, både med anledning av brist på underlag och ibland medvetet.

LIS-områdenas eventuella effekter för samebyarnas markanvändning i tid och rum är tämligen osäker. Vetenskapliga undersökningar i Torneträskområde om hur både fritidsbebyggelse och mer storskalig turism påverkar naturmiljön och renskötseln har påvisat att renskötseln för ”maka sig åt sidan”.

Skall det vara någon tröst så tar den skisserade nya översiktsplanen större hänsyn till samebyarnas markanvändning än den tidigare översiktsplanen.

Kommentar: Vikten av regelbundna uppföljningar förtydligas.

3. Uppföljning

Samebyarna tillstyrker förslaget att utvecklingsstrategin och översiktsplanen ska aktualitetsprövas varje mandatperiod. Hur uppföljningen av rennäringens markanvändning.

Maskaur sameby

Jag har läst eran översiktsplan, det jag reagerade på var att kommunen ska ge biltestnäringen företräde framför andra näringar inklusive rennäringen.

Kommentar: Rennäringen har som riksintresse en starkare ställning jämfört med ett övrigt utpekad allmänt intresse enligt miljöbalken. Planskrivningen förtydligas enligt samebyns synpunkt angående att företrädet för allmänna intressena test- och turismnäring gäller då inte riksintressen, t.ex. rennäringen, kan påtagligt skadas eller påtagligt försvåras. Kommunen ska dock enligt miljöbalken och plan- och bygglagen, förutom riksintressen, även peka ut sådan användning av mark- och vattenområden som bedöms medföra en från allmän synpunkt god hushållning. Förutom rennäringen har en hållbar utveckling av besöks- och testnäringarna också bedömts vara mycket angelägen för fortsatt positiv samhällsutveckling med arbetstillfällen, service och infrastruktur i kommunen. Det är av största vikt att hitta former för god planberedskap för utveckling även av test- och besöksnäringen som inte påtagligt försvårar för renskötseln i området. Inom Maskaur område bedrivs i dagsläget ingen befintlig testverksamhet.

Inga landbaserade testbanor föreslås inom samebyns område.

Två områden på sjöis föreslås inom samebyn som utredningsområden för test Jutissjön och Aisjaure. (Den sistnämnda även med översiktsplan från 2002.)

Eftersom det inkommit så stora farhågor och synpunkter på testverksamheten föreslås att ytterligare planeringsinsatser i form av en tematisk plan för testverksamhet ska påbörjas så snart som möjligt. Detta för att hitta de bästa alternativen.

Det känns som kommunen har samma syn som alltid, när det gäller rennäringen. Våran sameby har alltid fått stå tillbaka oavsett vilka lycköskare som har kommit. Nu senast körde kommunen över samebyn genom att säga Ja!!, till vindkraftverken på Uljabuoda. Vi har en lång erfarenhet av negativa beslut som kommun har gjort. Det sträcker sig långt tillbaka i tid. Vi tycker det är dags att kommunen tar rennäringen på allvar. Den är den näring som har funnits längst, och förhoppningsvis finns kvar i framtiden om

inte intrången blir för stora.

Kommentar: En målbild i planen är ” I Ajeplogs kommun finns en livskraftig och hållbar rennäring och ett samiskt näringsliv i övrigt som bidrar till kommunens vision. Det berikar, ger stort mervärde och är ett starkt inslag i det lokala näringslivet”. Ett antal arbetssätt och åtgärder föreslås för att arbeta mot detta. Att de kumulativa effekterna och intrången till följd av planen inte ska bli för många och stora ska följas med regelbundna uppföljningar vilket förtydligas i skrivningen.

Ståkke sameby

Vid strategier för rennäringen och samiska näringar anser Ståkke sameby att skrivelsen om att riksintressen och renbruksplaner ska beaktas och kumulativa effekter belysas vid planering, etableringar eller förändringar i verksamheter är vag. Samebyn anser att vid planeringar ska det även framgå vilka redan befintliga intrång som skett inom berörd sameby då all mark och vatten som redan exploaterats påverkar hur de kvarvarade betesmarkerna används.

Kommentar: Skrivningen i planen förtydligas enligt samebyns förslag.

Förslagets skrivning om vilket riksintresse som ska äga företräde i vissa fall är felaktigt på sidan 133 och 135, det är miljöbalkens skrivningar som ska gälla. Att kommunen genom en översiktsplan föreslår att en näring som i dagsläget redan påverkar rennäring negativt ska ges företräde i vissa fall kan av samebyn tolkas som att kommunen tagit ställning om vilken näring som ska utvecklas på bekostnad av rennäringen. Detta kan även komma att användas mot samebyn vid eventuella utbyggnader eller nyetableringar.

Kommentar: Rennäringen har som riksintresse en starkare ställning jämfört med ett övrigt utpekat allmänt intresse enligt miljöbalken. Planskrivningen förtydligas enligt samebyns synpunkt angående att företrädet för allmänna intressena test- och turismnäring gäller då inte riksintressen, t.ex. rennäringen, kan påtagligt skadas eller påtagligt försvåras.

Kommunen ska dock enligt miljöbalken och plan- och bygglagen, förutom riksintressen, även peka ut sådan användning av mark- och vattenområden som bedöms medföra en från allmän synpunkt god hushållning. Förutom rennäringen

har en hållbar utveckling av besöks- och testnäringarna också bedömts vara mycket angelägen för fortsatt positiv samhällsutveckling med arbetstillfällen, service och infrastruktur i kommunen. Det är av största vikt att hitta former för god planberedskap för utveckling även av test- och besöksnäringen som inte påtagligt försvårar för renskötseln i området.

Ståkke sameby har i dagsläget både landbanor och isbanor inom samebyns åretruntland och motsätter sig helt ytterligare ny etablering eller utbyggnad i direkt anslutning till redan befintlig verksamhet inom samebyn, kommunen bör utreda om andra lämpliga områden finns.

Kommentar: Eftersom det inkommit så stora farhågor och synpunkter på testverksamheten föreslås att ytterligare planeringsinsatser i form av en tematisk plan för testverksamhet ska påbörjas så snart som möjligt. Detta för att hitta de bästa alternativen. Det är av största vikt att hitta former för god planberedskap för utveckling även av test- och besöksnäringen som inte försvårar för renskötseln i området. Två utredningsområden redovisas inom Ståkke. Ett ligger i anslutning till befintligt område med testanläggningar på sjöns delar av sjön Lullebådne. Det andra i direkt anslutning till befintlig anläggning, södra och sydvästra delen av sjön Sjugajavrre.

Svaipa sameby

Sammanfattning

Svaipa sameby vill sammanfattningsvis påtala att dialog och samverkan är en förutsättning för en levande och utvecklande samisk kultur i Arjeplogs kommun där rennäringens intressen respekteras och beaktas.

Kommentar: Överensstämmer med planens förslag.

Huvuddokumentet

Först och främst vill vi ändra Åvddån i rubriken till Åvdålt som är den pitesamiska skrivningen av ordet framåt.

Kommentar: Stavningen ska rättas så att den blir riktig. ”Framåt” stavas enligt de uppgifter kommunen fått fram. Ävvdån enligt de stavningsprinciper som ordboken, grammatiken och pitesamiska ordlistegruppen har arbetat fram. Kommunen har tillfrågat ett flertal kunniga personer i ärendet.

Från vision till handling

Svaipa Sameby har inledningsvis inget att erinra mot den skisserade visionen.

I avsnittet om viktiga utmaningar och framgångsfaktorer, nämns klimatförändringar som en av de globala trenderna som kommer att påverka kommunen. Ur samiskt perspektiv och rennäringens i synnerhet, är följderna av klimatförändringarna redan påtagliga och kommer på sikt att förändra förutsättningarna för det naturbaserade näringarna i kommunen. Konstaterandet att kommunen dels är en del av Sapmi, dels en samisk förvaltningskommun som inrymmer både svensk och samisk kultur och språk samt har en tydlig internationell prägel, välkomnas och är en styrka. Från samisk sida är ett interkommunalt och regionalt samarbete viktigt, framförallt därför att samebyn i kommunen har stor del av sina vinterbetesmarker i grannkommunerna mot kusten. Samebyn vidimerar att det är en utmaning för kommunen att hantera det faktum att det finns stora arealer av statligt förvaltade och skyddade mark- och vattenområden inom kommunen, vilket begränsar kommunens handlingsfrihet. Sett från samebyns horisont är detta ett skydd för rennäringen och andra naturbaserade näringars fortsatta existens. Det skulle nog vara möjligt att hitta andra förvaltningsformer, men dessa måste då både respektera civilrättsligt grundade rättigheter till mark och vatten och omfattas av berörda parter medgivande.

Kommentar: Planskrivningen kompletteras med att en process för utveckling av lokal samförvaltning ska bygga på gällande rätt och berörda parter medgivande. Det kan påtalas att utgångspunkten inte är kommunens handlingsfrihet, utan att de eventuella hållbara möjligheter som de statliga naturresurserna, som produktionsskogar och skyddade område med höga natur och kulturmiljövärden, ska utnyttjas fullt ut och på bästa sätt för lokal utveckling.

Kommentar Svaipa SB: Det är inte möjligt att se alla orörda naturområden som en utvecklingsresurs som kan utnyttjas fullt ut, därför att om man ska fortsätta att utveckla naturresurserna maximalt kommer per automatik rennäringens förutsättningar att begränsas. Detta menar vi innebär att rennäringen får träda tillbaka till förmån för andra intressen och näringsverksamheter. Således krävs stort hänsynstagande till rennäringens förmån för dess utveckling och överlevnad.

Kommentar: Uttrycket ”fullt ut” är missvisande då det kan förstås så att alla områden ska exploateras oavsett hållbarhetsdimension. Planens intention är att tydliggöra att de statliga naturområdena inom kommunen bör utgöra en resurs för lokal hållbar utveckling på olika sätt. Det handlar om utmaningen att nyttja naturresurserna optimalt och hållbart med hänsyn till olika intressen. Rennäringen har här en särställning och är en viktig part i utvecklingsarbetet. Skrivningarna ses över utifrån detta.

Attraktiv och hållbar livsmiljö

Kommunen framhåller i översiktsplanen att brist på bostäder och tomter i attraktiva lägen både i tätorten och i byarna efterfrågas. Efterfrågan på attraktiva tomter för fritidshus är också stor. Samebyn har inget att erinra mot förtätning av bebyggelse inom tätorten. Inom områden utanför tätorterna förordar samebyn en förtätning av bebyggelsen, både när det gäller bostadshus och fritidshus. Samebyn ser det dock som mycket viktigt att bebyggelse utanför tätorten sker i samråd med företrädare för samebyn så att rennäringens behov av ostörda flyttningsvägar, renskötselänläggningar, betes-, och strövningsområden kan upprätthållas inom samebyns åretruntmarker.

Kommentar: Överensstämmer i stort med planförslaget.

Av kommunens Översiktsplan framgår att fritidshusturism ”skall utnyttja hela potentialen för utveckling och tillväxt inom befintliga och tillkommande fritidshusbebyggelse”. Prioriterade åtgärder/rekommendationer är att i hög grad möjliggöra ”bebyggelse för både åretrunt och fritidsbostäder i strandnära lägen och att effektivisera och korta prövningsprocesser, som handläggningstiden av bygglov”.

Samebyn vill påtala att strandnära betesområden är mycket viktiga för rennäringen, speciellt under våren då strandnära beten ofta är det enda förekommande barmarksområden med tillgängligt bete. En eventuell bebyggelse inom strandnära områden tar inte enbart betesområden i anspråk. Den mänskliga aktiviteten i form av skotertrafik, hundhållning, fria strövningsområden och ökad biltrafik omöjliggör och försvårar nyttjandet av våra åretruntmarker. På icke lagfaren mark, ofta kallad ”statens mark, krono mark”, men även kallad ”sameallmänningarna” av bl. a domstolsverket. Denna mark är framförallt reglerad i rennäringenslagen. Huvuddelen av mark ovan odlingsgränsen är sådan mark. Marken kan under vissa förutsättningar arrenderas ut och arrendeavgiften går till berörd sameby och Samefonden. Dessa markers fastighetsträttsliga karaktär måste givetvis beaktas när kommunen avser att detaljplanera

nya områden för bostäder eller fritidshus. Samebyn påtalar också att där olika riksintressen kolliderar skall rennäringens intressen prioriteras.

Vid detaljplaneläggning skall bestämmelser om stängselskyldighet övervägas vid bygglovsprövning och den sökande ska informeras om att vid behov av stängsel ska dessa bekostas av sökande för att skydda sina planteringar från betande renar.

Kommentar: Överensstämmer med planens intention och förslag

Berättelsen om Arjeplog

I den varumärkesplattform som kommunen lanserar bör självfallet inkluderas områdets långa samiska historia, det samiska kulturlandskapet och den levande samiska kulturen. Det samiska språket bör självfallet också exponeras. ”Culture planning” kan här vara ett sätt att möjliggöra detta. Skyltning på samiska ska här vara en del av detta.

Kommentar: Överensstämmande med planens intention och förslag

Service

Samebyn har inget att erinra mot skisserade målbilder, strategier och prioriterade åtgärder i detta avsnitt.

Hälsofrämjande vård och omsorg

Samebyn har inget att erinra mot skisserade målbilder, strategier och prioriterade områden i detta avsnitt.

Utbildning

Arjeplogs kommun är förvaltningskommun för det samiska språket och kulturen. Den som begär utbildning på sitt samiska språk ska ges möjlighet att få hela eller delar av förskolans verksamhet av personal som behärskar samiska. Samebyn påtalar att inom ramen för skolans område finns en skyldighet att ordna samisk språkundervisning för alla barn som önskar detta oavsett språkvarietet. Barn från olika samiska språkbakgrund har samma rättighet att utveckla sitt språk och sin kultur inom förvaltningskommunen. Samebyn vill framhålla att kunskap inom duodji och samisk kultur ska prioriteras i

skolans utbildningsplanering för att kunna tillgodose de samiska barnens kulturella behov och rättigheter. Duodji är ett viktigt hantverksområde som kan öka förståelsen för samisk kultur i närområdet.

Kommentar: Överensstämmande med planens intention och förslag. Kompletterande och förtydligande skrivningar angående duodji och språkvarieteter.

Kultur

Arjeplogs kommun är på många sätt en mångkulturell kommun med kopplingar från det samiska till det svenska och norska och numera också till en global kontext. I egenskap av samisk förvaltningskommun har kommunen ett särskilt ansvar att främja samiskt språk och kultur. Kunskapen om och upplevelsen av den samiska kulturen skall stärkas och synliggörs, med särskilt fokus på revitalisering av det Pitesamiska språket. Inom ramen för minoritetsspråkslagstiftningen skall samverkan med samerna ske i alla frågor som rör den samiska befolkningen. Samebyn vill påtala att alla samiska varieteter har samma rättighet till sitt språk.

Kommentar: Överensstämmer med planen. Förtydligas angående språkvarieteter.

Kulturmiljö

Samebyn har inget att erinra mot skisserade målbilder, strategier och prioriterade åtgärder i detta avsnitt. Samebyn vill tillägga att som strategi tillvarata och bevara samiska kulturmiljöer inom samebyn.

Kommentar: Komplettering enligt förslag.

Natur och friluftsliv

Samebyn pekar på att åtgärder för att få igång en samverkansprocess mellan kommun, samebyar, myndigheter, statliga markägare/bolag för utveckling av lokal samförvaltning är möjlig, men samebyn vill understryka att det legala ramverket är dels lite komplicerat, dels är rättsläget inte klarlagt.

Kommentar: Planskrivningen kompletteras med att en process för utveckling av lokal samförvaltning kan ta tid och är komplicerad, juridiska oklarheter mm.

Samebyn är tveksam till att utan reservation samverka med Länsstyrelsen och andra för ökad tillgänglighet och marknadsföring av skyddad natur, naturreservat och nationalparker. Ofta tolkas detta som att göra områden tillgängliga genom att använda modern teknik både på marken och i luften.

Kommentar: Förslagen i planen syftar till att genom samverkan hitta hållbara former för ökad tillgänglighet och marknadsföring av ett urval av naturmiljöer, anpassade efter lokala aktörers, som samebyars, turistföretags och kommuninnevånare, behov och som de har inflytande över. Skrivningen förtydligas angående hållbarhetsaspekten.

Arjeplogs kommun har utan tvivel ett exklusivt natur- och kulturlandskap som ger utomordentliga förutsättningar av friluftsliv, fiske, jakt och naturbaserad besöksnäring. Fritidsfisket ovan odlingsgränsen inom kommunen är utifrån sålda fiskekort och intäkter det mest omfattande i Norrbottens län. Småviltsjakten ovan odlingsgränsen är också påtaglig. Både jakt och fiske är viktiga binärningar för rennäringens utövare i enlighet med rennäringenslagen därför är det viktigt att stor hänsyn tas till och att inte överexploateringar görs av friluftssintressen på rennäringens åretruntmarker ovan odlingsgränsen. Samtidigt är kontrollen på hur jakten och fisket bedrivs mycket begränsad, vilket medför att det förekommer regelvidriga aktiviteter kopplade till dessa aktiviteter. Nedskräpning är ett annat problem kopplat till den naturbaserade besöksnäringen.

Kommentar: Problematiken uppmärksammas och åtgärder föreslås i planen liksom i redan antagna program för natur, friluftsliv och fiskeutveckling.

Miljö- och riskfaktorer

Samebyn har inget att erinra mot skisserade målbilder, strategier och prioriterade åtgärder i detta avsnitt

Klimat och energi

Effekterna av klimatförändringarna är redan påtagliga för det naturbaserade näringarna, framförallt då rennäringen. Ökad kunskap om och hänsyn till rennäringens behov av alternativa betesmarker och utfordringsmetoder i ett förändrat klimat är helt nödvändigt, som framhålls i översiktplanen. Renbetesmarkerna inom kommunen, framför allt de fjällnära blir allt viktigare då de traditionella vinterbetesmarkerna, utanför kommunen, mot kusten märkbart påverkas av klimatförändringarna med låsta vinterbeten till följd, såsom nedisning eller onormala nederbörds mängder. Samebyn har inget att erinra mot skisserade målbilder, strategier och prioriterade åtgärder i övrigt i detta avsnitt.

Kommentar: Problematiken förtydligas ytterligare i planen

Företagsamhet och kompetensförsörjning

Avsnittet om rennäringen och samiska näringar i stort är fylligt och informativt. Samebyns minskande betesresurser på grund av fragmentisering av betesmarkerna är ett stort problem som lyfts i planen. Samebyn vill framhålla att ett ökat tryck på och ett minskande av betesresursen genom utveckling av konkurrerande näringar bör ske restriktivt och i nära samråd med företrädare för rennäringen. Rennäringen är beroende av sammanhängande betesmarker. Under vissa tidpunkter när renbetet är begränsat på grund av väderförhållanden är vi helt beroende av det tillgängliga betestrakterna. Exempelvis under vårvintern när renhjordarna har nått åretruntmarkerna. Eller att klimatförändringarna innebär att man tvingas stanna kvar i fjället hela vintern om betet är låst på de sedvanliga vinterbetesmarkerna. Samebyn understryker också prioriteringen av utveckling av samisk turistverksamhet utifrån den samiska befolkningens behov.

Avsnittet om testnäringen som omfattar biltestverksamheten som är en ny företagsverksamhet i kommunen. Det är ett starkt behov från samebyn att i samverkan med testnäringen utveckla den del av områden som har konkurrerande behov av mark för sin verksamhet. Här vill vi betona att samrådet i och kring de stora vattendragen är mycket viktiga där isbanor sammanfaller med rennäringens flyttningsleder. Plogningar av skogsvägar för testnäringens behov kan försvåra för rennäringen vid renflyttning och användning av närliggande betesområden. Samebyn vill betona vikten av att en formaliserad samverkan mellan samebyn och biltest- och besöksnäringen etableras och vidmakthålls.

Kommentar: Överensstämmer med planförslaget.

Avsnittet om besöksnäringen som har blivit en allt större konkurrent gällande markanvändning vill samebyn påtala att denna näring som numera betraktas som en av Sveriges nya basnäringar och har status som ett stort allmänintresse, förpliktigar kommunen att utveckla samverkansformer mellan rennäringen och besöksnäringen ur det perspektiv att rennäringen är ett riksintresse med ett särskilt skydd och har behov av hög grad av samverkan.

Kommentar: Överensstämmer med planförslaget.

Utvecklandet av Gauto- Adolfströmsområdet ställer också stora krav på samverkan då området ska omvandlas till LIS-område. Åter får samebyn påtala att rättsläget beträffande jakt och fiskerätt ännu inte är fullt ut utredd och prövad. Målbild och strategier bör utvecklas med detta som bakgrund.

Kommentar: Blyudden utgår som primärt LIS- område. Hållbarhetsaspekten förtydligas. (Gauto -Adolfströmsområdet utpekades som ett turismutvecklingsområde inte LIS-område.)

Avsnittet behandlar skogsbrukets vinterbetesmarkerna inom kommunen, framför allt de fjällnära blir allt viktigare beroende på att de traditionella vinterbetesmarkerna, utanför kommunen, mot kusten påverkas av effekterna av klimatförändringarna, ofta innebär ett låst vinterbete.

Kommentar: Problematiken förtydligas i planen.

Mineralutvinning

Mineralutvinningen har en lång historia i kommunen. Nasafjällsepoken på 1600-talet har satt många spår. Mindre känt är att detta resulterade i att gruvstadgan från 1673 och 1723 översattes till samiska. Skälet till detta var att även samer genom de s.k. lappskatteländen erkändes som ägare av mark.

Samebyn stöder strategin för att kommunen skall verka för en översyn av minerallagstiftning med sikte mot ett regelverk som redan i ett tidigt skede involverar

motstående intressen. Samebyn stöder också kommunens rekommendation att kommunen alltid ges möjlighet till yttrande i samband med Bergstatens prövning av undersökningstillstånd och Länsstyrelsens prövning av undersökningsarbeten, som provbrytningar, enligt miljöbalken 12 kap 6 §. Detta för att lokala intressen och förhållanden, som renskötsel och besöksnäring, ska uppmärksammas och beaktas i så tidigt skede som möjligt av prövningsprocessen.

Distansoberoende sektor/Kulturella och kreativa näringar

Samebyn har inget att erinra mot skisserade målbilder, strategier och prioriterade åtgärder i detta avsnitt. Ett problem för samiska företag inom dessa sektorer är att många verkar långt utanför tätorten. Utbyggnaden av det markbundna fibernätet kommer sannolikt inte att nå dessa företag p g a för höga kostnader både för den enskilde företagare och det offentliga.

Kommentar: Bredbandsutbyggnad och digitalisering i hela kommunen är en utpekad prioriterad strategisk utvecklingsinsats i planen. Ingår också i förslag på strategier och åtgärder i kapitel ”Digital kommunikation” och i kommunens redan antagna Bredbandsstrategi. Som påtalas innebär det stora utmaningar i store delar av de glesbefolkade delarna av kommunen.

Innovationer och forskning

Samebyn har inget att erinra mot skisserade målbilder, strategier och prioriterade åtgärder i detta avsnitt. Samebyn vill i detta sammanhang betona Silvermuseet/INSARC` s viktiga roll som länk till forskningsmiljöer och universitet.

Kommentar: Förstärkning av Silvermuseet som besöksmål, utvecklings- och forskningscentrum är utpekad som en prioriterad strategisk utvecklingsinsats i planen. Förtydligas även under avsnittet om Arjeplogsområdet.

Goda och hållbara kommunikationer

Samebyn stöder kommunens strategi att arbeta för att kostnader och bidrag för drift och underhåll samt huvudmannaskap för enskilda vägar överförs på staten. De enskilda vägarna ska ingå i det allmänna vägnätet i Arjeplogs kommun. Samebyn styrker att skyltningen av vägarna på samiska genomförs.

Digital kommunikation och IT-infrastuktur

Samebyn vill påtala att det är av mycket stor vikt att kommunen har som mål att uppgradera och utveckla IT och telefonitäckningen inom samebyn. Idag har vi inte täckning vare sig för telefoni eller IT inom samebyns åretruntmarker. Anledningen till våra krav är att behovet av telekommunikation kan rädda liv då vi under stor del av året har ett arbete med stora faror. Samebyn har också som mål att med modern teknik utveckla och effektivisera delar av renskötselarbetet och för detta är moderna kommunikationslösningar nödvändiga. Samebyn har i övrigt inget att erinra mot skisserade målbilder, strategier och prioriterade åtgärder i detta avsnitt.

Kommentar: Bredbandsutbyggnad och digitalisering i hela kommunen är en utpekad prioriterad strategisk utvecklingsinsats i planen. Ingår också i förslag på strategier och åtgärder i kapitel ”Digital kommunikation” och i kommunens redan antagna Bredbandsstrategi. Som påtalas innebär det stora utmaningar i store delar av de glesbefolkade delarna av kommunen. En strategi är att ”Verka för att Arjeplogs kommun ska bli Sveriges mest fjällsäkra kommun avseende kommunikation via fiber, radiolänk och satellitkommunikation”.

Riksintressen

I avsnittet om riksintressen är dokumentet rörande rennäringen fylligt och informativt. Samebyn har inget att erinra mot skisserade målbilder, strategier och prioriterade åtgärder i detta avsnitt, även om vissa är problematiska.

Riksintressen Miljöbalken(MB) kapitel3 Rennäringen(MB 3:5)

Konflikter mellan rennäringens riksintressen och andra riksintressen prövas nu rättsligt och förhoppningsvis kommer en praxis så småningom att finnas på plats. Samebyn framhåller att det är viktigt att påtala att vi är beroende av de olika betestyper som finns inom åretruntmarkerna och vinterbetesmarkerna. Vi ser vi med oro på att diskussionen om skyddsbehovet idag inskränks alltmer då dialogen kommit att handla om de områden som definieras som rennäringens riksintressen. Dessa områden utgör endast en mindre del av den totala betesarealen för rennäringen. Därav försvåras möjligheten att bedriva en rationell och fungerande renskötsel som innebär att renens behov av varierande föda kan tillgodoses. I anspråkstagande av renbetesmarker till förmån för utveckling av andra riksintressen och samhällets behov av utvidgning innebär att samebyn och dess företagare har behov av kompensation i form av andra foderkällor. Det starka allmänna intresset av en utveckling av test- och besöksindustrin inom kommunen bedömas ha företräde även om riksintresse för rennäringen föreligger. En sådan framtida utveckling

kommer att få stora konsekvenser för rennäringens överlevnad. Samebyns krav är att kommunens riktlinjer inte försvårar och omöjliggör en levande företagsledd renskötsel inom Arjeplogs kommun där näringen långsiktigt har och har haft sin utkomst.

Kommentar: Planskrivningen förtydligas angående att företrädet för allmänna intressena test- och turismnäring gäller då inte riksintressen kan påtagligt skadas eller påtagligt försvåras. Kommunen ska dock enligt miljöbalken och plan- och bygglagen, förutom riksintressen, även peka ut sådan användning av mark- och vattenområden som bedöms medföra en från allmän synpunkt god hushållning. Rennäringens intressen även utöver riksintressen behandlas i planen i avsnittet om ”Rennäring och samiska näringar”.

Kommentar Svaipa SB: Det är inte acceptabelt att rennäringen kommenteras med benämningen riksintressen! I detta avseende bör det betonas att det gäller riksintresset för rennäring! Viktigt är också att behandla rennäringens intressen under de avsnitt där rennäringens intressen hör hemma och inte enbart i avsnittet ”rennäring och samiska näringar” det är en styrka i planen.

Kommentar: Skrivningen förtydligas.

Det är riktigt som det framhålls i översiktsplanen att förutom tidig delaktighet från samebyn i detaljplanering, tillståndsprövningar, anpassningar och kompensationsåtgärder kan också indirekta åtgärder behövas. Det handlar exempelvis om att förebygga störningar i renskötseln från följer av utökad bostadsbebyggelse, besöksnäring eller testindustri i form av ökad fordonstrafik, skoterkörning, friluftsturism och liknande. Det är angeläget att kommunen har kontinuerlig dialog med samebyn för att följa upp och utvärdera planens konsekvenser för att kunna justera den och ta fram förebyggande åtgärder. Samebyn påtalar att i samband med samrådsmöten ska ekonomisk ersättning utgå till samebyn för att kunna delta i det ökande antalet samråd speciellt på olika intrång.

Kommentar: Överensstämmer med planförslaget. Planskrivningen kompletteras angående frågan om ekonomisk ersättning för deltagande i ökat antal samråd.

Kommentar Svaipa SB: Samebyn vill understryka att det blivit viktigt att samrådsförfarandet utvecklas då alltmer ansvar delegeras från myndigheter som ex.vis statliga myndigheter, länsstyrelsen, riksorganisationer ner till kommunen. Det är viktigt att kommunens samrådsformer följer en demokratisk ordning som inte åsidosätter samebyarnas möjligheter att på ett organiserat och jämbördigt sätt delta i samråd. Förutsättningarna för samråd måste ske på ett jämbördigt sätt.

Kommentar: Kommunens ambition är att utveckla kvalitetssäkrade och fungerande former för samrådsförfarande i samverkan med samebyarna.

Samebyn ser med tillfredsställelse att kommunen bedömer att det i dag ger riksintresset för rennäringen företräde framför riksintresset för vindkraft då det bäst bedöms främja en långsiktigt god hushållning. Samebyn menar i detta sammanhang att kommunens intention är att kontinuerligt föra en dialog med samebyn om uppföljning av planens konsekvenser och förebyggande åtgärder.

Naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv (MB 3:6)

Samebyn avstyrker att inom kommunen utöka områden för riksintressen för friluftsliv. Trycket av fiske, småviltsjakt och friluftsliv generellt inom samebyns område är stor och skapar problem som redan idag hotar rennäringen tillika natur- och kulturvärden inom kommunen. Mot vad som ovan framhållits måste frågeställningarna kopplade till naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv ha högsta prioritet.

Kommentar: Möjligheten till ett varierande friluftsliv är en av de styrkor som Arjeplogs kommun, som småkommun i glesbygd, har att utveckla för att stärka sin attraktivitet för boende och näringsliv. Det bedöms viktigt för en positiv utveckling, exempelvis för att säkerställa en rimlig nivå och kvalitet på samhällsservice, infrastruktur mm. Det förutsätter dock att friluftsliv och naturbaserad turism bedrivs hållbart så inte, som samebyarna uppmärksammar, andra värden och näringar påverkas negativt, som natur- kulturvärden eller rennäring. Problematiken och utmaningarna att hitta hållbara former för turism och friluftsliv som är förenliga med andra intressen, som rennäringen, behandlas i planen.

Förslagen bedöms lämpliga att kvarstå. Länsstyrelsen har till Naturvårdsverket föreslagit att nedre delen av Laisdalen klassas som riksintressant för att ur ett landskapsperspektiv koppla till befintliga riksintresseområden. I övrigt lämnade de

förslagen inom Arjeplogs kommun att beaktas i framtida översyn.

Hållbarhetsaspekterna inklusive hänsynen till rennäringen förtydligas ytterligare i planen.

Kommentar Svaipa SB: Samebyn håller med om att ”ett varierande friluftsliv är en av de styrkor som Arjeplogs kommun, ...Har att utveckla för att stärka sin attraktivitet för boende och näringsliv”och att ”problematiken och utmaningarna att hitta hållbara former för turism och friluftsliv förenliga med andra intressen, som rennäringen” är en stor utmaning! Just detta att hitta former för att utveckla friluftsliv och turism samtidigt som samebyn har krav på en hållbar rennäring som delvis konkurrerar om samma markområden ställer stora krav på kommunens vilja, kompetens och förståelse för problematiken, inte minst ur ett demokratiperspektiv. Med utgångspunkt i att samhället förändras och omstruktureras ställs stora krav idag på att kommunerna ska öka sitt ansvar inom många områden inte minst inom samhällsbyggnadsområdet. Krav på förändring sker ständigt, hållbara former för samverkan på alla områden ställs ständigt och grupper ställs mot varandra ständigt. Demokratin ställs på stora prov. Vem kan säga vad som har det största värdet, vem som har den största rättigheten att få finnas kvar, vem som ska få utöva sina fritidsintressen i orörd natur, vilka som kan göra anspråk på mark med stöd i urminnes hävd? Det ankommer på Arjeplogs kommun att hitta dessa former som inte bygger på majoritetsbeslut utan att hänsyn och utrymme ges en svensk urbefolkning, en nationell minoritet – samerna.

Till sist, det framgår ej vad länsstyrelsen egentligen avser med ”att Länsstyrelsen har till naturvårdsverket föreslagit att nedre delen av Laisdalen klassas som riksintressant för att ur ett landskapsperspektiv koppla till befintliga riksintresseområden”, ej heller framgår det vad Arjeplogs kommun avser i denna mening!

Kommentar: Samebyns uppfattning delas, att kommunens ansvar medför komplicerade utmaningar att hantera för att hitta de bästa formerna för en hållbar utveckling i dessa frågor.

Vad gäller förslaget att även Laisdalens nedre delar mot Sorseles kommungräns bör klassas som riksintresse enligt miljöbalkens tredje kapitel har kommunen också tidigare föreslagit det till Länsstyrelsen. Detta främst på grund av att det i dagsläget är ett ”omotiverat glapp” i nuvarande riksintresse från Hällbacken till länsgränsen. De övre delarna ovan Hällbacken och de nedre delarna inom Sorsele kommun är redan i dag klassade som riksintressanta för friluftsliv. Dessutom ingår området i planerat biosfärområde Vindelälven-Juhtadahka.

I förslaget till Naturvårdsverket anför Länsstyrelsen följande:

”När det gäller avgränsningen för olika områden förefaller det som man tidigare till stor del följt administrativa gränser, såsom kommungränser eller länsgränser. Vi har försökt att istället se till områdenas värden och landskapets förutsättningar i de avgränsningar som vi föreslår. Av denna anledning har vi t.ex. utökat ett område med Laisälvens dalgång i Norrbottens län, eftersom riksintresset tidigare upphörde i länsgränsen”

I beskrivning av området, förutsättningar för bevarande och utveckling av områdets värden framgår hållbarhetsaspekter och hänsyn till rennäringen. Det kan också noteras att Naturvårdsverket ännu inte fattat beslut i ärendet.

Förhållningsätten från berörda myndigheter och även kommunalt håll tenderar att bli en ”låt gå” politik. Samebyn har under senare år bevittnat hur turismen ökat i övre Laisdalen. Ökningen av det rörliga friluftslivet innebär att ianspråktagandet av mark och naturresurser intensifierats. Samebyn ser med stor oro på hur rennäringens intressen åsidosätts vid sådan utveckling.

Kommentar: Planens ambition är att ta dessa frågeställningar på stort allvar och ge dem utrymme. Att stärka kommunens position som attraktiv natur- och friluftslivskommun är utpekad som en prioriterad strategisk utvecklingsinsats. Enligt samebyarnas synpunkter förtydligas att detta också innebär en hållbarhetsdimension. Ett annat exempel är förslagen om utökad samverkan och utveckling av modeller för hållbar lokal samförvaltning av naturresurser. Att om möjligt, även om det handlar om långa processer och oklarheter, stärka det lokala inflytande och samarbetet för dessa frågor som har stor betydelse för många aktörer.

Kommunen har dessutom antagna program för naturvård, friluftsliv och fiskeutveckling för att arbeta mer offensivt med frågorna i samverkan med samebyarna och andra aktörer.

Under kommande år deltar kommunen i Naturvårdsverkets pilottest för ”kartläggning av friluftsområden” där en nyligt framtagen metodik ska tillämpas. Samebyarnas synpunkter är naturligtvis mycket viktiga i det arbetet som ska startas under hösten.

Kommentar Svaipa SB: Svaipa SB noterar att kommunen avser att i översiktsplanen stärka kommunens position som attraktiv natur- och friluftskommun som en prioriterad strategisk utvecklingsinsats, vilket är positivt. Vi noterar också att det finns antagna program för naturvård, friluftsliv och fiskeutveckling och att viljan är att arbeta mer

offensivt med frågorna i samverkan med samebyarna och andra aktörer. Samebyn vill påpeka att vår verksamhet bedrivs på ett företagsmässigt sätt och är ett näringsfång som bör ställas i relation till friluftsinressen.

Kommentar: I överensstämmelse med planen.

På norsk sida finns stora befolkningscentra som i högre grad börjat se fjällområdena i Arjeplogs kommun som sitt "omland." Det strängare regelverket beträffande användningen av snöskotrar på norsk sida, har lett till att områdena på svensk sida blivit en tummelplats för norska medborgares skoterturism. Genom lättnader för kommunerna på norsk sida att dra skoterleder på mark som förvaltas av den norska staten, har kommunerna börjat dra lederna till den svenska gränsen, för att därigenom nå områden där skoteråkningen är mer eller mindre fri. Regleringen och omfattningen av skotertrafiken är nu nästan bortom all kontroll.

Kommentar: Under ett flertal avsnitt påtalas vikten av att komma vidare med insatser för att hitta former för en hållbar skotertrafik som fungerar för både rennäring, besöksnäring, kommuninnevanare och besökare. Kommunen har även påbörjat en dialog med norska grannkommuner om skoterfrågor, som leder, planering och information. Fortsatt samverkan med samebyarna i detta arbete är mycket angeläget.

Mineralutvinning (MB 3:7)

Samebyn stödjer skrivningen i översiktsplan för Arjeplogs kommun gällande målbild, strategier och prioriterade åtgärder gällande mineralutvinning. Samebyns krav är att om brytning tillåts så skall full ekonomisk kompensation ges för all skada som verksamheten åsamkar samebyn.

Energiproduktion (MB 3:8)

Samebyn noterar med tillfredställelse att kommunens bedömer att riksintresset för rennäring ges företräde framför riksintresset vindkraft då det bäst bedöms främja en långsiktigt god hushållning.

Totalförsvaret (MB 3:9, 3:10)

Samebyn har inget att erinra mot skrivningarna i detta avsnitt. Samråd mellan samebyn och FMV vid nyttjande av samebyns område framhålls.

Riksintressen enligt miljöbalken (MB) kapitel 4

Samebyn tillstyrker inte den aktuella skrivningen i detta avsnitt där turismen och friluftslivet, främst då det rörliga friluftslivets intressen särskilt beaktas och har hög prioritet vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Kommentar: Formuleringen är i stort en återgivning av lagtexten, miljöbalkens beskrivning av riksintresset MB 4 kap 2 §. Skrivningen i planen förtydligas angående hållbarhet och hänsyn till natur- och kulturvärden. En hållbar utveckling av rörligt friluftsliv och naturbaserad besöksnäring förutsätter även hänsyn till rennäringens intressen.

Obrutet fjäll (MB 4:5) / Natura 2000 (MB 4:8)

Samebyn har inget att erinra mot skrivningarna i detta avsnitt.

Regionala samband och mellankommunala intressen

Renskötsel

Samebyn har inget att erinra mot skrivningarna i detta avsnitt och understryker vikten av att berörda kommuner samverkar dels sinsemellan och dels med berörda samebyar som rör kommunalt överskridande renbete, flyttleder mm.

Utvecklingsbygder

Riktlinjer lokalisering verksamheter

Samebyarna har inget att erinra mot skrivningarna i detta avsnitt.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Samebyn vill framhålla att sjöarna används som flyttleder både på höstvintr och under våren. Samebyn menar att strandnära områden utgör viktiga betesområden för renarna speciellt under våren. Samebyn är beroende av rastbeten längs flyttlederna. Standskyddets regelverk fungerar som en buffert för både flyttlederna och renarnas naturliga vandringar. Under vintertid när det blir tjockt snötäcke uppe i lederna drar sig renarna ner till strandnära områden där snötäcket normalt är tunnare. Uppluckring av strandsskyddsreglerna innebär att rennäringens förutsättningar försvåras eller i värsta fall omöjliggörs.

Samebyn förutsätter att de ändrade strandskyddsbestämmelserna som trädde i kraft år 2010 tillämpas strikt och med hänsynstagande till rennäringens behov av naturbeten.

Kommentar: Skrivningen kompletteras angående sjösystemens betydelse för rennäringen.

Övergripande riktlinjer LIS- områden

Samebyn påtalar att på statens mark/Sameallmänningarna är det länsstyrelsen och samebyn som betraktas som förvaltare/markägare.

Samebyn erinrar om att utveckling av LIS-områden kan ske på ett avstånd om minst 500 meter från befintliga anläggningar för rennäringen eller särskilt vid trånga passager i och vid flyttleder. Hit hör bl. a att forssträckor mellan sjöar ofta är trånga passager i samband med flyttning och samling av ren. Samebyn tillstyrker också skrivningen att restriktivitet ska tillämpas på öar och utmed forsar med hänsyn till deras värden för rennäringen. Samebyn har i övrigt inget att erinra mot de föreslagna skrivningarna av riktlinjer för LIS-områden. Samebyn styrker att detaljplanläggning bör vara en regel, vilket möjliggör att bl. a samebyarna komma med synpunkter på detaljnivå.

Kommentar: Inga forssträckor och endast en mindre ö ingår i föreslagna LIS-områden inom hela kommunen. Skrivningen kompletteras med att forssträckorna kan utgöra trånga passager. Skrivningen kompletteras angående rekommenderade miniavstånd till renskötselplanläggningar.

Laisdalsområdet Lássjo

Målbild/ Strategier

Samebyn har inget att erinra mot den föreslagna målbilden.

Prioriterad åtgärd/rekommendation

Svaipa sameby har åretruntmarkerna inom väglöst land. Samebyn vill därför påtala att säkra broöverfarter längs Kungsleden från Bäverholmen till länsgränsen är av mycket stor betydelse för samebyn. De broar som finns idag är inte anpassade till överfart med dagens terrängfordon som skoter och fyrhjulingar. Inom samebyn är en stor del av arbetet med renarna att betrakta som ensamarbete det ställer krav på att såväl renskötande som utryckningspersonal kan vid akuta situationer ta sig fram till nödställda vilket idag saknas utöver helikoptertransporter. Bebyggelse längs Kungsleden ställer vi oss mycket restriktiva till då de ligger i hjärtat av samebyns åretruntmarker.

Kommentar: Överensstämmer med planförslaget.

Områden för turism och friluftsliv

Samebyn vill erinra mot att Blyudden (TF19) skall klassas som utvecklingsområde för turism och friluftsliv. Skälet är dels närheten till befintlig renskötselansläggning i Vejenäs. Eventuella byggnationer inom hela Blyudden kommer att medföra att samebyns renar styrs norrut till Semisjaur-Njargs sameby. Anledningen till detta är att det ligger inom renens fria strövningsområde. Idag möjliggörs förflyttningar och strövningar av renhjordar både öster och väster om befintlig bebyggelse genom det område som utpekats som ett LIS-område. Vid utbyggnad av Blyudden tillkommer att den mänskliga aktiviteten ökar och försvårar renskötelsen betydande.

Kommentar: Blyudden utgår som LIS- område enligt samebyns synpunkt. En begränsad del av området kvarstår för fortsatt LIS-utredning (B-LIS) för eventuell förtätning i och i nära anslutning till befintlig bebyggelse så att flyttning och strövning av renhjordar fortsatt möjliggörs öster och väster om fritidshusbebyggelsen. Utredds ytterligare i samråd med samebyn och andra aktörer till kommande aktualiseringsprövning av planen.

Samebyn vill också erinra mot att Laisvallby(TF22) klassas som Lis-område. Öster om Laisvallby går en flyttningaled som ska skyddas för rennäringens behov.

Kommentar: Laisvall by utgår i detta skede som LIS-område enligt samebyns synpunkt. Området kvarstår för fortsatt LIS- utredning (B-LIS) och byn som utvecklingsområde för turism fram till kommande aktualiseringsprövning. Fram till dess kan lämpliga utvecklingsområden identifieras i samråd med samebyn och lokala aktörer förenliga med nyttjandet av flyttningsleden öster om byn.

Västra Kikkejaurs sameby

VK sameby har gärna ett möte med Arjeplogs kommun i framtagandet av den nya översiktsplanen för att mer i detalj gå in på vilka planer som finns inom VK och vilka befintliga verksamheter som finns.

Kommentar: Uppföljande möte hölls i Arvidsjaur 25 augusti med förtydligande av synpunkter och förslag till justeringar av planen.

Riksintresse för renskötseln måste skyddas och även samebyns renbruksplan måste beaktas.

Kommentar: Ingår i planförslaget, se avsnitt ”Företagsamhet” och ”Riksintressen”. Förtydligas ytterligare.

Samebyn är positiv till att kommunen tagit ställning att riksintresse rennäring ska ges företräde framför vindkraften.

Samebyn anser att det är viktigt att det framgår hur den samiska kulturen ska kunna främjas och utvecklas i kommunen.

Kommentar: Belyses i planen, särskilt under avsnittet ”Kultur”. Förtydligas att det gäller både skogssamisk och fjällsamisk kultur.

De största hoten är de kumulativa effekterna (där skogsbruket och rovdjur är inräknat) och att klimatet förändras, vi har redan under flera år sett det särskilt under vintern. Vilket leder till att alla markers värde ökar och åretruntmarkerna används i större utsträckning och på ett annat sätt än tidigare. Renskötseln måste hitta lösningar för att

anpassa sig till det förändrade klimatet.

Kommentar: Finns med i planen främst under avsnitten ”Klimat och energi” och ”Företagsamhet”. Klimatförändringarnas konsekvenser på renskötseln ska förtydligas ytterligare i skrivningen.

Samebyn ställer sig frågande till utveckling och utpekande av en del nya biltestverksamhetsområden. Samebyns erfarenheter måste beaktas och i en del områden måste kommunen acceptera att biltestverksamheten inte kan byggas ut eller etableras. Samebyn har även problem med en del av biltestföretagen som inte vill ge kompensation för det intrång som dem gör.

Kommentar: Eftersom det inkommit så stora farhågor och synpunkter på testverksamheten föreslås att en kompletterande planeringsinsats i form av en tematisk plan för testverksamhet ska påbörjas så snart som möjligt. Detta för att hitta de bästa alternativen. Det är av största vikt att hitta former för god planberedskap för utveckling även av test- och besöksnäringen som inte försvårar för renskötseln i området.

Tre utredningsområden redovisas inom Västra Kikkejaure. Ett i Kuorrokveik där tillståndsprovning pågår och kommunen framfört de farhågor samebyn framför i samrådet. Det området ligger kvar som utvecklingsområde i planen.

Ett landområde på Öberget och ett område på sjöis delar av sjön Lullebådne redovisas som utredningsområden att ingå i kommande fördjupade plan.

Vad gäller kompensation för intrång och merkostnader anger planen även tydligt att sådana diskussioner ska föras både under avsnittet ”Rennäring” och ”Riksintressen”

Vikten av regelbundna uppföljningar av planens konsekvenser också de kumulativa tas upp men förtydligas också i skrivningen.

Företag och Näringslivsorganisationer

Arjeplogs allmänningsskogar

Vid samrådsmöte och per mail har allmanningen presenterat två nya möjliga områden för landsbygdsutveckling varav det ena vid Sälla tagits med och det andra vid Kakel som inkom senare ligger kvar som objekt till nästa aktualitetsprövning.

Företagarna i Arjeplog

En översiktlig sammanfattning av synpunkter och diskussioner inkom från Företagarna i Arjeplogs kommun efter samrådsmöte med gruppdiskussioner. Många av synpunkterna har även framförts tidigare i planprocessen, inarbetats i planen och tolkas att de stödjer förslaget. En del kompletteringar och förtydliganden föranleds av synpunkterna. Arjeplogs kommun bör enligt Företagarna prioritera, utveckla och arbeta vidare med nedanstående frågor.

Näringslivet

Entreprenörer/företagare vill gärna bli mer involverade i utvecklingen av Arjeplogs kommun. Former måste utvecklas för att på ett bättre sätt kunna kommunicera, samarbeta, mötas – företagare och politiker/beslutsfattare.

Vi vill tillsammans med Arjeplogs kommun utveckla formerna för det så kallade företagsfiket, för att på ett enkelt sätt mötas -kommunala tjänstemän, politiker och näringsliv/företagare. En möjlighet att utbyta tankar och idéer, information, kommunicera och lyssna av.

Kommentar: Planens skrivning under avsnitt ”Företagsklimat” förtydligas avseende detta. Första och tredje punkten under strategier samt åtgärdsförslag 2 och 3 speciellt riktade mot förbättringar av dialog och samverkan mellan kommunen och näringslivet/företagen.

Företagsbesöken som görs från kommunens sida är uppskattade – se dock till att sprida dem så att alla typer av företagare och företag – nystartade likväl som gamla väletablerade, småskaliga som storskaliga, biltest samt icke biltestföretag – verkligen får besök.

Kommentar: Planen konkretiserar en ambition angående omfattning och kontinuitet i företagsbesöken under ”Företagsklimat” åtgärd 1. Skrivningen förtydligas ytterligare utifrån företagarnas synpunkter.

Arjeplogs kommun måste vara väl insatt i de lagar och regelverk som finns så att man inte ägnar sig åt konkurrerande verksamhet. Offentlig sektor ska inte konkurrera med näringslivet. Samma gäller anbud och avtal. Arjeplogs kommun måste vara väl insatta i lagar och regelverk för att undvika att felaktigheter begås.

Kommentar: Åtgärd 6 under ”Företagsklimat” syftar till tydliggörande av detta och förtydligas att det även innebär ökad kunskap om gällande regelverk.

Infrastruktur

Mobiltäckningen och tillgång till bredband måste absolut förbättras!

Kommentar: Bredbandsutbyggnad och digitalisering i hela kommunen är en utpekad prioriterad strategisk utvecklingsinsats i planen. Ingår också i förslag på strategier och åtgärder i kapitel ”Digital kommunikation” och i kommunens redan antagna Bredbandsstrategi.

I och med byggandet av Tjernfjellstunneln kommer trafiken att öka längs Silvervägen. Arjeplog blir då en knutpunkt för transporter – vilket vi borde nyttja och dra fördel av. Finns det möjligheter att ordna med en ordentlig parkering för långtradare? Så att de kan stanna för att sova, rasta, tanka, äta och eventuellt även handla.

Elbilen är på frammarsch. Inom entreprenad, taxi, transport, åkeribranscherna m.fl. kommer miljökraven på fordonen att öka. Det behöver därför satsas på möjligheten att ladda elbilar inom centralorten, längs Silvervägen... – något som såväl lokalbefolkning, företagare, turister samt även biltestnäringen skulle ha nytta och behov av.

Kommentar: Utveckling av samverkan, resande, framkomlighet och trafiksäkerhet längs Silvervägsstråket är en utpekad prioriterad strategisk utvecklingsinsats i planen. Ingår i en rad förslag, se t ex första punkten under

strategier under ”Transportsystem” och åtgärd 1, 6 och 8. Utbyggnad av el-laddningsinfrastruktur är också medtaget under avsnittet om ”Klimat och energi”

Postgång samt person- och godstransporter är en service där Arjeplogs kommun måste vara med och påverka så att en vettig nivå hålls för att entreprenörer i hela kommunen ska få förutsättningar att bedriva verksamhet. Just turismnäringen är en av de verksamheter som verkligen är beroende av att denna service fungerar på ett bra sätt.

Kommentar: Detta lyfts under avsnittet ”Service” i planen där flera strategier och åtgärder syftar till fungerande transport av personer och gods. Fungerande kollektivtrafik behandlas i kapitlet ”Transportsystem”. Arjeplogs kommun arbetar med andra aktörer och kommuner i regionen för att ta fram former som kan säkerställa en vettig servicenivå.

Turism

Finns det/eller bör vi göra ett enkelt men informativt häfte om Arjeplogs kommun att skicka med gäster/testförare/turister.

Kommentar: Flera färskas publikationer både på svenska och engelska finns framtagna liksom en ny besök- hemsida. De finns även på hemsidorna t ex

<http://www.arjeploglapland.se/>

https://issuu.com/swedishlapland/docs/arjeplog_sommar_2016_sv

<http://www.arjeplog.se/uppleva--gora/natur--friluftsliv/utflyktsguider.html>

Satsa på nästa generations turister. En del av turismen som borde utvecklas mer är turistnäringen med fokus på barnfamiljer. Turismföretagarnas erfarenheter visar klart och tydligt att de barn och ungdomar som vuxit upp, d.v.s. tillbringat sina lov och semestrar i stuga/husvagn i ex. vis Jäckvik, Vuoggatjålme, Sädva, Polcirkeln, Adolfström m.fl. kommer tillbaka till samma område som vuxna.

Turismanläggningarna och infrastrukturen längs väg 95, Silvervägen, särskilt sträckan Arjeplog- Norska gränsen är oerhört viktig. Utan turismen skulle den sträckan vara ödebygd, utan affärer, bensinstationer, post och dagliga förbindelser med tätorten.

Kommentar: Utveckling och säsongsförlängning inom besöksnäringen är en utpekad prioriterad insats och fördjupas under avsnittet ”Besöksnäring” och under

respektive utvecklingsbygd. Inom kommunen finns turismföretagare/entreprenörer som gör fantastiska insatser och arbetar med produktutveckling och paketering till barnfamiljer och andra målgrupper över hela året.

Sommartid när det vistas mycket folk i vår kommun – Var är alla naturrastplatser? Det borde finnas fler med möjlighet att slänga sopor, nyttja toaletter, äta/fika vid bänkar och bord.

Ta fram fler vandringsleder, fler vindskydd och fina rastplatser.

Stimulera båtlivet/båtturismen genom att bygga fler allmänna bryggor med sjösättningsramper.

Utveckla jaktturismen ytterligare, men med balans så att turismföretagarna får sitt men att vi ändå värnar om lokalbefolkningen och har ett hållbarhetsperspektiv på vår natur.

Kommentar: Dessa frågor lyfts på olika ställen i planförslaget och behandlas även i av kommunfullmäktige redan antagna program för natur, friluftsliv och fiskeutveckling. Både rastplatser, avfallshantering, leder, bryggor och ramper ses över, nuläge, ansvar, utveckling, kommuninnevärdarnas möjligheter och långsiktiga förvaltningslösningar. Se mer i programmen och avsnitten om ”Natur och friluftsliv”, ”Avfall och giftfri vardag” och ”Infrastruktur för rörligt friluftsliv”.

Det borde vara ett krav att Sädvajaure ska vara uppdämd till högsta nivå under turistmånaderna juli – augusti.

Kommentar: Kommunen har under år 2016/2017 tagit upp frågan med Skellefteälvens regleringsföretag, bl.a. nivåerna, möjligheter till anpassning till lokala behov, information och kommunikation till berörda boende och turistföretagare och även hur olägenheter vid låga vattennivåer på bästa sätt kan förebyggas. Denna samverkan och dialog ska fortsätta. Krav på vattennivåer regleras i vattendomarna och aktualiseras först i samband med eventuella omprövningar. Planen kompletteras och förtydligas angående problematiken under avsnitt ”Miljö- och riskfaktorer – klimat och energi”.

Natur

Strandskyddet får inte inskränka byggande och utveckling på det sätt som det gör idag. Här måste något göras! Vattennivåerna i våra sjöar och vattendrag får heller inte inskränka möjligheterna till utveckling.

Kommentar: En förändrad strandskyddslagstiftning lyfts i planen som en viktig statlig stimulansåtgärd för utveckling i vår vattenrika kommun. Planen syftar till att utnyttja befintligt regelverk så bra som möjligt. Beträffande vattennivåerna se tidigare kommentar ovan.

Riksintressen, friluftsliv & biosfärområde - Sådana områden måste identifieras, t ex Laisälvenområdet. Väsentligt är dock att inte att lokalbefolkningen drabbas, de ska inte förlora sina möjligheter att jaga, fiska eller transportera sig.

Kommentar: Synpunkt i linje med planen, lyfts t.ex. i åtgärd 2 under ”Riksintresse för rörligt friluftsliv. Komplettering beträffande lokalbefolkning.

Ta bort alla fasta förbudsområden och satsa istället på flera skoterleder med vindskydd och möjligheter att elda/laga mat/avkoppling på utvalda platser.

Kommentar: I planen påtalas under ett flertal avsnitt vikten av att komma vidare med insatser för att hitta former för en hållbar skotertrafik som fungerar för både rennärning, besöksnäring, kommuninnevånare och besökare.

Alla sjöar inom Arjeplogs kommun borde vara upplåtna för vinterfiske, detta för att trycket på några få sjöar är för stort medan andra sjöar förstörs för att det inte fiskas i dem.

De kommuninnevånare som är skrivna i Arjeplogs kommun borde få fördelar. Något som även går att använda i marknadsföringssyfte - fördelar med att bo i Arjeplogs kommun, till exempel att få fiska gratis i våra vatten.

Kommentar: Kommuninnevånarnas förutsättningar att ta del av fördelar till friluftsliv genom jakt och fiske lyfts i planen. Som nämnts ovan ingår många åtgärder för natur, friluftsliv och fiskeutveckling i redan antagna program. Där ingår dialog med Länsstyrelsen om hållbar förvaltning och upplåtelse på statens vatten och rådgivning och stöd till fiskevårdsområdesföreningar.

Synpunkter på fisketryck och förslag på specifika vatten kan gärna lämnas till utvecklingsenheten.

Tidigare har man satsat mer på att slå, röja, plantera. Idag är många vackra vyer igenväxta, eller håller på att växa igen. Resurser måste tillsättas för att röja upp runt om i kommunen, både centralt och i byarna, längs vägarna, kring rastplatser, etc, etc

Kommentar: I linje med planen och program för natur och friluftsliv. Åtgärder föreslås t ex under avsnitt "Kulturmiljö" och "Transportsystem". Skrivning kompletteras under avsnitt "Gestaltning och mötesplatser".

Övrigt

Med tanke på vad vi har och att vi varit aktiva inom fordonstestverksamheten sedan början av 70-talet så finns förslag på att öppna ett bilmuseum i Arjeplog. En turistattraktion som skulle spegla vår fordonstestverksamhet. Då, nu och framtiden. Bilföretag verksamma på orten skulle antagligen gärna bidra med information och material och skänka bilar, eventuellt även sponsra. Kontaktperson för detta förslag finns på Icemakers.

Kommentar: Ingår som åtgärdsförslag nr 10 under Testnärlingsavsnittet, utredning av tillskapande av en "Auto Arena Arjeplog". (Sid 89). Även kompletterats under avsnittet om "Arjeplogsområdet" och "Besöksnäring"

För att utveckla Arjeplogs kommun behöver vi bygga och få inflyttning. Som det är i dagsläget sker mycket av den utvecklingen i byarna. Där borde stat och kommun gå ihop och samarbeta för att ta fram områden och mark för detta istället för att privat mark ska säljas och upplåtas.

Kommentar: Planens strategiska inriktning, med indelning i fyra utvecklingsbygder med prioriterade byar med omland, stödjer detta. Enligt planen ska det finnas en god planberedskap som säkerställer tillgång till attraktiv mark för bostäder och etablering av verksamheter både i tätort och byar. I planen utpekade LIS- områden och utvecklingsområden för turism är ett sätt att tillskapa områden för bebyggelse. Områdena omfattar förutom privat mark även områden ägda av skogsbolag, Fastighetsverket, kommunen och Boliden. Under kommande planperiod kan fördjupade planer med analyser av bl. a mark för bebyggelse i och i anslutning till specifika byar göras. Rekommendationer för "Boende och bebyggelse" och riktlinjer för LIS- områden kompletteras angående anpassning

till befintlig bya- och bebyggelsestruktur och utformning.

Centralorten Arjeplog borde få en ansiktslyftning. Utveckla en mer inbjudande miljö, ex torget, gator, husfasader etc. En satsning som skulle kunna ske genom att kommuninvånare, företagare/entreprenörer och Arjeplogs kommun samarbetar.

Kommentar: Frågan behandlas under avsnitt ”Gestaltning och mötesplatser” men skrivning och åtgärdsförslagen förtydligas och kompletteras.

Även servicenivån vad det gäller hälso- och sjukvård måste utvecklas för att Arjeplogs kommun ska kunna utvecklas. Det är en trygghet och nödvändighet för alla, såväl innevånare, besökare som fordonstestare, att sjukvården fungerar på ett bra sätt.

Kommentar: Behandlas i avsnittet ”Hälsofrämjande vård och omsorg”. Skrivningarna har kompletterats och förtydligats med att fungerande hälso- och sjukvård är viktigt som en näringslivsfrämjande faktor och avgörande för ortens attraktivitet.

Skellefteälvens regleringsföretag

Skellefteälvens Vattenregleringsföretag kan först konstatera att de länkar som finns i det mailutskick som företaget erhållit 2017-04-21 inte längre fungerar, vilket är både beklagligt och mycket olyckligt. Av denna anledning kommer de flesta av våra synpunkter att vara av generell karaktär, eftersom det detaljerade materialet inte finns tillgängligt.

Kommentar: Mycket olyckligt, kontrollerades, men inga felaktigheter kunde identifieras. Till utställningen ska detta följas upp noga.

I huvuddokumentet återfinns beskrivningar av en rad områden rörande bland annat företagsamhet och kompetensförsörjning. Tyvärr berörs verksamheten med elproduktion/eldistribution inte i den omfattning som vi anser vara önskvärd och nödvändig, trots att den torde vara av betydelse för Arjeplogs kommun.

Elproduktion med energikällorna vind- och vattenkraft är förnybar och av lokalt-, regional- och riksintresse. Inte minst med tanke på en tryggad energi- och

effektförsörjning utan klimatpåverkan.

Kommentar: Planskrivningen kompletteras angående detta.

För övrigt delar vi i mångt och mycket de strategier som berörs för andra områden, det vill säga att vi anser att Arjeplogs kommun borde verka för bibehållna och utvecklade former för ökad samverkan och dialog med kraftproducenterna. Samverkan och dialog är väsentliga och kan utgöra en ömsesidig nytta genom att skapa möjlighet att dela resurser till exempel inom kunskapsområden som hydrologi, meteorologi, elproduktion, eldistribution, teknik, beredskapsplanering etcetera, men naturligtvis även inom andra områden.

Kommentar: I linje med planens intentioner men kan kompletteras.

På grund av att det detaljerade materialet, bland annat bilagor, inte finns tillgängligt via utskickade länkar får vi peka på en av de detaljer som vi har i minnet från tidigare genomläsningar av materialet.

Det gäller främst utpekandet av område lämpat för bebyggelse efter Rattikvägen, bortom Tjärdnas och nedströms Hornavans regleringsdamm. Vi vill på detta sätt, ännu en gång, påpeka det olämpliga i att utpeka omnämnda område som lämpat för bebyggelse. Området ligger strax nedströms Hornavans regleringsdamm i en dammdel som är klassificerad som en högkonsekvensanläggning (damm i konsekvensklass A).

Att planera för bebyggelse inom detta område kan inte anses vara i linje med det i planen nämnda hänsynstagandet till områden med förhöjda risker. Vi vill därför invända mot denna planläggning, med denna motivation.

Kommentar: Området utgår som LIS- område. Hela ”rattikområdet” med både sentida och mer nutida bebyggelse har speciella förutsättningar. En fördjupad utredning av minskade risker och hållbar utveckling av området i samverkan med bland annat regleringsföretaget föreslås därför i planen.

I övrigt vill vi, återigen, beklaga att det kompletta materialet inte finns tillgängligt och att vi därför vill reservera oss för eventuella missade kommentarer i detaljer kring

underlaget. Vi ber därför om att få återkomma till eventuella missade detaljer när ni tillställt oss underlaget igen.

Svenska Cellulosa Aktiebolaget, SCA

SCA har tagit del av samrådshandlingen och är positiv till förslaget ang. LIS -område i Norra Bergnäs (P6).

Vi har tidigare påtalat att finns det en stark efterfrågan på tomter i området. För tillfället har ett tiotal intressenter hört av sig, varför vi anser den i samrådshandlingen föreslagna begränsningen «maximalt ett tiotal tomter» som alltför liten. De senaste åren har efterfrågan på tomter i Norra Bergnäsområdet förstärks, och vi ser ingen anledning till att det inte fortsätter så. Därför föreslår vi att den skriftliga begränsningen beträffande antal tomter i området helt tas bort, alternativt ändras till «maximalt ett trettiotal tomter».

SCA har i övrigt inga synpunkter på samrådshandlingarna.

Kommentar: Planens formulering angående antal tomter ändras. LIS- områdets utbredning har minskat efter samebyns samrådsynpunkter. Tomter kan dock komma att tillskapas utanför LIS-området. Med hänsyn till osäkerhet avseende hänsyn till naturvärden m.m. lämnas antalet möjliga tomter odefinierat.

Synpunkter från enskilda personer

De personer som lämnats synpunkter har med hänsyn till bestämmelserna i personuppgiftslagen (PUL) inte namngivits då detta dokument kommer att finnas tillgängligt på kommunens hemsida.

Privatperson - telefon

Båttrafik på Storavan omfattande, Kallöns brygga. Rusta upp och göra tillgängligt. För det rörliga friluftslivet: Fler båtplatser på Kallön. Även för gäster/besökare. Tillgängliga spångar!

Kommentar: Åtgärder för ökad tillgänglighet för boende, besökare och funktionsnedsatta behandlas i planen. Ingår även i åtgärder enligt antagna program för natur, friluftsliv och fiskeutveckling.

Privatperson- mail

Bebyggelse

Noterar bara att det finns ett stort behov i trakten av permanent boende (hus med tomt och ev även skog) som är av mer enskilt slag, jfrt med det som kan uppbringas i Laisvall. Finns många som vill köpa fastigheter för både permanent och fritidsboende i och omkring Laisvallby - men av det mer enskilda slaget (tex för att man har djur/vill ha djur). Det finns idag inga sådana fastigheter tillgängliga/till salu. Ingen markägare har direkt visat framfötterna att sälja av mark till tomter här kring Laisvallby, men då det saknas vatten/avlopp så skulle det säkert bli ett alltför dyrt alternativ för många (att bygga nytt, alltså).

Kommentar: Vid kommande detaljplaneringar kan storlek och möjlighet till djurhållning beaktas. Vad gäller Laisvall by utgår föreslaget LIS-område i detta skede men det kommer att utredas under planperioden

Friluftsinfrastruktur

En dröm - att man parallellt med skoterspår (eller annan dragning) drog upp fler skidspår! Finns ju alla möjligheter till fantastiska spår av olika längd, bitvis längs Laisälven och kanske upp på Niebsurte. Sommartid skulle jag önska att man kunde rusta leden upp till Niebsurte. Det är murkna och övervuxna spångar (bitvis, men bitvis mycket fin led!) och mycket dåligt skyltad. Man skulle kunna tänka sig något vindskydd eller enklare raststuga längs leden eller uppe mot toppen, kanske mot Niebsurtjärn. Fint, vilt fiske på sommaren. Från Veijejaur går en vacker led upp mot Pieljekaise men så hemskt förfallen... den skulle också vara fin att restaurera upp. Det finns egentligen inga mountainbike-spår - hade inte det varit något? Helikopterlyft upp på en topp och sedan "hill-running" ned...

Kommentar: Tillgänglighet och upprustning behandlas i flera avsnitt, Planen förtydligas angående skidspår. Ingår även i antagna program för natur, friluftsliv och fiskeutveckling.

Om aktiviteter -....verkligen har fångat vikten att stötta föreningar etc som har kontinuerlig aktivitet och underhåll av isbanor, skoterspår mm - och nämner även individer i byarna som driver olika evenemang osv. Jag funderar över det här med kontinuerlig drift vs den typ av friluftsevent som bl.a. löparlopp faller under. Event kräver en annan typ av insats - en enda person kan egentligen klara all planering fram till själva eventet, då det under en mycket kort period (några dagar) krävs enorma personinsatser för att det ska fungera. Kontinuerlig drift kräver ofta små personinsatser under en längre period. Vi är ju inte så många som bor här och personinsatser blir alltid ett dilemma - en idé jag haft är ett slags ambulerande team i kommunen som kan hjälpa till att stötta byaevent. Fråga mig inte hur det skulle kunna fungera:) Det var bara en tanke!

Kommentar: Förslaget vidareförmedlas till Arbetsmarknadsenheten och de som arbetar med kommunala feriearbeten.

Privatperson – mail

Läser och begrundar skrivningen som berör Arjeplogs-området/centralorten i "Lokal utvecklingsstrategi".

Under rubriken kultur fattas det som i traditionell bemärkelse menas med kultur, nämligen teater, konst, dans, film och liknande.

Av någon anledning nämns till exempel inte på något ställe, varken under föreningsliv eller kultur, den livskraftiga ideellt arbetande biograf-föreningen som förutom ordinarie filmvisning även i samarbete med kyrkan ordnar ett av årets mer uppmärksammade evenemang - Arjeplogs Filmfestival. Räknat på hur många barn som får tillgång till biografen under skoltid och vid matinéer är det kanske en av de största samlade aktiviteterna för unga med ett högt integrerande värde.

Beskrivningen av förenings- och kulturlivet i Arjeplog beskrivs i ett, kan man tycka, konventionellt manligt perspektiv med tyngdpunkt på jakt, fiske och sport/idrott.

Nu vet vi ju alla sedan lång tid tillbaka att det är en nödvändighet för ett samhälles överlevnad att i lika hög grad lyfta fram de rent kulturella verksamheterna och ge dem livsrum och möjlighet att utvecklas.

Den unika forskning som bedrivs vid INSARC nämns endast ytligt i huvuddokumentet men borde ses som en möjlig tillväxtgren jämte teknikutvecklande företagsamhet.

Jag saknar också gruppen nyanlända i det som ska bli Arjeplogs framtid.

Kanske har jag missat något eller läst slarvigt men det här är mina spontana kommentarer. värde.

Kommentar: Förstärkning av Silvermuseet som besöksmål, utvecklings- och forskningscentrum är utpekad som en prioriterad strategisk utvecklingsinsats i planen. Förtydligas även under avsnittet om Arjeplogsområdet. Beskrivningarna av kultur, föreningsliv, Silvermuseet/Insarc finns mer utförligt beskrivna i huvuddokumentet men delen om Arjeplogsområdet kan kompletteras.

Vad gäller nyanlända behandlas potentialen i avsnitten om arbetsmarknad och kompetensförsörjning som ses över för förtydligande.

Privatperson – mail/brev

Har idag särskilt granskat planen avseende Hällbacken och övre Laisdalen. Jag kan konstatera följande felaktigheter och anmärkningar.

Ingenting i översiktsplanen hänvisar till eller noterar att det finns en detaljerad detaljplan som omfattar delar av Hällbacken «1979 06-18» Akt nr: 25+1988-1034. Senast ändrad 2009-02-11.

Inom gällande detaljplan finns sedan 1980-11-07 en Gemensamhetsanläggning/samfällighet (Dnr BD271803) I beslutet om samfälligheten fastställdes att de nya fastigheterna skulle underhålla och förvalta gemensamma vägar och ytor som ägaren till

stamfastigheten överlät till föreningen.

Kommentar: Planen anger inte för något LIS- område om det finns gällande detaljplan för hela eller delar av området. LIS-området justeras efter inkomna synpunkter att enbart omfatta de delar som markägaren har intresse att bebygga.

Samfällighetsföreningen har tidigare meddelat kommunen att man inte är intresserad av en förtätad bebyggelse i anslutning till samfällighetens närområde och gällande detaljplan. Samfälligheten har dessutom genom styrelsebeslut beslutat att en ev. utökad bebyggelse inte får använda föreningens vägar, infart och ytor i enlighet med BD271803.

Dessa fakta måste tydligt noteras i översiktsplanen och området undantas från ytterligare bebyggelse.

Kommentar: En kompletterande bebyggelse för fritids- och fastboende i Hällbacken har i detta översiktsplaneskede ur allmän synpunkt bedömts vara en lämplig markanvändning. Men hänsyn ska ändå tas till enskilda berörda intressen. Enligt den så kallade proportionalitetsprincipen ska det alltid ska finnas en rimlig balans mellan nyttan av ett beslut i en fråga och de konsekvenser som beslutet får för motstående enskilda intressen. I det här fallet bedömer kommunen, efter samråd med Länsstyrelsen, det lämpligast att dessa aspekter lämnas till de grundliga avvägningar som görs vid en kommande detaljplanprövning.

Trots skriftliga påpekanden tidigare och begäran om tillgång till all korrespondens angående Hällbacken har det uppenbarligen pågått sådant arbete som inte delgivits undertecknad.

Uppenbarligen enligt texten i översiktsplanen har området besiktigats av byggnadsinspektör och ekolog och bedömts lämplig att detaljplanera för förtätad bebyggelse och har i planen också getts högsta prioritet!

Detta arbete har uppenbarligen utförts och beslutats kring utan något som helst samarbete med undertecknad som är byns enda fastboende och dessutom ordförande i samfällighetsföreningen ovan.

Kommentar: Den undertecknade var informerad om besiktningen i nära anslutning till att den genomförts och hölls då muntligt underrättad om att området avsågs prövas som LIS- område i översiktsplanen. Ingen övrig besiktning har skett av kommunens personal. Personen informerad om den kompletterande naturinventering som utförts i området under hösten 2017.

Det kan också konstateras att Hällbacken by helt saknar lokal service. Den enda service som finns utförs av undertecknad som enda fastboende inom samfällighetens område. «Snöskottning, tillsyn mm. Fastighetsägaren som vill exploatera området har och verkar inte heller planera för någon service då dessa enbart är fritidsboende. När den befintliga detaljplanen gjordes bedrev dåvarande fastighetsägaren en stugby med uthyrning och garanterade då lokal service med snöskottning mm. Nuvarande stamfastighetsägaren har avvecklat all service och omvandlat fastigheten till fritidsboende.

När befintlig detaljplan gjordes, var det bland annat för att begränsa en framtida utbyggnad inom det aktuella området. Vi i vår samfällighet har satt stort värde på att Hällbacken är ett mycket lugnt område med en begränsad exploatering.

Vad byn skulle behöva är någon fler fastboende som också är intresserad av att erbjuda service i form av snöskottning, tillsyn och lokal service. Självt kommer jag inte att på sikt kunna åta mig detta på grund av ålder.

Kommentar: Motivet för utpekande av LIS- området är att den förtätade bebyggelsen kan bidra till att upprätthålla ekonomiskt och personellt underlag för kommersiell och offentlig service i Laisdalsbygden inklusive Hällbackens by.

Jag förutsätter nu att Översiktsplanen ändras så att ovanstående fakta och synpunkter införs i planen och att innan den fastställs tillställs undertecknad för förnyad granskning innan den fastställs.

Kommentar: Planen kompletteras med att motstående intressen framkommit under samrådet som kommer att hanteras i kommande detaljplaneprocess. Detta enligt det samråd om planen som skett med Länsstyrelsen den 21 augusti, då inkomna samrådspunkter och hur kommunen bäst hänsyntar dessa diskuterades. Det reviderade planförslaget kommer att beslutas av politiken och därefter ställs planen ut för granskning i två månader, då det åter ges möjlighet att lämna synpunkter.

Privatperson -mail

Fråga kring LIS- området Jutissjön/Aspnäs. Funderar över processen hur information till markägare och närboende sker. Varför kungörs det ej? Personen är positiv till förslaget LIS-område om lokala aktörer och närboende kan dra nytta av det.

Kommentar- Utställning/granskning kungörs i tidningarna- samrådet endast i Arjeplogarn och kommunens webb och sociala medier.

Privatperson-telefon

Frågor angående hemtjänsten i Slagnäsområdet. Stor andel äldre som vill bo hemma så länge som möjligt. Upplever osäkerhet ang personalförsörjningen inom hemtjänsten då sker en utflyttning av innevånare i arbetsför ålder m a av skolans nedläggning.

Kommentar: Farhågan delgetts ansvariga. Skrivningar förtydligas beträffande att tillgång till god service, vård och omsorg gäller hela kommunen

Privatperson- telefon

Fråga om hur skogsbruket behandlas. Positiv till att utredning av möjligheter till lokal förvaltning av statlig skog ingår.

Privatpersoner/ byaförening - mail

Vi har gått igenom översiktsplanen och har några kommentarer gällande Mellanström:

- Positiva till att tillåta att det kan byggas i LIS-området. Undvik att uppföra bebyggelse där befintligt elljusspår finns (östra delen av Hemholmen).
- Se till att säkerställa skoter-, cykel och gångtrafik till fastlandet, exempelvis över Skellefteå älv.
- På sid 99, under rubrik Miljö kvalitetsnorm, i slutet av stycket.
 1. Otydlig mening, eventuellt har något fallit bort ”Sjön Makkaur har god ekologisk status och det bedöms inte finnas risk att normen hålls till 2021.”

2. Fel stavning i av Makaure i denna mening jämfört med i tidigare text
- Bredband i Mellanström senast 2017-12-31

Kommentar: LIS- område elljusspården utgår. Felaktigheter rättas. Infrastruktur beaktas. Bredbandsutbyggnad är på gång men tidplan ännu inte fastställd.

Privatperson - mail

Konstaterar att när det gäller särskilda hänsyn och försiktighets mått så sägs när det gäller Blyudden (L1) och Laisvall/Laisvallby (L3) att «höjdsättning minst 0,5 meter över högsta beräknad vattennivå « är tillräcklig. För Hällbacken (L2) sägs « att en säkerhetsnivå utifrån fem meters höjdkurvan utgör tillräckligt försiktighetsmått med marginal för än högre flöden. Vad grundar sig de olika skrivningarna på och vilka klimatprognoser grundar sig resonemangen på ? SMHI verkar anse att flödena kommer att öka över året men ingen nämnvärd höjning av nivåerna. Vi anser att detta bör klarläggas.

Kommentar: Anledningen till skillnaden är att vi har tittat närmare på området i Hällbacken, fotodokumentation på högsta flöden mm. Formuleringen ses över till utställningsversionen. Utgångspunkten är en säkerhetsmarginal med 0,5 meter över högsta beräknade vattennivå.

Privatperson - samtal

Kan det ingå att anordna en Byabil/buss i Mellanström, exempelvis för ungdomar till aktiviteter kvällstid och under lov.

Kommentar: Ett förslag i linje med planen och klimatstrategi. Förtydligas.

Privatperson - mail

Efter granskning av erat fina föreslag vill vi utöka LIS område runt Makauresjön. Vi märker av att det har börjat med ett generationsskifte och att flera yngre personer som vill vistas i byn med omnejd och få en möjlighet att bygga en stuga eller ett hus för

permanent boende nära vatten. Vårn komplettering innefattar hela omärkta området av Makaure (väster & norra sidan).

Kommentar: Området utökat något i norr och väster också mot bakgrund att Kasker föreslås utgå med hänsyn till riksintresse kulturmiljö.

Privatperson - mail

Påtalat felaktighet angående benämning ”nobelpristagare i ekonomi” - Ska vara ”ekonomipriset till Alfreds Nobels minne”.

Kommentar: Rättas.

Privatperson - samtal

Påtalat förekomst av befintlig motorbana i Gallejaur

Kommentar: Kompletteras till utställningsversionen

Privatperson – samtal

Markägare önskar förändrad utbredning av LIS-området Racksund.

Kommentar: Ändrat till utställningsversionen.

Privatperson- telefon

Viktigt att hälso- och sjukvårdsfrågorna behandlas i planen då de är en förutsättning för att företag blir kvar och nya etablerar sig i kommunen.

Kommentar: Förtydligas i planen

Privatperson- samtal

Varför är inte Tjiddjak med som riksintresse för rennäringen?

Varför är inte Tjardnas utpekade som område för friluftsliv?

Kommentar: Rennäringens riksintressen kontrolleras med samebyar och sametinget. Komplettering med Tjardnas som område för friluftsliv på tätortskartan.

Privatperson - mail

Viktigt för kommunen och utvecklingen av turismen (och Arjeplog) att satsa på lågsäsongerna. Vi har i nuvarande stund mer än vad vi klarar av både på biltestnäringen och turismen under vårsäsongen. Problemet är ju resten av året, skulle resten av året se ut som vårvintern skulle jag direkt kunna utöka stugbyn 200% om jag ville. Ett medföljande problem blir ju anställda, bra anställda vill ha ett heltidsjobb och jag kan bara erbjuda dom säsongsanställning. Detsamma gäller ju för biltestverksamheten.

I Arjeplog minskar man antalet boende medan jobben ökar under säsongen, det är ju egentligen för företagen som ägs anställer billiga säsongsanställda som jobbar i Arjeplog under begränsad tid, står skrivna i andra kommuner och betalar skatt där och vinsten går till ägarna som i många fall inte ens bor i Arjeplog. Detsamma gäller ju lite för oss som turistföretag, förutom att vi i större utsträckning bor själva i kommunen.

Jag skulle önska mer hjälp under lågsäsongerna för förutsättningarna lösa högsäsongen har vi redan En sådan sak som stänga ner fjällen för utländska jägare slår väldigt hårt i längden eftersom det mer eller mindre tar bort en månad då jag kan ha anställda. Detsamma om stänga fjället under mellandagarna eftersom det är en tid jag verkligen behöver fylla, inte för att det ska kunna gå runt ekonomiskt utan för jag skall kunna lägga en grund för ge mina anställda längre anställningen vilket i sin tur i långa loppet gör jag kanske kan ge dom helårsanställning vilket borde vara vad kommunen vill.

Sedan borde kommunen sätta sig in mer i vilka som jobbar med turismen, att be skoterklubbarna om åsikter vad turisterna önskar är helt fel väg att gå. Det är som att be vägverket om råd hur man ska utveckla Clarion Hotell i Luleå. Skoterklubbarna jobbar inte med turism, dom drar inte turism och dom vet absolut inte vad turister efterfrågar.

Samla turistföretagen som Gautosjö, Jäckvik osv och se vad dom har för problem och hur dom tänker. Vad vi som företag kan tänka oss göra för klara lågsäsongerna. Och kanske hjälp med marknadsföring under just den här tiden, personligen får kanske i snitt 4-5 samtal varje kväll under högsäsongen där jag förklarar vi faktiskt har fullbelagt.

Jag vet det här inte är konkreta förslag men jag skulle önska kommunen jobbar mer åt det här hållet istället för vad som nu verkar. Jag tycker det är kul se vårvintern säsongen växa men den behöver mer underhållas (bevakning av polis, information till förare om respektera rennäringen och miljö osv) men vi och kommunen behöver hjälp göra ställena till en året runt kommun så vi faktiskt får folk som vill bo och jobba i kommunen. Inte hjälpa säsongsanställda från Stockholm eller ägare från Göteborg tjäna mer pengar under en begränsad tid.

Kommentar: Flera av synpunkterna behandlas i planen, exempelvis är utveckling och säsongsförlängning inom test- och besöksnäring ett utpekat prioriterat insatsområde och andra åtgärder för besöksnäring och hållbar skotertrafik föreslås.

Minnesanteckningar samrådsmöten

Bilaga 2 till Samrådsredogörelse till Framåt- Åvvdån, Lokal utvecklings- och översiktsplan för Arjeplogs kommun

Slagnäs 20 april 2017, klockan 18-20 i Folkets hus: 23 deltagare

Kommunfullmäktiges ordförande Mats Abrahamsson (S) hälsade alla välkomna och höll i en presentationsrunda. Ingela Edholm Forsberg föredrog sedan planprocessen, förklarade samrådet och presenterade de specifika förslagen för Slagnäsområdet.

Flera av deltagarna på samrådet begärde ordet för att inskräpa att de i och för sig såg många av förslagen som positiva, men att den redan genomförda nedläggningen av skolan i Slagnäs i deras tycke är ett dråpslag för utvecklingen av området. Just frågan om den nedlagda skolan återkom sedan som den för deltagarna viktigaste.

En deltagare påpekade att det fungerat dåligt med belysningen i byn och att utomhusmiljön lider många brister. Andra instämde att mer eller mindre övergivna fastigheter är nedskräpade på gränsen till sanitär olägenhet.

Emil Sundström, teknisk chef, beklagade bristerna i belysningen. Han medgav att kommunen varit en dålig beställare, men lovade också skärpning. ”Självkärl ska vi dessutom städa på vår mark”, sade Sundström och tillade att kommunen inte kan städa eller riva på privat fastighet – däremot kan man förelägga ägaren att genomföra åtgärder.

Några deltagare betonade vilken stor vikt företaget Tjintokk har haft och fortsätter att ha för Slagnäsområdets utveckling. De närvarande politikerna instämde och Sten-Åke Nilsson (C) påminde om att Tjintokk omsätter dubbelt så mycket som hela Arjeplogs kommun. ”Vi måste tro på positiv utveckling och vara goda ambassadörer för att folk ska flytta hit, sa Nilsson.

Det framkom att skoterlederna på kartorna inte är korrekta och att det måste åtgärdas. Vidare meddelade deltagarna att det finns få eller inga ideella krafter som mäktar med att skylta lederna och hålla dem i gott skick.

Deltagarna inkom sedan med konkreta förslag på ytterligare utvecklingsåtgärder:

- Fiskeutveckling av Bergnäsforsen.
- Lokal livsmedelsproduktion med försäljning i närområdet.
- Gör gångbroar, spänger och därmed även fisket tillgängligt för funktionshindrade.
- Det finns potential i campingen, skoterturismen och besöksnäringen.
- Ortssammanbindande skoterleder i samarbete med andra kommuner.

Ingela Edholm Forsberg förklarade förändringen av byapengen, bygdemedel och vad ett LIS-område är, hur de föreslagna områdena identifierats och hur man går till väga för att föreslå fler LIS-områden. Därefter avrundade Mats Abrahamsson mötet, kommunens kommunikatör Fredrik Westerlund berättade om hur man kan hitta samrådsmaterialet och Edholm Forsberg avslutade med att uppmana deltagarna att bjuda in tjänstemännen till byn om de behöver hjälp att formulera nya förslag.

Vid pennan, Fredrik Westerlund

Laisvall 26 april 2017, klockan 18-20 i Klubbstugan: 17 deltagare

Kommunstyrelsens ordförande Britta Flinkfeldt (S) hälsade alla välkomna och höll i en presentationsrunda. Ingela Edholm Forsberg föredrog sedan planprocessen, förklarade samrådet och presenterade de specifika förslagen för Laisdalen.

Edholm Forsberg presenterade Vindelälven-Juhtatdahkas biosfärområdeskandidatur varpå några av samrådets deltagare uttryckte en oro för att ett biosfärområde likt naturreservat och Natura 2000-områden kan innebära hinder för fortsatt utveckling av området. En deltagare uttryckte en syn på reservat som förlegade – ”man borde i stället göra naturen mer tillgänglig att njuta av, naturligtvis på sätt som bevarar den”. Edholm Fors-

berg svarade att ett eventuellt biosfärområde snarare innebär en möjlighet till resurser och stöd för hållbar utveckling.

Flera av deltagarna uttryckte missnöje med strandskyddet som det tillämpas, men såg också möjligheter i tillskapandet av LIS-områden. Några deltagare höll fram biltestnäringen som en fortsatt möjlighet till utveckling medan ett par andra frågade sig om det verkligen leder till att pengarna stannar i bygden. Ytterligare en deltagare påpekade att en svag punkt i planen, och i kommunen i stort, är avsaknaden av kompletterande näringar. I nuläget är beroendet till i första hand biltestnäringen och i andra hand besöksnäringen stort.

Alf Sundström (L) påpekade att översiktsplanen och den lokala utvecklingsstrategin är av stor vikt – ”de säger vad vi kommer att prioritera och det som finns med i planerna har störst chans att bli verklighet”:

Deltagarna inkom sedan med konkreta förslag på ytterligare utvecklingsåtgärder:

- L3 (Laisvall/-by) kan förlängas norrut för att kompensera för uppehållet i mitten.
- Snösäsongen är lång i Laisdalen och skidspår skulle locka besökare.
- Säsongsförlängning är viktigt för att hotellen ska kunna vara öppna året runt.

Några deltagare hade frågor om bredband via fiber kontra mobilt bredband och det fanns en samstämmighet kring att digitala kommunikationsvägar är av stor vikt för området.

Därefter avrundade Britta Flinkfeldt mötet, och kommunens kommunikatör Fredrik Westerlund berättade om hur man kan hitta samrådsmaterialet.

Vid pennan, Fredrik Westerlund

Arjeplog 27 april 2017, klockan 18-20 hotell Lyktan: 13 deltagare

Närvarande från Arjeplogs kommun:

Mats Abrahamsson (S), vice ordförande kommunstyrelsen

Sten-Åke Nilsson (C), ledamot kommunstyrelsen

Alf Sundström (L), ledamot kommunstyrelsen

John Sundström (S), ordförande Miljö- bygg- och räddningsnämnden

Erik Grähs (V), ledamot Miljö- bygg- och räddningsnämnden

Hans-Eric Jonsson, förvaltningschef Miljö- bygg- och räddningsnämnden

Ingela Edholm Forsberg, utvecklingsstrateg

Peter Andersson, kommunchef

Mats Abrahamsson hälsar välkommen.

Ingela Edholm Forsberg presenterar förslag till ny översiktsplan, och koppling till regional utvecklingsstrategi.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen LIS

Synpunkt: I Sällaområdet finns det två stycken fina uddar som skulle kunna utvecklas men som inte finns med.

Fråga: Bredbandsutbyggnaden – var ligger frågan idag?

Svar: Kommunchefen redogör för aktuellt läge.

Fråga: Nytt bostadsområde förlängning Notvägen, när i tid?

Svar: Detaljplanen förväntas antas i juni 2017.

Synpunkt: Flödesnivåerna – modell som inte stämmer, t ex Mellanström.

Svar: Ska justeras till utställningen. Arbete pågår.

Synpunkt: Särskilt skäl nr 7. Andra kommuner fått igenom det mesta.

Synpunkt: Länsstyrelsen i Norrbotten är striktare än i Västerbotten.

Synpunkt: Ny översyn av strandskyddet. Är Naturvårdsverket tillvänd? Lagen är för statisk.

Synpunkt: Naturreservat – Länsstyrelsen ”pissar” in områden. Hur kan enskilda tjänstemän göra detta? Köra över privata äganderätten.

Svar: Tjänstemännen har uppdrag.

Synpunkt: 25 % av kommunen är naturreservat idag.

Svar: 33 % ska det bli.

Synpunkt: Kommunen har ingen vetorätt.

Synpunkt: Det är för....

Synpunkt: Inte införa nya reservat utan motpresentation.

Biosfärsområde – är detta något nytt elände.

Svar: ÖP är vägledande. Ska ses över varje mandatperiod. Har man synpunkter och vill ha med något är detta tillfälle. Biosfärområdet medför inga nya restriktioner.

Angående dämmningsgränser ska kommunen ha en hållbar och vettig planering.

Synpunkt: Väg förbi Kurrokveik, angränsande väg?

Synpunkt: Ny karta Racksundsområdet.

Vid pennan, Lena Sundström

Jäckvik 3 maj 2017, klockan 18-20 Jäckviksgården: ca 20 deltagare

Var är Polcirkeln? Sätt in Polcirkeln på kartan. Finns ej på fjällkartor m.m.
Lantmäteriet?

Finns plana ytor (parkeringsvänligt) efter Silvervägen där man ställer upp sina husvagnar och skräpar ner och campar så att tunga fordon får stå i vägrenen efter Silvervägen samt att dom skräpar ner.

Det skräpas ner både efter vägen och i naturen som vi måste ta reda på.

Offentliga rastplatser med toaletter behövs efter Silvervägen med kartor på var nästa närmaste rastplats finns.

Det är mindre bevakning nu fast än turismen har ökat lavinartat sedan 80-talet. Varför är vi efter Silvervägen ålagda att ta vara på skiten?

Ovan Merkenäs är det max 4 timmars parkering. Det finns ingen bevakning att detta efterlevs. Kan inte t.ex. skoterklubben agera lapplisor och tjäna pengar? Det finns ju resurser.

Problemen kommer att öka med 50 % om trafiken ökar med 50% då Tjärnfjellstunneln är klar.

Tjärnberg är fel på kartan i översiktsplanen.

Trafikverket har ett ”gnällnummer” 0771-921 921 som man ”ska” ringa till om man ser att folk har parkerat fel.

Låt oss näringsidkare vara med då Trafikverket ska se över vad man ska förbättra efter Silvervägen.

Dålig mobiltäckning kring Jutis, Aspånäs och Sädvaluspen. Polcirkeln bra täckning under påsk efter snabbt arbete från Telia. En mast på Roparudden var ej påslagen och en mast var ”felvänd” och omspeglades. Johan fick sedan veta att det var en klasskompis som var den ”högste” på Telia i Luleå som låg bakom detta.

Vattennivå i Sädvajaur katastrof under sommaren. Ingen lyssnar på oss företagare som har sin näring av, på, bredvid sjön.

Sätt en transponder på våra plogbilar för att kolla täckningen efter olika vägar.

Skoterfrågan diskuterades i mindre grupp efter mötet särskilt utifrån ortsbornas perspektiv.

Vid pennan, Mikael Reinholdsson

SAMRÅDSYTTRANDE

1 (8)

Datum
2017-05-24

Diarienummer
401-4997-17

kommun@arjeplog.se

Samråd om förslag till översiktsplan för Arjeplogs kommun, inklusive LIS-områden

Bakgrund

Arjeplogs kommun har upprättat ett förslag till ny kommuntäckande översiktsplan.

Planförslaget med datering 2017-04-20, har översänts till Länsstyrelsen för samråd enligt 3 kap. 9 § plan- och bygglagen (PBL 2010:900).

Vid samråd om ett förslag till en översiktsplan skall länsstyrelsen enligt 3 kap. 10 § PBL särskilt ta tillvara och samordna statens intressen, tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar avseende allmänna intressen enligt 2 kap. PBL, verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses och att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs, samt att redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge är förenligt med 7 kap. 18e § första stycket MB. Länsstyrelsen ska även verka för att markanvändningsfrågor som berör två eller flera kommunen samordnas på ett lämpligt sätt och även verka för att en bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Planförslaget

Sammanfattningsvis kan planförslagets konstateras innehålla 37 LIS-områden för bostadsändamål och/eller anläggningar för turism och upplevelsenäring. 8 framtida områden för biltest utöver dagens 19. Samt ett antal befintliga områden för turism och friluftsliv där kommunen bedömer att en fortsatt turismutveckling är lämplig.

Planhandlingarna är svåra att orientera sig i. När samma plats avsätts för olika verksamheter, som Västerfjäll P1 och TF 3 är det svårt att förstå om detta rör samma område eller närliggande. För flera TF-områden saknas detaljkartor, varför Länsstyrelsen har svårt att bedöma inverkan av eventuella motstående intressen.

Utvecklingsområden för biltestverksamhet

Våtmarkerna inom Öberget och Tjintokk bedöms vara relativt opåverkade. Här kan ingrepp tillåtas om påverkan på natur- och kulturvärden begränsas.

Verksamheter som planeras på våtmarker innefattar ofta markavvattning av område genom invallning eller dikning som kan skada både land- och vattenmiljöer genom förändringar av hydrologi, fauna, flora och vattenkvalitet. Dikning kan medföra nedbrytning och ökat läckage av löst organiskt material och näringsämnen såsom fosfor. Dikningen riskerar också att öka läckage av kvicksilver och metylkvicksilver till vattendragen. Dessa effekter uppstår framförallt i samband med dikesgrävningen och avvattningsfasen och under närmast efterföljande högvattenperioder. Anläggningar i våtmarker berör främst miljökvalitetsmålen Myllrande våtmarker samt Levande sjöar och vattendrag. Om våtmarksområdena vid Öberget samt Tjintokk ska ingå i framtida biltestanläggningar behöver både markanvändning och genomförande planeras så att påverkan på naturvärdena begränsas enligt ovan.

Kurrokvejk har av Länsstyrelsen klassats som ett område med mycket höga naturvärden när det inventerades. Våtmarker som har klassats med mycket höga naturvärden för regionen är av internationellt eller nationellt bevarandevärde. De är oftast till stor del opåverkade och behöver bevaras för framtiden. Inga ingrepp som kan påverka eller ytterligare påverka hydrologin bör tillåtas. För Kurrokvejk behöver kommunen göra en bedömning om och i sådana fall hur en tillkommande biltestverksamhet skulle kunna tillkomma utan dikning eller andra vattenpåverkande åtgärder.

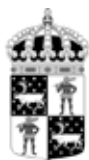
Lippiholmens västra och sydvästra sida är rik på fornlämningar varför en utvidgning av testverksamheten bör läggas utanför dessa områden. Boplatsen som ligger längst ner i sydöst bör också undantas från testverksamhetens område eftersom en användning av det området kommer att behöva föregås av arkeologiska undersökningar. Av erfarenhet har det också visat sig att fornlämningar som ligger inom ett testområde ofta skadas eller i vissa fall totalförstörs. För att uppnå planens mål och strategier för kulturmiljö bör nya testområden, om möjligt, förläggas utanför områden med kända fornlämningar. För föreslaget nytt område i Lullebådne är det viktigt att planlägga nedfarterna till isen så att inte fornlämningar som ligger längs stränderna påverkas, som till exempel boplatserna vid Stensund.

LIS-områden

Länsstyrelsen bedömer att planförslaget ur ett landsbygdsutvecklingsperspektiv är väl avvägt och de platser som pekats ut har goda förutsättningar att stärka den lokala servicen och näringslivet. Även områdenas omfattning anser Länsstyrelsen vara väl avvägd för att områdena inte ska riskera att motverka varandra eller att ha mer än en liten påverkan på strandskyddets allemansrättsliga syfte. Vissa områden berörs dock av andra starka anspråk.

Mer ingående beskrivningar av växt- och djurlivet behövs av de enskilda områdena för Länsstyrelsen att ta ställning till om det är lämpligt att peka ut områdena som LIS-områden sett ur strandskyddets andra syfte; att bevara goda livsvillkor för växt- och djurlivet. Detta underlag kan komma att visa att flera strandavsnitt är helt olämpliga för exploatering.

Utpekande av LIS-områden behöver åtföljas av ett underlag som redovisar hur strandskyddets syften inte riskerar att motverkas. Det behöver också framgå av planens rekommendationer vilka LIS-områden som kommer att kräva utförligare inventeringar och beskrivningar av påverkan i upphävande- eller dispensituationer.

Länsstyrelsen anser att planhandlingarna behöver, för varje LIS-område, kompletteras vad gäller respektive områdes förutsättningar avseende risker kopplat till klimatförändringar, samt kompletteras med rekommendationer för klimatanpassning. De riskfaktorer som behöver tas upp för varje avsnitt är översvämning, ras, skred och erosion. Se även *Människors hälsa och säkerhet*.

Hänsyn till kulturmiljövärden

Hela Tjeggelvasområdet är en utpekad miljö i länets kulturmiljöprogram. Därför vore det önskvärt om det i översiktsplanen tydligare kunde anges vilka riktlinjer man avser att ha (vilken hänsyn som krävs) för tillkommande bebyggelse för turismen.

I området Örnvik (P2) är det lämpligare att lägga LIS-området utanför klass 1-områdets avgränsning (enligt Norrbottens bevarandeprogram för odlingslandskapet) då det annars blir svårt med anpassning och att ett mycket litet område kan bebyggas.

LIS-områden inom Naturreservat

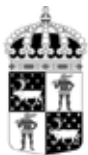
Några utpekade områden omfattas av fler områdesskydd än strandskydd. I *regeringens proposition 2008/09:119 Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden* på sidan 109 står det följande: *Att ett område omfattas av annat områdesskydd bör ofta förhindra att det redovisas som ett område enligt denna paragraf. Det finns ett visst utrymme att redovisa ett område som också omfattas av andra skyddsbestämmelser, om en verksamhet, anläggning etc. kan tillgodose ett allmänt intresse inom t.ex. ett naturreservat och detta kan bedömas vara förenligt med syftet med reservatet.*

Länsstyrelsen anser inte att det är lämpligt att placera LIS-områden inom naturreservat eller andra områden som har höga naturvärden och har andra skydd då exploateringen kan strida mot andra skyddsbestämmelser. Förutom de höga naturvärdena som kan gå förlorade i uppförande av byggnader kan anläggningar som inte är till för att tillgodose allmänhetens intressen verka privatiserande på området. Att uppföra en ny anläggning i ett område kan dels strida mot syftet med skyddet men även vara förbjudet som exempelvis i Tjeggelvas naturreservat där det är förbjudet att uppföra nya byggnader.

LIS-områden berörda av fornlämningar

I flera av de utpekade LIS-områdena kända fornlämningar och i några LIS-områden ett mycket stort antal av dessa. I RAÄ:s FMIS hittas information och kunskap om var de kända lämningarna finns som måste hanteras om markanvändningen på platsen ska ändras. Generellt kan man säga att tillstånd behövs från Länsstyrelsen om en fornlämning påverkas. För olika sorters fornlämningar finns olika respektavstånd som ska skydda lämningen.

I Norrskär (S2), Kallön (S5), Stenudden (P3), Kalnäs (P7), Aspnäs (Si6) och Laisvall by (L3) ligger boplatser vars faktiska utbredning är okänd. Därför krävs en avgränsande, arkeologisk förundersökning eller utredning innan någon exploatering kan ske kring lämningarna. Inom 150 m från angivet läge i fornlämningsregistret måste därför samråd med Länsstyrelsen ske innan någon plats för åtgärder bestäms. På många platser kan dessa vara tidsödande och kostsamma för exploitören. Detta behöver framgå under *Hänsyn och försiktighetsmått*.

I Stenudden (P3) finns även ytterligare fornlämningar inom föreslaget vilka har områden runt sig som även de är skyddade och som måste beaktas vid ny bebyggelse.

På Bergnäsudden (S3) finns ett stort antal ytstora fornlämningar på ön, framförallt kring dess sydvästra strand samt i nordöstra delen av ön. Här kommer varje ny etablering att kräva arkeologiska undersökningar och/eller utredningar i 150 meters-cirklar runt var och en av fornlämningarna.

I Tjäckokk (S4) och Kallön (S5), under *Hänsyn och försiktighetsmått* bör framgå vilken hänsyn man avser att ta till härden som ligger inom LIS-området. För härdar gäller generellt ett villkorsområde på 20 m runt dem.

För fornlämningarna inom Racksund/Stibma (A2) bör texten under *Särskild hänsyn och försiktighetsmått* kompletteras med den hänsyn kommunen avser att ta för dessa fornlämningar, inklusive vilket skyddsområde runt dem som är planerat.

Sundsnäs – Långsudden (P4) och Mellanström (A8) (utöver den södra delen av Máhkávarreviken) är synnerligen fornlämningstäta, varav en hel del boplatser som vanligen är betydligt större till sin omfattning än vad som visas i fornlämningsregistret. Det innebär att etableringar här oftast inte kan ske utan prövning enligt kulturmiljölagens 2 kapitel och arkeologiska undersökningar. Länsstyrelsen behöver kontaktas i god tid innan platser för bebyggelse bestäms närmare.

Områden för turism och friluftsliv

Inför avgränsningen av område TF 16 är det viktigt att utvecklingen här sker utanför klass I-området för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden.

Inom område TF 21 ligger en boplatz i området vars faktiska utbredning är okänd. Därför krävs en avgränsande, arkeologisk förundersökning eller utredning innan någon exploatering kan ske. Inom 150 m från angivet läge i fornlämningsregistret måste därför samråd med Länsstyrelsen ske innan någon plats för bebyggelse bestäms.

Vid område TF 25 behöver fornlämningsfrågan hanteras noggrant vid ny bebyggelse vid norra stranden av Nedre Vuojjaures strand eftersom det finns flera fornlämningar där, varav en offerplats. Platsens lämplighet för ny bebyggelse kan behöva utredas särskilt av kommunen mot bakgrund av fornlämningssituationen.

Rennäring

Kommunen önskar att stimulera fortsatt fritidshusturism. I denna process är det viktigt att särskilda samråd hålls med samebyarna. Här bör även frågan om antal hundgårdar och storlek på hundgårdarna diskuteras, då samebyarna redan i dagsläget upplever problem med lösgående hundar i renkötselområdet samt med hundspannsturism.

Riksintressen

Riksintresseområdena för rennäringen är under översyn av Sametinget för närvarande. Inför granskningen bör hänsyn till de nya värdebeskrivningarna arbetas in i planförslaget.

Kommunen anger i planen att det starka allmänna intresset för utveckling inom test- och besöksnäring *kan i vissa fall bedömas ha företräde även om riksintresse för*

Datum
2017-05-24

Diarienummer
401-4997-17

rennäringen berörs. I de fall ett riksintresse riskerar att påtagligt skadas/påtagligt försvåras får en vägning mot ett allmänt intresse aldrig göras. Endast i en fråga där andra motstående riksintressen är aktuella får en vägning göras mellan dessa.

Laisälvens älvdal är av riksintresse för kulturmiljövården, vilket behöver tillgodoses av översiktsplanen. På sidan 32 anges att Laisälven är en större outbyggd älv, ett mycket värdefullt exempel på ett stort naturligt vattendrag. Men i Laisälven finns flera värdefulla kulturmiljöer som visar på flottningens betydelse i området. Här är det viktigt att förvaltningen av fiskeresursen inte innebär rivning av de mest värdefulla flottningsområdena. Därför bör det i översiktsplanen anges att en sådan hänsyn ska tas.

De norra delarna av Mellanström (A8) omfattas av riksintresset Kasker som förutom byn även består av myrodlingarna och de omfattande utdikningarna. Om LIS-området behåller sin avgränsning till granskningsskedet behöver översiktsplanen bli tydligare med hur hänsyn till riksintresset ska tas och inom vilka avstånd från fornlämningarna man avser att samråda enligt kulturmiljölagen.

För att säkerställa att de områden som i den redan antagna vindkraftsplanen utpekats som lämpliga för etablering av vindkraft inte hamnar i konflikt med riksintressen för totalförsvarets militära del ska Forsvarsmakten remitteras ärenden som berör vindkraft.

Natura 2000

Ett flertal av LIS-områden ligger vid Piteälvens Natura 2000-område. För att säkerställa en fri passage längs stränderna samt minska risken för negativ påverkan på växt- och djurliv anser Länstyrelsen att den lagstadgade fria passagen i LIS-områdena behöver utformas med särskild omsorg. Aktiviteter på land resulterar ofta i påverkan på vattenmiljön t.ex. genom röjning i strandkanten, båttrafik, pirar, muddringar, etc. En mer genomgående bedömning av påverkan på vattenområdena av föreslagna LIS-områden skulle behövas särskilt med tanke på de vattenmiljöer som ingår i Natura 2000-området.

Inom Natura 2000-områden ska den sammanlagda påverkan av åtgärder prövas och om det blir aktuellt med en Natura-prövning enligt 7 kap. 28 b § miljöbalken kommer förmodligen hela LIS-områdets påverkan att behöva prövas i samma prövning. Länstyrelsen anser vidare att det är olämpligt att placera LIS-områden i områden där Skogsstyrelsen har upprättat naturvårdsavtal samt områden med höga naturvärden. Exempelvis har Rävudden/Siedegavvá en del höga naturvärden som ligger vid Håjkanjårgga. Ett annat område med höga naturvärden är delar av Norra Bergnäset.

Miljö kvalitetsnormer, MKN

I planen framgår att hänsyn till miljö kvalitetsnormer kommer att tas när översiktsplanens föreslagna exploateringar genomförs. Generellt är den miljö aspekten väl inkluderad i planen. Påverkan på relevanta miljömål finns även redovisat och kommunen har gjort rimliga bedömningar i detta fall.

Planförslaget visar att kommunen är medveten om problematiken med underdimensionerade eller dåligt fungerande avlopp med tanke på de avloppskänsliga ytvatten som finns inom kommunen. I MKB:n anges att ny bebyggelse antingen ska kopplas till befintligt kommunalt avloppsnät och att i de fall enskilda avloppslösningar

Datum
2017-05-24

Diarienummer
401-4997-17

blir aktuella kommer det att ställas höga krav. Lösningar för kommunala, samfälliga och enskilda avlopp är viktigt för vattendirektivets genomförande.

Länsstyrelsen vill dock särskilt lyfta fram vikten av att ta hänsyn till vattenskyddsområden eller de ytvatten som används till dricksvattenförsörjning när nya biltestverksamheter ska etableras. Även grundvattenförekomster och tillhörande miljökvalitetsnormer bör beaktas, särskilt i området öster om centralorten, där det finns flera grundvattenförekomster i närheten av både befintlig och planerad biltestverksamhet.

Människors hälsa och säkerhet

De geotekniska säkerhetsfrågorna finns belysta i planförslaget. Det finns markeringar för inträffade skred enligt SGI:s skreddatabas. För att ge en mer komplett bild av de geotekniska säkerhetsfrågorna, framförallt slamströmmar, bör även SGU:s bildtolkade skred och raviner uppmärksammas. <http://gis.swedgeo.se/rasskrederosion>

Mot bakgrund av ett framtida förändrat klimat, med hänsyn till eventuellt ändrade flöden och flödesreglering i vattendragen bör också stranderosion uppmärksammas.

Länsstyrelsen anser att det är bra att kommunen tillämpat data (100-års flöde) från vattenregleringsföretagens översvämningsskartering i planering av strandnära bebyggelse. När det gäller kartbilder i planhandlingarna där översvämningsskikt ska visas, rekommenderar Länsstyrelsen att vattenregleringsföretagens översvämningsskartering används.

Sannolikheten för att ett 100-års flöde ska inträffa under en 100-års period är 63%. Givet att den totala tillrinningen i kommunen förväntas öka till följd av klimatförändringar finns det starka skäl att planera bebyggelse med säkerhetsmarginal mot översvämning. Länsstyrelserna har i rekommendationer för markanvändning vid nybebyggelse angett följande:

Markområden med stor sannolikhet för översvämning

I områden som hotas av 100-årsflöde, dvs. där sannolikheten för översvämningar beräknas till 63 procent eller högre under en 100-årsperiod, bör det inte tillkomma någon bebyggelse alls, med undantag för enkla byggnader som garage och uthus.

Markområden med viss sannolikhet för översvämning

I områden som hotas av högsta dimensionerande flöde, dvs. där översvämningar beräknas ske mer sällan än vart hundra år kan samhällsfunktioner av mindre vikt lokaliseras. Exempel är byggnader av lägre värde, byggnader av mer robust konstruktion, vägar med förbifartsmöjligheter, enstaka villor, fritidshus och mindre industrier med liten miljöpåverkan.

Markområden med låg sannolikhet för översvämning

Endast i områden som inte hotas av 100-årsflöde eller högsta dimensionerande flöde bör riskobjekt och samhällsfunktioner av betydande vikt lokaliseras. Detta kan vara offentliga byggnader, t.ex. sjukhus, vårdhem, skolor, infrastruktur av stor betydelse såsom riksvägar och andra vägar utan reella förbifartsmöjligheter, järnväg, VA/avfallsanläggningar, el-/teleanläggningar samt industrier med stor miljöpåverkan eller andra industriområden. Även sammanhållen bostadsbebyggelse bör placeras ovanför nivån för högsta dimensionerande flöde.

Länsstyrelsen
Norrbotten

SAMRÅDSYTTRANDE

7 (8)

Datum
2017-05-24

Diarienummer
401-4997-17

I avsaknad av underlag från vattenregleringsföretagen, gällande översvämningskarteringen som MSB framställt, anges att den är för översiktlig för att kunna utgöra grund för planering. Länsstyrelsen delar den uppfattningen, men bedömer att uppgifterna kan användas som *indikation* på områden där kommunen behöver genomföras detaljerade utredningar i de fall bebyggelse planeras.

När det gäller uppgifter om vattennivåer och översvämningsrisker för områden som inte omfattas av översvämningskartering, behöver kommunen klargöra vad som ligger till grund för uppgifterna i planhandlingen om högsta beräknade vattenstånd, samt ange vilken nivå (m.ö.h) det är.

Övrigt

Generellt kan sägas att när exploateringar planeras vid de stora sjöarnas stränder kan det vara aktuellt med arkeologiska utredningar innan någon byggnation sker. Därför ska det alltid ske samråd med Länsstyrelsen i samband med planering av ny bebyggelse i strandnära läge eller inom 150 m från redan kända fornlämningar. Möjligen kan en skrivning om detta läggas in där man redogör för de olika lagstiftningarna.

Planeringsunderlag

På sidan 19 saknas åldersrekvisitet i beskrivningen av vad en fornlämning är. Detta bör kompletteras.

Möjligen borde de miljöer som innefattas av länets fornvårdsprogram inom Arjeplogs kommun redovisas i kartan på s. 14 och eller under rubriken *Övrig skyddsvärd natur, kultur och leder för friluftsliv*. Dessa är Nasafjäll, Junkarälven, Åsen, Rackträsk och Adolfsström.

Detaljsynpunkter

I planen står det att *exploatering och verksamhet i riksintressen och i anslutning till flyttleder ska anpassas så de inte äventyrar möjligheten att bedriva rennärning*. Lämpligare skrivning kan vara att *exploatering och verksamhet i riksintresseområden och i anslutning till flyttleder ska anpassas så de inte påtagligt försvårar näringsens bedrivande*.

Försvarsmakten önskar upplysa om att den verksamhet som FMV bedriver inte påverkar Kungsleden. Nordvästra gränsen för utökat provområde går vid Kungsleden och således stängs leden aldrig av.

För att underlätta medborgarkommunikation och handläggning inom Försvarsmaktens influensområden kan det med fördel införas en upplysning om att reglerna för bygglovsbefrielse (Friggebod, Attefall osv) ej gäller samt att Försvarsmakten ska remitteras samtliga ärenden som avser någon typ av bygglovsbefriade åtgärder enligt 9 kap. § 4a-c inom dessa områden.

Samråd

Samråd i ärendet har ägt rum med Trafikverket, MSB, SGI, SGU, SMHI, Energimyndigheten, Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Lantmäteriet, Sametinget, Skogsstyrelsen, Svenska Kraftnät, Post-och telestyrelsen och Vattenfall. I

SAMRÅDSYTTRANDE

8 (8)

Datum
2017-05-24

Diarienummer
401-4997-17

handläggningen har deltagit företrädare för länsstyrelsens enheter för kulturmiljö, naturmiljö, naturskydd, miljöskydd, miljöanalys, social hållbarhet och samhällsskydd samt naturresurs- och rennäring.

De som deltagit i yttrandet

Beslut om detta yttrande har fattats av enhetschef Patrik Wallgren efter föredragning av planarkitekt Jens Haapalahti.

